

JELENTÉS

A NEMZETGAZDASÁG 2025. ÉVI MUNKAVÉDELMI HELYZETÉRŐL

Összeállította: Szociális és Családügyi Minisztérium
Munkavédelmi Irányítási Főosztály

Melléklet:

Minisztériumok és önálló szervezetek beszámolóinak összefoglalója

Budapest, 2026. szeptember 03.

Jóváhagyom:

Dr. Káta-Németh Vilmos
szociális és családügyi miniszter

Tartalom

1.	Bevezetés.....	6
2.	A munkabalesetek alakulása	6
2.1.	<i>A munkabalesetek számának alakulása</i>	<i>6</i>
2.1.1.	<i>A munkabalesetek számának vármegyék szerinti alakulása</i>	<i>8</i>
2.1.2.	<i>A munkabalesetek nemzetgazdasági ágak szerinti alakulása.....</i>	<i>11</i>
2.1.3.	<i>A foglalkoztatottakra vonatkozó munkabaleseti gyakorisági mutatók</i>	<i>12</i>
2.1.4.	<i>A munkabaleseti ráták vármegyék szerinti alakulása.....</i>	<i>13</i>
2.2.	<i>A munkabalesetek munkáltatói kivizsgálásával kapcsolatos tapasztalatok</i>	<i>16</i>
3.	A foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek kivizsgálása és alakulása	18
3.1.	<i>A munkavédelmi hatósághoz bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanú és fokozott expozíciós esetek</i>	<i>18</i>
3.2.	<i>A 2025. évi foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek összefoglaló adatai</i>	<i>19</i>
3.2.1.	<i>A foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek összefoglaló adatai</i>	<i>19</i>
4.	Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok és szakellátó helyek 2025. évi tevékenysége	28
4.1.	<i>Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok.....</i>	<i>28</i>
4.2.	<i>Foglalkozás-egészségügyi szakellátó helyek 2025. évi tevékenysége</i>	<i>35</i>
5.	A Munkavédelmi Irányítási Főosztály és a munkavédelmi hatóságok tevékenysége	37
5.1.	<i>A Munkavédelmi Irányítási Főosztály főbb feladatai a munkavédelmi hatóság szakmai irányításában.....</i>	<i>37</i>
5.2.	<i>A Munkavédelmi Irányítási Főosztály további feladatai.....</i>	<i>37</i>
5.3.	<i>Munkavédelmi Irányítási Főosztály jogszabály-előkészítési tevékenysége</i>	<i>38</i>
5.3.1.	<i>Törvényi szintű szabályozás</i>	<i>38</i>
5.3.2.	<i>Rendeleti szintű szabályozás</i>	<i>39</i>
5.3.3.	<i>Egyéb szabályozás, iránymutatás</i>	<i>40</i>
5.4.	<i>A munkavédelmi hatóságok hatósági tevékenysége.....</i>	<i>41</i>
5.4.1.	<i>A munkavédelmi hatósági ellenőrzések és intézkedések számának alakulása</i>	<i>42</i>
5.4.2.	<i>Célvizsgálatok, társhatósági ellenőrzések</i>	<i>43</i>
5.4.3.	<i>A közérdekű és panaszbejelentések kivizsgálása</i>	<i>45</i>
5.4.4.	<i>Utóellenőrzések</i>	<i>46</i>
5.4.5.	<i>Előre bejelentett ellenőrzések tapasztalatai.....</i>	<i>51</i>
5.4.6.	<i>A hatósági ellenőrzések egyéb tapasztalatai.....</i>	<i>52</i>
6.	Az ellenőrzések fő ágazati tapasztalatai	58
6.1.	<i>Építőipar</i>	<i>58</i>
6.1.1.	<i>Azbesztmentesítési tevékenység</i>	<i>61</i>
6.1.2.	<i>Építőanyag-ipar</i>	<i>62</i>
6.2.	<i>Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás</i>	<i>64</i>
6.2.1.	<i>Mezőgazdaság</i>	<i>64</i>
6.2.2.	<i>Erdőgazdálkodás</i>	<i>66</i>
6.2.3.	<i>Halászat, halgazdálkodás.....</i>	<i>67</i>

6.3.	<i>Feldolgozóipar</i>	67
6.3.1.	Fafeldolgozó-ipar, bútortipar	67
6.3.2.	Vegyipar és vegyi anyag gyártás.....	69
6.3.3.	Gumi-, és műanyagtermék gyártása	70
6.3.4.	Gyógyszergyártás	71
6.3.5.	Élelmiszeripar	72
6.4.	<i>Gépipar</i>	73
6.5.	<i>Szolgáltatóipar</i>	77
6.5.1.	Kereskedelem, járműjavítás	77
6.5.2.	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	79
6.5.3.	Szállítás, hírközlés, közlekedés, logisztika	80
6.5.4.	Energiaellátás, vízellátás, szennyvízkezelés, hulladékgazdálkodás	83
6.6.	<i>Egészségügyi, szociális ellátás</i>	84
6.7.	<i>Oktatás</i>	85
7.	Az egyéni védőeszköz ellátás és használat	87
8.	A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály által végzett munkavédelmi kutatás és tudományos munka	91
9.	A Munkavédelmi tanácsadási tevékenység	92
10.	Nemzetközi feladatok	95
11.	A Munkavédelem Nemzeti Politikája	100
12.	Minisztériumok és önálló szervezetek beszámolóinak összefoglalója	105

Ábrajegyzék

1. számú ábra: Az összes munkabaleset számának alakulása	7
2. számú ábra: A halálos munkabalesetek számának alakulása	7
3. számú ábra: A 2025. évi összes munkabaleset számának vármegyék szerinti változása a korábbi évekhez viszonyítva	8
4. számú ábra: A 2025. évi halálos munkabalesetek számának vármegyék szerinti változása a korábbi évekhez viszonyítva	9
5. számú ábra: A munkabalesetek megoszlása területi bontásban	10
6. számú ábra: A munkabaleseti ráták tendenciája	13
7. számú ábra: A munkabaleseti ráták vármegyék szerinti alakulása	14
8. számú ábra: A halálos munkabaleseti ráták vármegyék szerinti alakulása.....	15
9. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek számának alakulása, 2010-2025	19
10. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek nemenkénti megoszlása, 2025	20
11. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések száma és a 100 ezer alkalmazásban állóra jutó esetszám vármegyénként, 2025 (2025. I-IV. negyedévében alkalmazásban állók száma alapján)	20
12. számú ábra: A fokozott expozíciós esetek száma és a 100 ezer alkalmazásban állóra jutó esetszám vármegyénként, 2025 (2025. I-IV. negyedévében alkalmazásban állók száma alapján)	21
13. számú ábra: A halálos kimenetelű foglalkozási megbetegedések	22
14. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések száma korcsoportonként nemenkénti megoszlásban, 2025	22
15. számú ábra: A fokozott expozíciós esetek száma kóroki tényezők szerint, 2017-2025	23
16. számú ábra: A fokozott expozíciós esetek száma nemenként, 2025	23
17. számú ábra: A zaj okozta fokozott expozíciós esetek száma és aránya a fokozott expozíciós esetek között, 2008-2025	24
18. számú ábra: A zaj okozta fokozott expozíciós esetek száma területi bontásban, 2016-2025	25
19. számú ábra: A vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek száma és aránya a fokozott expozíciós eseteken belül, 2006-2025	26
20. számú ábra: A vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek száma és megoszlása, 2025	26
21. számú ábra: A vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek területi és nemek szerinti bontásban, 2025	27
22. számú ábra: Fokozott expozíciós esetek száma és aránya, 2025	28
23. számú ábra: A munkavállalók száma a gazdasági egységek létszám kategóriája szerint, 2025	30
24. számú ábra: Az ellátott gazdasági egységek létszámkategória szerinti megoszlása	30
25. számú ábra: Az ellátott foglalkoztatottak megoszlása foglalkozás-egészségi osztályok szerint	31
26. számú ábra: Munkahelyi kóroki tényezők	32
27. számú ábra: Munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok megoszlása	33
28. számú ábra: A gondozott csoportok százalékos megoszlása.....	34

29. számú ábra: Foglalkozás-egészségügyi szakellátó helyek vizsgálati esetszámai, 2025	36
30. számú ábra: A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok 2025. év	45
31. számú ábra: A közérdekű bejelentések és panaszok számának alakulása 2021 - 2025.	46
32. számú ábra: Utóellenőrzések száma 2021-2025.....	47
33. számú ábra: Utóellenőrzések aránya 2021-2025.....	48
34. számú ábra: Eljárási bírságok száma 2021-2025.....	49
35. számú ábra: Eljárási bírságok összege 2021-2025.....	50
36. számú ábra: A foglalkozási eredetű rákkeltő anyaggal végzett tevékenységek bejelentésének 2020-2025 közötti adatai	56
37. számú ábra: A munkavédelmi hatóság tanácsadási tevékenysége 2025. évben	93
38. számú ábra: A leggyakrabban előforduló kérdések országosan, 2025. évben	94
39. számú ábra: Foglalkozással összefüggő keresőképtelen esetek számának alakulása	108
40. számú ábra: Foglalkozással összefüggő események igazolt keresőképtelen napjainak száma	108
41. számú ábra: Foglalkozással összefüggő igazolt keresőképtelen napjainak átlaga	109
42. számú ábra: Az üzemi balesetek és a foglalkozási megbetegedések	109
43. számú ábra: A bányászati szakterületen 2006-2025. évek közötti időszakban bejelentett munkabalesetek számának alakulása	119
44. számú ábra: A 2025. évben bejelentett bányászati munkabalesetek száma	120
45. számú ábra: A bányászati munkabalesetek száma a területi szervek által felügyelt területeken	120
46. számú ábra: A bányafelügyelethez 2025 évben bejelentett munkabalesetek szakterületek szerinti megoszlása.....	121
47. számú ábra: A bányafelügyelethez 2025 évben bejelentett munkabalesetek szakterületek szerinti megoszlása diagramban ábrázolva	122
48. számú ábra: A halálos bányászati munkabalesetek számadatai az elmúlt húsz év viszonylatában	123
49. számú ábra: A munkavédelmi bírságok megoszlása a Bányafelügyeleten belül.....	126

1. Bevezetés

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 14. § (1) bekezdés e) pontja és (4) bekezdése értelmében a munkavédelem irányításának keretében állami feladat a nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetének évenkénti áttekintése és a megállapítások nyilvánosságra hozatala a tárgyévot követő év szeptember 30. napjáig. Az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet 6. § a) pontja szerint a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter látja el az Mvt. 14. §-ában meghatározott állami irányítási feladatokat.

A jelentés tartalmazza 2025. évre vonatkozóan, az előző évekkal összehasonlítva a **gazdasági környezet és a munkafeltételek alakulását** a Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztálya (a továbbiakban: Munkavédelmi Irányítási Főosztály) és a kormányhivatalok munkavédelmi hatósági feladatokat ellátó osztályainak (a továbbiakban: munkavédelmi hatóság) tapasztalatai alapján.

A jelentés 3.2. pontja és 4. alfejezete a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részjelentése alapján került összeállításra. Az egyes nemzetgazdasági ágazatokért felelős minisztériumok és önálló szervezetek részjelentéseit a jelentés melléklete tartalmazza.

2. A munkabalesetek alakulása

2.1. A munkabalesetek számának alakulása

A munkavédelmi helyzet értékelésének egyik legfontosabb mutatója a munkabalesetek számának alakulása.

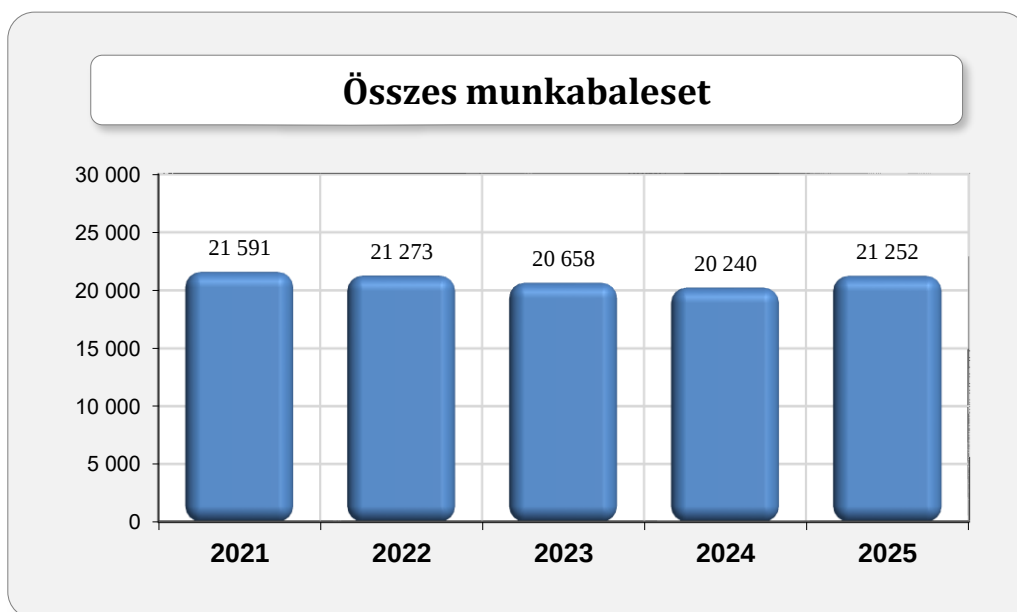
A Munkavédelmi Irányítási Főosztály által készített munkabaleseti nyilvántartás **alapja** a munkáltatók tárgyévre vonatkozó **3 munkanapot meghaladó munkaképtelenséggel járó és a halálos kimenetelű munkabalesetek** munkabaleseti jegyzőkönyvön történő bejelentése. A munkáltatók a munkabaleset helyszíne szerinti, területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz küldik meg a munkabaleseti jegyzőkönyveket, amelyek feldolgozása alapján történik a munkabalesetek statisztikai elemzése¹.

A beérkezett és feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek adatai alapján az összes munkabaleset száma 2021-től 2024-ig folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott, majd 2025-ben a korábbi évekhez viszonyítva emelkedés volt tapasztalható.

Az összes munkabaleset számának alakulását az 1. számú ábra mutatja.

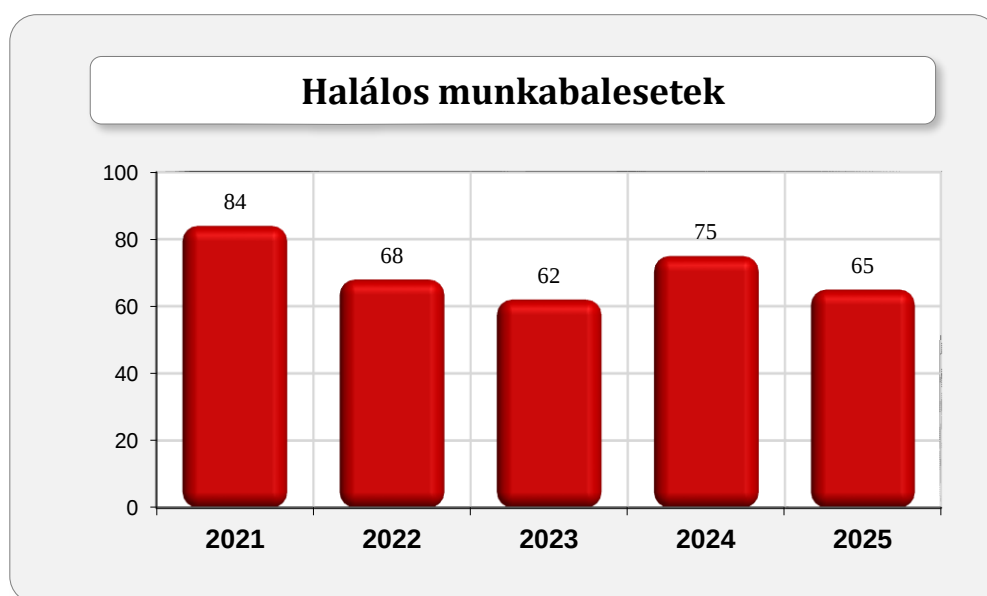
¹ Nem tartalmazza a Jelentés azokat a baleseteket, amelyek kivizsgálására a területi munkavédelmi hatóság hatásköre nem terjed ki, mert:

- vagy nem minősülnek munkabalesetnek: szabadidős (otthoni munkabalesetek), nem szervezett munkavégzés során bekövetkezett sportbalesetek, más nem foglalkoztató egyéni vállalkozó, „segítő családtag” munkavégzése közben bekövetkezett balesetek, a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben érő baleset, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt;
- vagy a baleset ugyan munkabalesetnek minősül, de a kivizsgálása nem tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe (Mvt. 86. § (1) d) és e) pontja alapján a bányászati tevékenységgel összefüggő, illetve a Magyar Honvédségnél, a rendvédelmi szerveknél, a nemzetbiztonsági szolgálatoknál, a katasztrófavédelem szerveinél, és az önkéntes tűzoltóságnál bekövetkezett munkabalesetek);
- jelentésre nem kötelezett, 1-3 kiesett munkanapot okozó, munkabaleset

1. számú ábra: Az összes munkabaleset számának alakulása

A halálos munkabalesetek számának alakulását a 2. számú ábra mutatja.

2. számú ábra: A halálos munkabalesetek számának alakulása

2.1.1. A munkabalesetek számának vármegyék szerinti alakulása

A feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek alapján a munkabalesetek és halálos munkabalesetek számainak vármegyék szerinti változásait, a 3. és 4. számú ábrák mutatják.

(Jelmagyarázat: Növekedés: ↗; Csökkenés: ↘; Változatlan: ↔)

Vármegye	A 2025. évi összes munkabaleset számának vármegyék szerinti változása a korábbi évekhez viszonyítva			
	2021-hez képest	2022-höz képest	2023-hoz képest	2024-hez képest
Budapest	↗	↗	↗	↗
Baranya	↗	↗	↘	↘
Bács-Kiskun	↘	↗	↗	↗
Békés	↗	↘	↗	↗
Borsod-Abaúj-Zemplén	↘	↘	↗	↗
Csongrád-Csanád	↘	↘	↘	↘
Fejér	↘	↘	↗	↗
Győr-Moson-Sopron	↘	↘	↘	↘
Hajdú-Bihar	↗	↘	↗	↗
Heves	↘	↗	↘	↘
Komárom-Esztergom	↗	↗	↗	↗
Nógrád	↘	↘	↘	↘
Pest	↗	↘	↗	↗
Somogy	↗	↗	↗	↗
Szabolcs-Szatmár-Bereg	↘	↘	↗	↗
Jász-Nagykun-Szolnok	↘	↘	↘	↘
Tolna	↗	↗	↗	↗
Vas	↘	↘	↗	↗
Veszprém	↗	↗	↗	↗
Zala	↘	↘	↗	↗
Külföld	↘	↘	↘	↘
Összesen	↘	↘	↗	↗

3. számú ábra: A 2025. évi összes munkabaleset számának vármegyék szerinti változása a korábbi évekhez viszonyítva

Vármegye	A 2025. évi halálos munkabalesetek számának vármegyék szerinti változása a korábbi évekhez viszonyítva			
	2021-hez képest	2022-höz képest	2023-hoz képest	2024-hez képest
Budapest	↘	↘	↗	↔
Baranya	↔	↗	↔	↗
Bács-Kiskun	↘	↘	↘	↘
Békés	↘	↔	↗	↘
Borsod-Abaúj-Zemplén	↘	↘	↘	↘
Csongrád-Csanád	↗	↘	↘	↘
Fejér	↗	↗	↗	↗
Győr-Moson-Sopron	↘	↔	↗	↘
Hajdú-Bihar	↗	↘	↘	↔
Heves	↗	↗	↘	↘
Komárom-Esztergom	↗	↗	↗	↗
Nógrád	↘	↔	↔	↘
Pest	↗	↗	↔	↗
Somogy	↗	↗	↗	↗
Szabolcs-Szatmár-Bereg	↘	↗	↘	↘
Jász-Nagykun-Szolnok	↘	↘	↘	↘
Tolna	↗	↗	↗	↗
Vas	↘	↘	↘	↗
Veszprém	↘	↗	↗	↗
Zala	↗	↘	↗	↘
Külföld	↘	↘	↘	↔
Összesen	↘	↘	↗	↘

4. számú ábra: A 2025. évi halálos munkabalesetek számának vármegyék szerinti változása a korábbi évekhez viszonyítva

A munkabalesetek megoszlásának területi bontását az 5. számú ábra tartalmazza.

Terület	Munkabalesetek megoszlása					
	Összes munka-baleset	Az összes munkabalesetből				
		Halálos	Súlyos csonkulás	Egyéb súlyos	Súlyos összesen	Csonkulásos összesen
Budapest	3 817	7	1	4	12	19
Baranya	844	2	0	4	6	5
Bács-Kiskun	1 049	3	1	5	9	14
Békés	542	2	1	3	6	9
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 210	1	1	5	7	6
Csongrád-Csanád	715	2	0	0	2	6
Fejér	1 148	7	3	7	17	9
Győr-Moson-Sopron	1 146	1	0	0	1	4
Hajdú-Bihar	992	3	3	2	8	10
Heves	704	2	3	1	6	9
Komárom-Esztergom	1 053	4	3	0	7	12
Nógrád	354	0	0	0	0	4
Pest	2 717	11	4	4	19	14
Somogy	737	6	1	2	9	8
Szabolcs-Szatmár-Bereg	953	1	4	4	9	13
Jász-Nagykun-Szolnok	730	1	3	2	6	11
Tolna	565	4	0	4	8	4
Vas	601	1	0	2	3	3
Veszprém	788	4	1	4	9	5
Zala	415	2	0	1	3	6
Külföld	172	1	0	0	1	2
Összesen	21 252	65	29	54	148	173

5. számú ábra: A munkabalesetek megoszlása területi bontásban

2.1.2. A munkabalesetek nemzetgazdasági ágak szerinti alakulása

2025-ben a

- "C" - Feldolgozóipar (7151), a
- "H" - Szállítás, raktározás (3234) és a
- "G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás (2498)

nemzetgazdasági ágazatokban történt **a legtöbb munkabaleset**.

2025-ben **a súlyos munkabalesetek** legnagyobb számban a

- "C" - Feldolgozóipar (súlyos: 32, ebből halálos: 8), az
- "F" - Építőipar (súlyos: 31, ebből halálos: 16), az
- "A" - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (súlyos: 19, ebből halálos: 10), a
- "H" - Szállítás, raktározás (súlyos: 17, ebből halálos: 12), és az
- "G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás (súlyos: 17, ebből halálos: 8) ágazatokban következtek be.

Ezen öt ágazatban, **a súlyos munkabalesetek száma a 2024. évhez képest a**

- "C" - Feldolgozóiparban (44-ről 32-re), az
- "F" - Építőiparban (41-ről 31-re), az
- "A" - Mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban, halászatban (20-ról 19-re), az
- "H" - Szállításban, raktározásban (18-ről 17-re) csökkent, illetve a
- "G" - Kereskedelem, gépjárműjavításban (8-ról 17-re) növekedett.

2025. évben **az összes munkabaleset 68,2%-a** az alábbi ágazatokban történt:

- "C" – Feldolgozóipar (33,6%)
- "H" - Szállítás, raktározás (15,2%)
- "G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás (11,8%)
- "R" - Humán-egészségügyi, szociális ellátás (7,6%)

2025-ben **az összes halálos kimenetelű munkabaleset 83,1%-a** az alábbi ágazatokban történt:

- "F" – Építőipar (24,6%)
- "H" - Szállítás, raktározás (18,5%)
- "A" - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (15,4%)
- "C" - Feldolgozóipar (12,3%)
- "G" - Kereskedelem, gépjárműjavítás (12,3%)

Ezeket az ágazatokat a munkavédelmi hatóság kiemelten ellenőrzi.

A balesetek okainak vizsgálatakor kiderült, hogy **a baleset kiváltó oka gyakran a munkavállaló szabálytalanság is volt, melynek hátterében szinte minden esetben megállapítható a munkáltatói mulasztás.**

A **munkavállalói** felelősség megállapításakor jellemzően a figyelmetlenség, a szabályszegő, utasításellenes magatartás volt a baleset oka, a **munkáltatói** felelősség jellemzően a biztonságos munkavégzéshez szükséges feltételek biztosításának elmulasztásában jelent meg,

pl. balesetveszélyes munkaeszköz rendelkezésre bocsátása, egyéni védőeszköz biztosításának hiánya, a munkavégzéssel kapcsolatban szükséges utasítások elmaradása, és esetenként a gyenge színvonalú munkabiztonsági szaktevékenység ellátása (pl. üzembehelyezés, biztonsági felülvizsgálat, kockázatértékelés, oktatás hiányosságai).

Szakágazatok szerint a legtöbb halálos munkabaleset az építőiparban (16), a második legtöbb a szállítás, raktározás ágazatban (12) történt, viszont ez utóbbiak szinte kivétel nélkül közúti közlekedés során következtek be, így nem munkavédelmi okokra vezethetők vissza. **A munkavállalók létszámát figyelembe véve a halálos munkabaleseti gyakorisági mutatók alapján az építőipar és a mezőgazdaság a két legveszélyesebb ágazat.**

A foglalkoztatottak számának szempontjából vizsgálva a halálos munkabalesetet szenvedett munkavállalók közül

- 37 főt mikro vállalkozás,
- 12 főt kisvállalkozás,
- 15 főt közepes vállalkozás,
- 1 főt nagyvállalkozás foglalkoztatott.

A munkabalesetek nagy része elkerülhető lenne, ha a munkáltatók és a munkavállalók betartanák az előírásokat.

2.1.3. A foglalkoztatottakra vonatkozó munkabaleseti gyakorisági mutatók

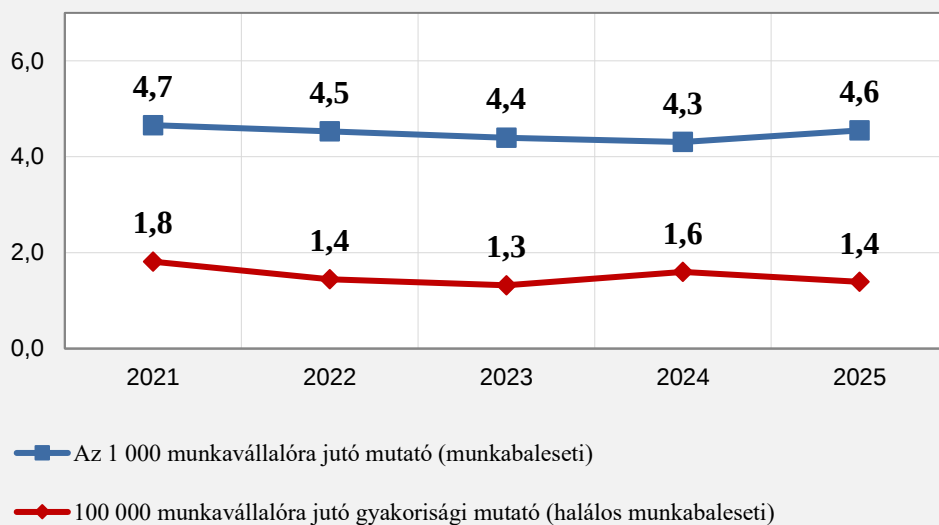
A munkabalesetek abszolút számai mellett indokolt a foglalkoztatottakra vetített **munkabaleseti mutatókat (rátákat)** is értékelni. **A viszonyítási alap az összes munkabaleset esetében 1000 fő munkavállaló, a halálos munkabalesetek esetében 100 000 fő munkavállaló.**

A munkabaleseti ráta tekintetében 2021-től csökkenő, majd ezt követően **2025-ben növekvő** tendencia volt tapasztalható.

A halálos munkabaleseti ráta, 2021-től 2023-ig csökkenő tendenciát mutatott. **2024-ben némi emelkedés** mutatkozott, majd **2025-ben újra csökkenés** volt tapasztalható.

A 6. számú ábra adatai a munkabaleseti ráták tendenciáját mutatja.

Munkabaleseti ráta (1 000 főre) és halálos munkabaleseti ráta (100 000 főre)

6. számú ábra: A munkabaleseti ráták tendenciája

2.1.4. A munkabaleseti ráták vármegyék szerinti alakulása

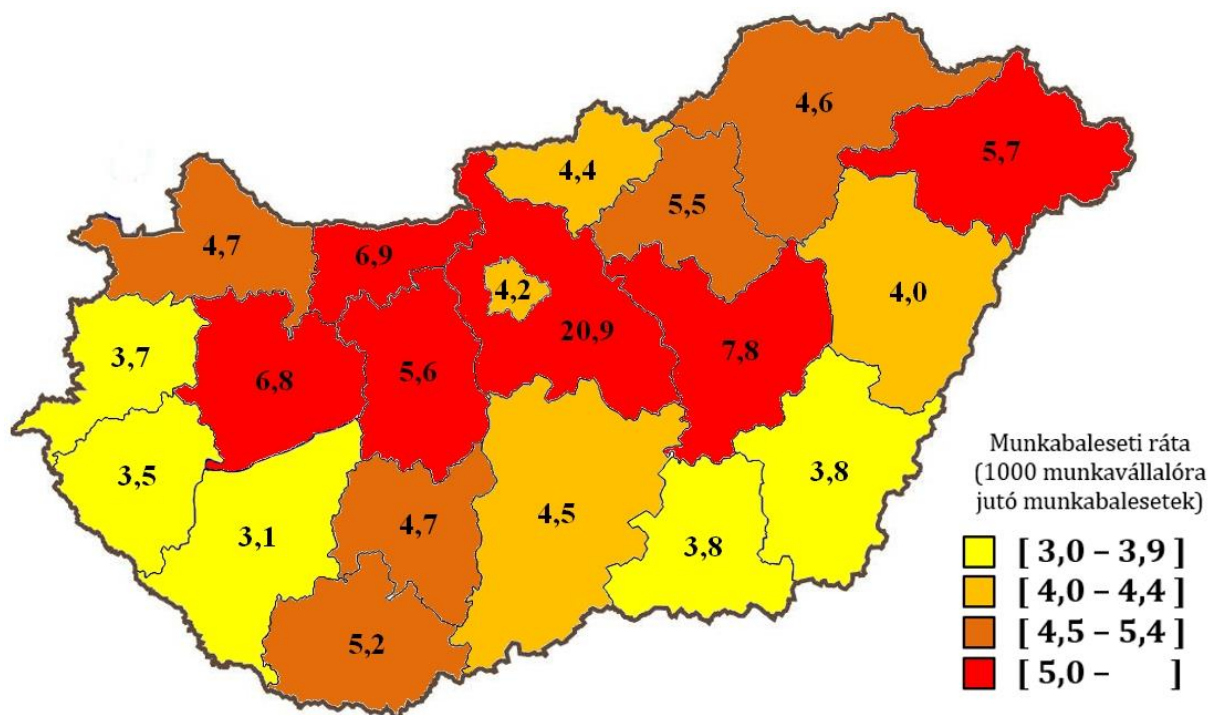
A munkabalesetek vármegyék szerinti alakulását tekintve 2025-ben az 1000 főre jutó munkabaleseti ráta

- Pest vármegyében (20,9),
- Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (7,8),
- Komárom-Esztergom vármegyében (6,9),
- Veszprém vármegyében (6,8) és
- Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (5,7) volt a legmagasabb.

A legalacsonyabb munkabaleseti ráta

- Somogy vármegyében (3,1),
- Zala vármegyében (3,5),
- Vas vármegyében (3,7),
- Békés vármegyében (3,8),
- Csongrád-Csanád vármegyében (3,8),
- Hajdú-Bihar vármegyében (4,0) és
- Fővárosban (4,2) fordult elő.

A munkabaleseti ráták vármegyék szerinti alakulását a 7. számú ábra mutatja.

7. számú ábra: A munkabaleseti ráták vármegyéek szerinti alakulása

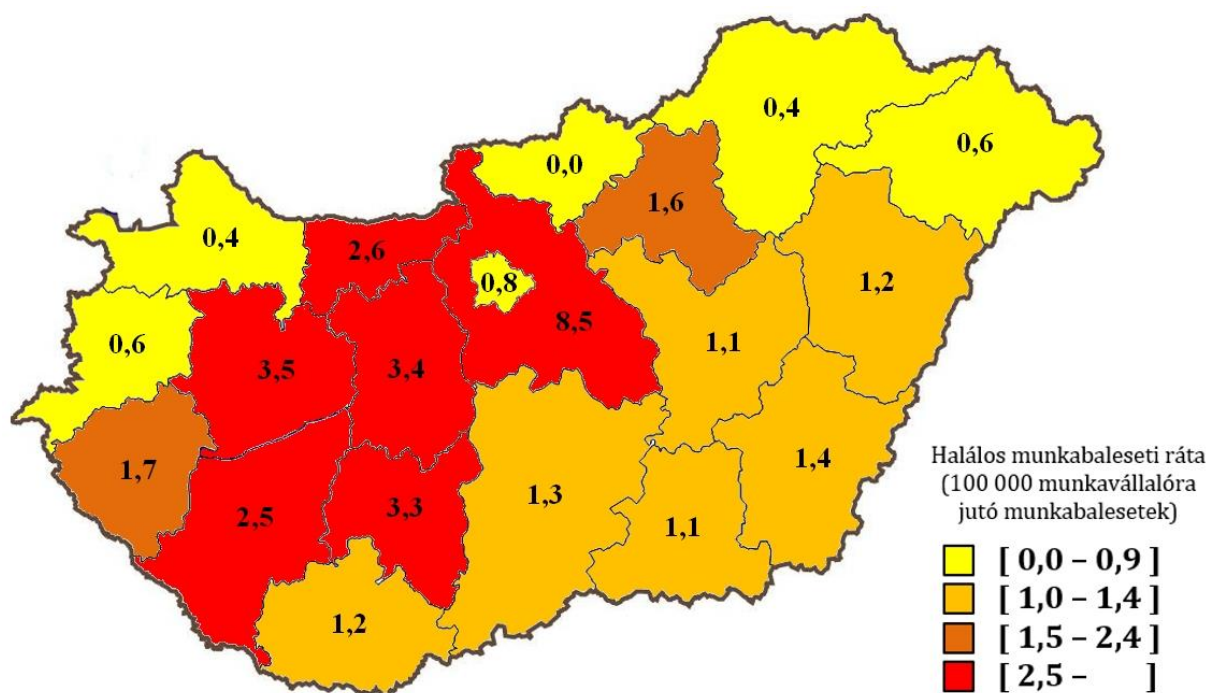
A 100 000 főre jutó halálos munkabaleseti ráta

- Pest vármegyében (8,5),
- Veszprém vármegyében (3,5),
- Fejér vármegyében (3,4),
- Tolna vármegyében (3,3) és
- Komárom-Esztergom vármegyében (2,6) volt a legmagasabb,

míg a legalacsonyabb

- Fővárosban (0,8),
- Vas vármegyében (0,6),
- Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (0,6),
- Győr-Moson-Sopron vármegyében (0,4),
- Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében (0,4) és
- Nógrád vármegyében (0,0) volt.

A halálos munkabaleseti ráták vármegyék szerinti alakulását a 8. számú ábra mutatja.

8. számú ábra: A halálos munkabaleseti ráták vármegyék szerinti alakulása

2.2. A munkabalesetek munkáltatói kivizsgálásával kapcsolatos tapasztalatok

A munkabalesetek munkáltatók általi kivizsgálásával kapcsolatos tapasztalatok az elmúlt években alig változtak. A beérkezett és feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek alapján megállapítható, hogy **a balesetvizsgálatok jellemzően az Mvt. alapján munkabiztonsági szaktevékenység keretében történtek.** A munkáltatói balesetvizsgálat a **baleset okaként legtöbbször a balesetet szenvedett munkavállaló figyelmetlenségét vagy mulasztását állapítja meg.** A munkabaleset kivizsgálásokra általánosan jellemző, hogy a vizsgálatot végző munkavédelmi szakember a sérülést szenvedett munkavállaló mulasztásainak feltárására fektette a hangsúlyt, a munkáltatói szabályszegések vizsgálata háttérbe szorult.

A munkavédelmi hatóság helyszíni ellenőrzése során szinte mindig megállapítható volt, hogy az eseményt nem vizsgálták ki teljeskörűen, ezért a munkabaleseti jegyzőkönyv olyan adatokat tartalmazott, amelyek **elfedték, csökkentették a munkáltatói felelősséget.**

A munkabaleseti jegyzőkönyvek feldolgozása alapján a munkabalesetek munkáltatói kivizsgálásának hiányosságai az alábbiak szerint összegezhető:

- a munkabaleseti jegyzőkönyvek hatóság részére történő megküldését, a munkáltatók többségében határidőben teljesítik, de azért **gyakori a határidőn túli beküldés is;**
- több esetben előfordult, hogy **a munkáltató nem vizsgálta ki a munkabalesetet;**
- a baleseti jegyzőkönyvek kitöltése nem mindig van összhangban a kitöltési útmutatóval, gyakran előfordulnak **adathiányos, vagy egymásnak ellentmondó adatokkal kitöltött munkabaleseti jegyzőkönyvek;**
- a baleset leírása vagy nem elég részletes, vagy a balesettel nem összefüggő adatokat sorol fel, amelyből **nehéz a baleset valódi okát megállapítani;**
- nem kerül sor **helyszíni szemlére,** a sérült és a baleset tanúinak **meghallgatása többször elmarad;**
- **a balesetet okozó munkaeszköz használatát nem függesztik fel a soron kívüli gépvizsgálat elvégzésig;**
- a baleset bekövetkezéséért a munkáltató **a sérültre próbálja áthárítani a felelősséget,** ezáltal igyekszik a saját felelősségét csökkenteni;
- a munkáltató által **a megelőzés érdekében megtett intézkedések nem megfelelőek,** főleg a megfelelő műszaki intézkedések maradnak el;
- a munkavállaló **munkaképtelenségének időtartamát tartalmazó munkabaleseti jegyzőkönyv megküldését** gyakran elmulasztja a munkáltató;
- **számos esetben** tapasztalja a hatóság, hogy **a jegyzőkönyvet kitöltő személyek ismerethiányosak, gyakorlatlanok.** Előfordult az is, hogy nem munkavédelmi szakember töltötte ki a jegyzőkönyvet.

Az eltitkolt munkabalesetekről a munkavédelmi hatóság a munkavállaló (hozzátartozó) bejelentése, a rendőrség, vagy a fővárosi és vármegyei kormányhivatal egészségbiztosítási

pénztári feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalának megkeresése kapcsán szerez tudomást.

3. A foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek kivizsgálása és alakulása

3.1. A munkavédelmi hatósághoz bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanú és fokozott expozíciós esetek

(Jelen fejezet a munkavédelmi hatóság vizsgálati tapasztalatait tartalmazza.)

2025. január 1-jétől 2025. december 31. napjáig a munkavédelmi hatósághoz **174 foglalkozási megbetegedés** gyanú és **686 fokozott expozíciós eset** kivizsgálásáról érkezett bejelentés (23 munkavállaló esetén egyszerre volt tapasztalható nikkel és króm fokozott expozíció). A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált foglalkozási megbetegedés gyanújával érkezett bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a kormányhivatalok továbbították a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából. A fokozott expozíciós eseteket a munkáltatók vizsgálják ki, az elkészült dokumentációt a területileg illetékes kormányhivatalnak megküldik, ahol értékeli a munkáltatói kivizsgálás szakszerűségét.

A 2025. évben bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanús esetek száma jelentősen csökkent 2024. évhez képest. Míg 2024-ben 327 esetet regisztráltak, addig 2025-ben 174 bejelentés érkezett, ami közel 50%-os csökkenést jelent.

2024-ben a bejelentett esetek döntő többségét, 247 esetet (75,5%), biológiai kóroki tényezők okozták. Ezzel szemben 2025-ben 90 biológiai kóroki tényezőhöz köthető foglalkozási megbetegedés gyanús esetet jelentettek, amely az összes bejelentés 51,7%-át tette ki. A biológiai eredetű esetek arányának csökkenése és a bejelentett foglalkozási megbetegedések számának csökkenése is elsősorban a SARS-CoV-2 vírus okozta fertőzőesetek számának visszaesésével magyarázható.

A kémiai, fizikai, valamint a nem optimális igénybevételhez kapcsolódó foglalkozási megbetegedés gyanús esetek száma 2025-ben közel azonos volt (28, 27, 29 eset), a 2024. évi adatokhoz képest (27, 31, 22 eset) érdemi eltérés nem mutatkozott.

2025. évben a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentés 40%-a – továbbra is a humán-egészségügyi és szociális ellátás területéről érkezett, ez az arány a korábbi évekhez képest csökkenő tendenciát mutat (2024. évben 67,3% volt, 2023. évben 87,12%).

Az elfogadott és nyilvántartásba vett fokozott expozíciós esetek részletes elemzése a 3.2 pontban található.

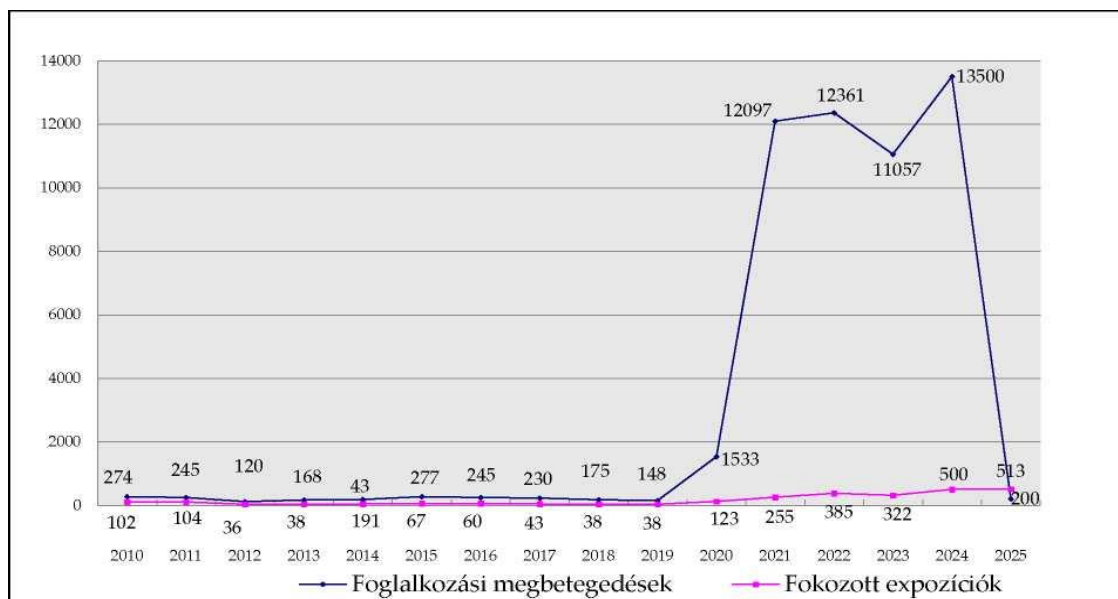
3.2. A 2025. évi foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek összefoglaló adatai

(A munkavédelmi hatóság által kivizsgált és a Nemzeti Népegészségügyi Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztálya (továbbiakban NNGYK-MFF) által a 2025. évben elfogadott esetek elemzése)

3.2.1. A foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek összefoglaló adatai

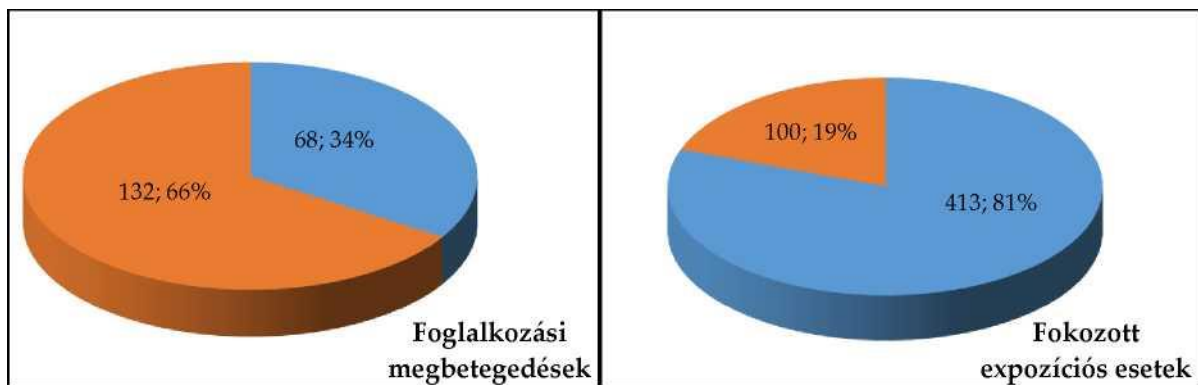
3.2.1.1. Az esetek leírása

A 2025. évben összesen 200 foglalkozási megbetegedést (mérgezést) vett nyilvántartásba az NNGYK-MFF. Az esetszám az új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) által okozott megbetegedéseket (a továbbiakban COVID-19 megbetegedések) is tartalmazza: tárgyévben 86 COVID-19 és 114 nem COVID-19 esetet regisztrált az NNGYK-MFF. 2024-ben a nem COVID-19 esetek száma 99 volt, a COVID-19 eseteké 13 401. A COVID-19 esetek számának ilyen mértékű visszaesése miatt az elmúlt évek gyakorlatától eltérően a 2025. év esetében a COVID-19 megbetegedések nem külön fejezetben kerülnek bemutatásra. A megbetegedések 71,5% járt keresőképtelenséggel, ami gyakorlatilag megegyezik a 2024. évi aránnyal (71%). A regisztrált fokozott expozíciós esetek száma 513 eset (2024-ben 500 eset; 9. számú ábra).

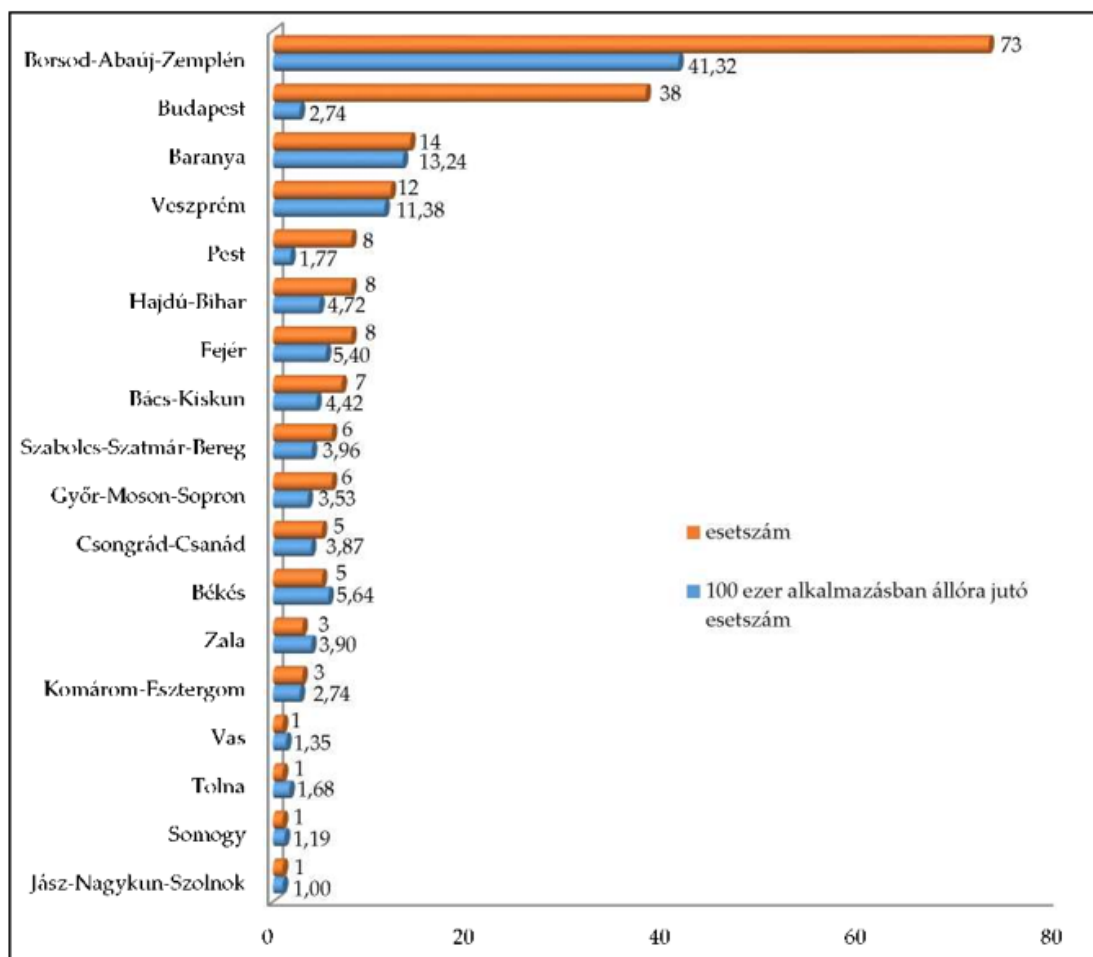
9. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek számának alakulása, 2010-2025

A foglalkozási megbetegedéssel regisztráltak között többségben voltak a nők (132 fő, 66%) a férfiakkal (68 fő, 34%) szemben, míg a fokozott expozícióval érintett munkavállalók túlnyomó többsége férfi volt, a nemek aránya: 413 férfi (81%), 100 nő (19%) (10. számú ábra).

10. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek nemenkénti megoszlása, 2025

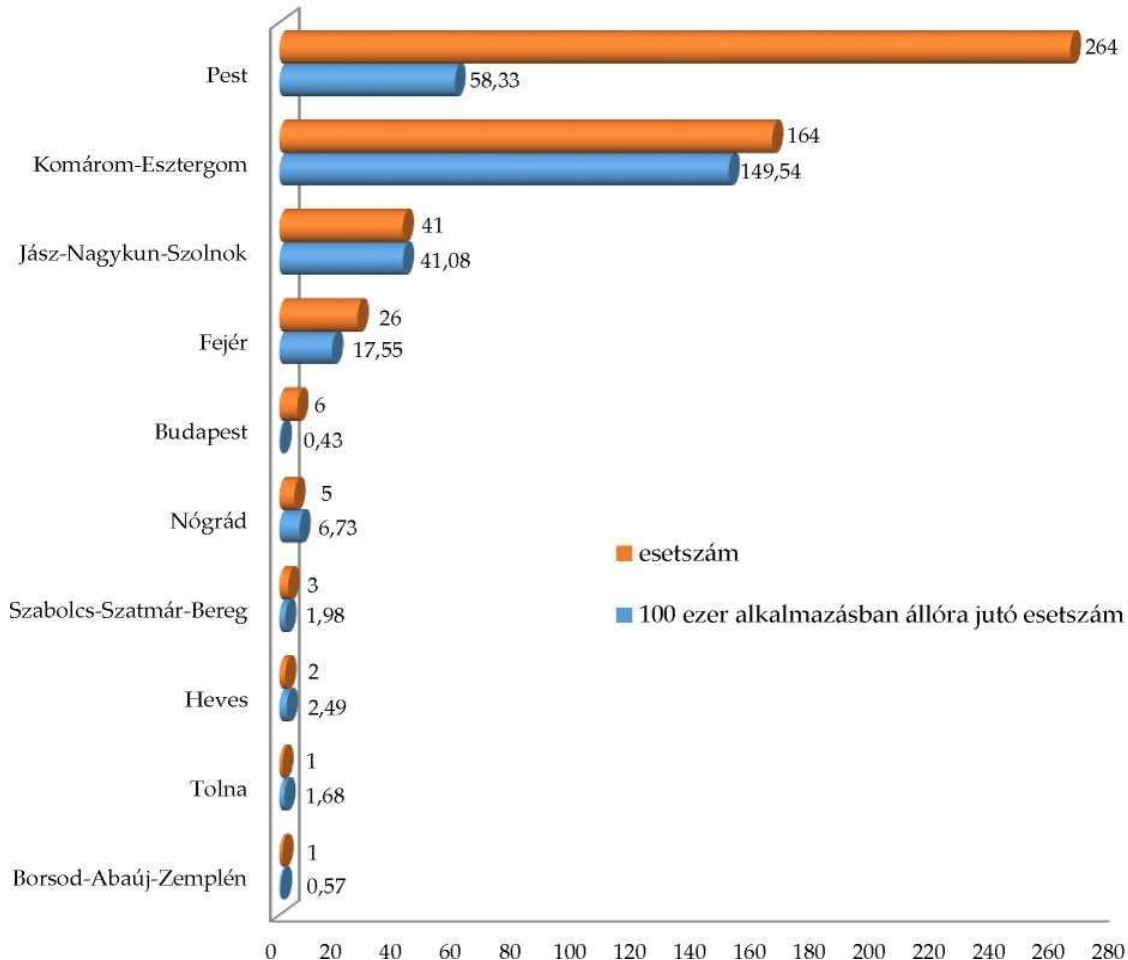
A legtöbb foglalkozási megbetegedés tárgyévben Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében fordult elő (76 eset, 36,5%), megelőzve Budapestet (38 eset, 19%) is. Ebben az évben Heves és Nógrád vármegyében nincs regisztrált foglalkozási megbetegedés (11. számú ábra).

11. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések száma és a 100 ezer alkalmazásban állóra jutó esetszám vármegyenként, 2025 (2025. I-IV. negyedévében alkalmazásban állók száma alapján)²

² Forrás: KSH (2025) Fókuszban a vármegyék - 2025.I-IV. negyedév. Térségi összehasonlítás <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/254/index.html> (Letöltve: 2026.04.24.)

A fokozott expozíciós esetek közül a legtöbb Pest (264 eset, 51,5%) és Komárom-Esztergom vármegyéből (164 eset, 32%) került nyilvántartásba vételre. Nem történt bejelentés 10 vármegyéből (Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Somogy, Vas, Veszprém és Zala; 12. számú ábra).

12. számú ábra: A fokozott expozíciós esetek száma és a 100 ezer alkalmazásban állóra jutó esetszám vármegyénként, 2025 (2025. I-IV. negyedévében alkalmazásban állók száma alapján)³

3.2.1.2. Halálos kimenetelű foglalkozási megbetegedések

A 2025. évben 8 halálos kimenetelű foglalkozási megbetegedés fordult elő (az előző évben 4 eset került nyilvántartásba vételre).

Halálos kimenetelű foglalkozási megbetegedések, 2025 (13. számú ábra).

³ Forrás: KSH (2025) Fókuszban a vármegyék - 2025.I-IV. negyedév. Térségi összehasonlítás <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/254/index.html> (Letöltve: 2026.04.24.)

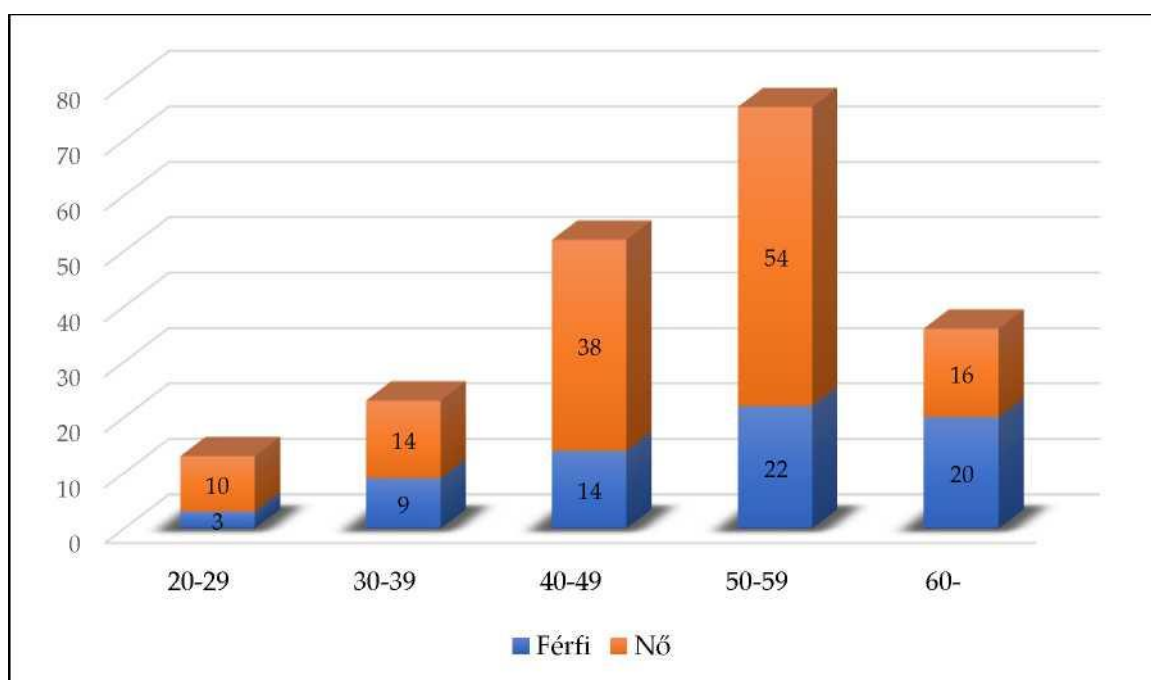
Nem	Diagnózis	Foglalkozás
férfi	A64	Bányászati technikus
férfi	A78	Bányászati technikus
férfi	A81	Villamosipari technikus (elektronikai technikus)
férfi	B7	Szakács
férfi	B7	Egyéb építési, szerelési foglalkozású
férfi	B8	Bányászati technikus
férfi	B8	Bányászati technikus
nő	C21	Vegyészmérnök

13. számú ábra: A halálos kimenetelű foglalkozási megbetegedések

3.2.1.3. Tömeges foglalkozási megbetegedések

Tömeges (egy időben, azonos munkahelyen, legalább 5 fő munkavállalót érintő) foglalkozási megbetegedésből tárgyévben 32 esetet regisztrált az NNGYK-MFF.

A foglalkozási megbetegedések korcsoportonkénti és nemenkénti megoszlását az 14. számú ábra mutatja be.

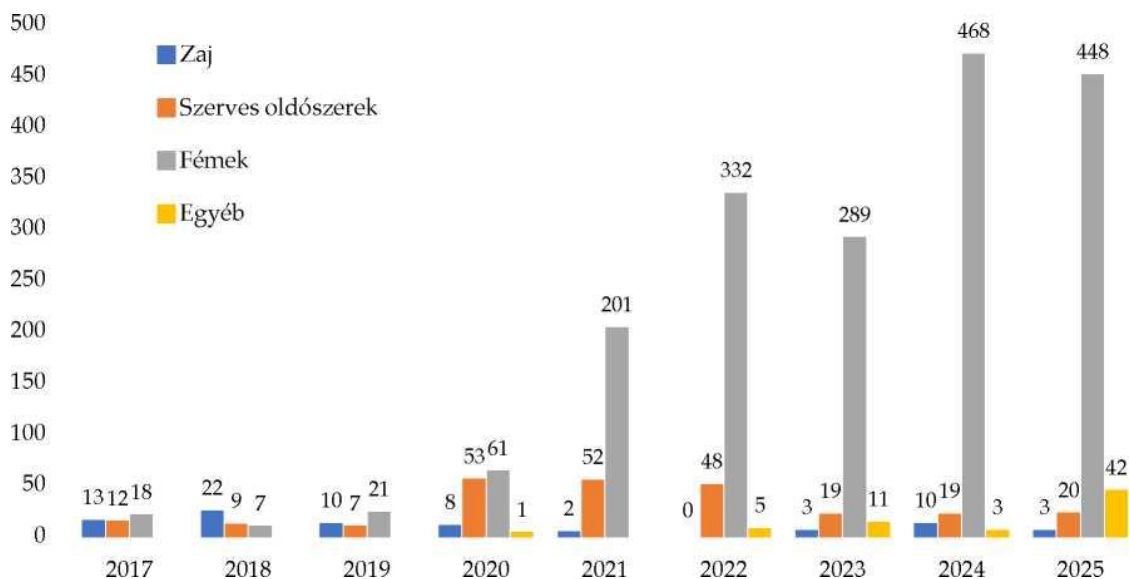

14. számú ábra: A foglalkozási megbetegedések száma korcsoportonként nemenkénti megoszlásban, 2025

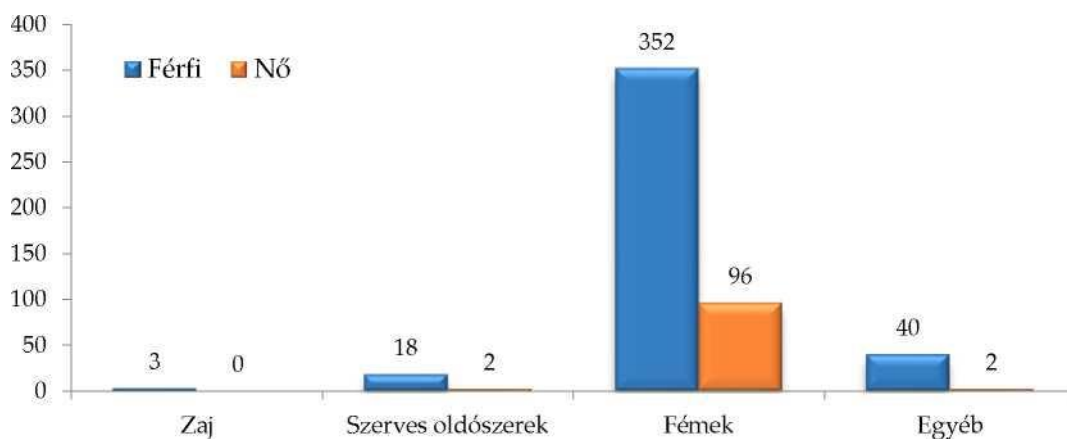
3.2.2. Fokozott expozíciós esetek

2025-ben 513 fokozott expozíciós eset kerül a nyilvántartásba, valamivel több, mint 2024-ben (500 eset; 15. számú ábra). A legtöbb eset a 30-39 éves korcsoportot (145 eset; 28%) és döntően a férfiakat (81%) érintette. Az esetek 99,4%-át kémiai kóroki tényezők okozták (510 eset), fokozott zajexpozícióból összesen 3 eset került a nyilvántartásba (15. és 16. számú ábra). A

kémiai kóroki tényezők okozta fokozott expozíciós esetek száma az előző évhez képest (420 eset) 21%-kal több.

15. számú ábra: A fokozott expozíciós esetek száma kóroki tényezők szerint, 2017-2025

16. számú ábra: A fokozott expozíciós esetek száma nemeként, 2025

3.2.2.1. Zaj okozta fokozott expozíciós esetek

2025-ben 3 fokozott zajexpozíciós esetet vett nyilvántartásba az NNGYK-MFF, a 2024. évi 10 esettel szemben (17. és 18. számú ábra).

Év	Szám	%
2008	31	27,4
2009	19	54,3
2010	25	24,5
2011	15	14,4
2012	7	19,4
2013	13	34,2
2014	4	9,3
2015	29	43,3
2016	26	43,3
2017	13	30,2
2018	22	57,9
2019	10	26,3
2020	8	6,5
2021	2	0,8
2022	0	0
2023	3	0,9
2024	10	2
2025	3	0,6

17. számú ábra: A zaj okozta fokozott expozíciós esetek száma és aránya a fokozott expozíciós esetek között, 2008-2025

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budapest	1	1	–	–	–	–	–	2	2	–
Baranya	–	–	14	–	–	–	–	–	2	–
Bács– Kiskun	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Békés	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Borsod– Abaúj– Zemplén	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csongrád– Csanád	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fejér	–	–	–	–	–	–	–	–	2	3
Győr– Moson– Sopron	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hajdú– Bihar	–	–	1	2	–	–	–	–	–	–
Heves	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Jász– Nagykun– Szolnok	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Komárom– Esztergom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nógrád	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pest	–	–	–	–	5	2	–	–	–	–
Somogy	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szabolcs– Szatmár– Bereg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tolna	2	1	–	–	–	–	–	–	–	–
Vas	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Veszprém	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Zala	17	10	7	8	3	–	–	1	4	–
Összesen	26	13	22	10	8	2	0	3	10	3

18. számú ábra: A zaj okozta fokozott expozíciós esetek száma területi bontásban, 2016-2025

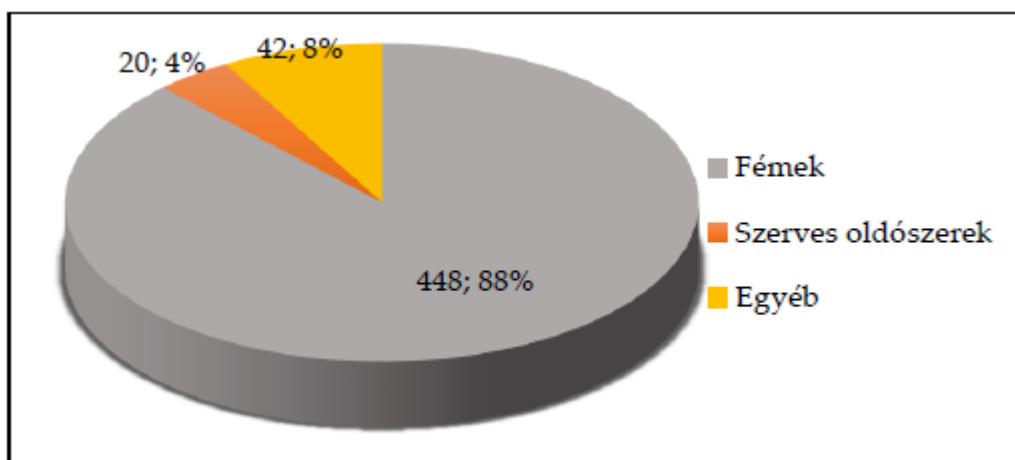
3.2.2.2. Vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek

2025-ben 510 a regisztrált fokozott vegyi expozíciós eset (2024-ben 490 esetet) (19. és 21. számú ábra). Az esetek nemek szerinti megoszlása: 80,4% férfi, 19,6% nő. A vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek legnagyobb arányban (28,4%) a 30-39 év közötti korosztályt érintették.

Év	Esetszám	%
2006	53	32,3
2007	33	64,7
2008	82	72,6
2009	16	45,7
2010	77	75,5
2011	89	85,6
2012	29	80,6
2013	25	65,8
2014	39	90,7
2015	38	56,7
2016	34	56,7
2017	30	69,8
2018	16	42,1
2019	28	73,7
2020	115	93,5
2021	253	99
2022	385	100
2023	319	99
2024	490	98
2025	510	99,4

19. számú ábra: A vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek száma és aránya a fokozott expozíciós eseteken belül, 2006-2025

Területi megoszlás szerint a regisztrált esetek Pest (264 eset; 52%), Komárom-Esztergom (164 eset; 32%), Jász-Nagykun-Szolnok (41 eset; 8%), Fejér (23 eset; 5%), Nógrád (5 eset; 1%), Szabolcs-Szatmár- Bereg (3 eset; 0,6%), Heves (2 eset; 0,4%), Borsod-Abaúj-Zemplén (1 eset; 0,2%) és Tolna (1 eset; 0,2%) vármegyét, valamint Budapestet (6 eset; 1,2%) érintették . A kémiai kóroki tényezők okozta fokozott expozíciós esetek 87,8%-át (448 eset) fémek, 3,9%-át (20 eset) szerves oldószerek és 8,2%-át egyéb vegyi anyagok (42 eset) okozták (20. számú ábra).

20. számú ábra: A vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek száma és megoszlása, 2025

A fokozott expozíciós esetek adatait részletesebben a 21. és a 22. számú ábra mutatja be.

Csoport	Expozíció	Vármegye	Férfi	Nő	Összesen
Egyéb (42 eset)	Arzén (1 eset)	Komárom-Esztergom		1	1
	Szén-monoxid (41 eset)	Pest	40	1	41
Fém (448 eset)	Alumínium (1 eset)	Komárom-Esztergom	1	–	1
	Kobalt (1 eset)	Pest	1	–	1
	Króm (23 eset)	Pest	22	1	23
	Nikkel (382 eset)	Pest	171	22	193
		Komárom-Esztergom	90	67	157
		Fejér	18	2	20
		Nógrád	3	2	5
		Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	–	3
		Heves	1	1	2
		Tolna	1	–	1
		Budapest	–	1	1
	Ólom (41 eset)	Jász-Nagykun-Szolnok	41	–	41
Szerves oldószer (20 eset)	Aceton (1 eset)	Budapest	1	–	1
	Anilin (4 eset)	Fejér	3	–	3
		Pest	–	1	1
	Dimetilformamid (5 eset)	Komárom-Esztergom	5	–	5
	Izopropil-alkohol (1 eset)	Budapest	1	–	1
	n-Hexán (3 eset)	Budapest	3	–	3
	Tetrahidrofurán (1 eset)	Borsod-Abaúj-Zemplén	–	1	1
	Toluol (5 eset)	Pest	5	–	5
Összesen			410	100	510

21. számú ábra: A vegyi eredetű fokozott expozíciós esetek területi és nemek szerinti bontásban, 2025

Csoport	Megnevezés	Szám	Összes fokozott expozíciós esethez viszonyítva (%)		Összes vegyi fokozott expozíciós esethez viszonyítva (%)	
Fém	Alumínium	1	0,2	87,3	0,2	87,8
	Kobalt	1	0,2		0,2	
	Króm	23	4,5		4,5	
	Nikkel	382	74,5		74,9	
	Ólom	41	8		8	
Szerves oldószer	Aceton	1	0,2	3,9	0,2	3,9
	Anilin	4	0,8		0,8	
	Dimetilformamid	5	1		1	
	Izopropil-alkohol (2-Propanol)	1	0,2		0,2	
	n-Hexán	3	0,6		0,6	
	Tetrahidrofurán	1	0,2		0,2	
	Toluol	5	1		1	
Egyéb	Arzén	1	0,2	8,2	0,2	8,2
	Szén-monoxid	41	8		8	
Zaj	Zaj	3	0,6	0,6	-	-

22. számú ábra: Fokozott expozíciós esetek száma és aránya, 2025

4. Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok és szakellátó helyek 2025. évi tevékenysége

(Jelen fejezet az NNGYK-MFF tájékoztatását tartalmazza)

4.1. Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok

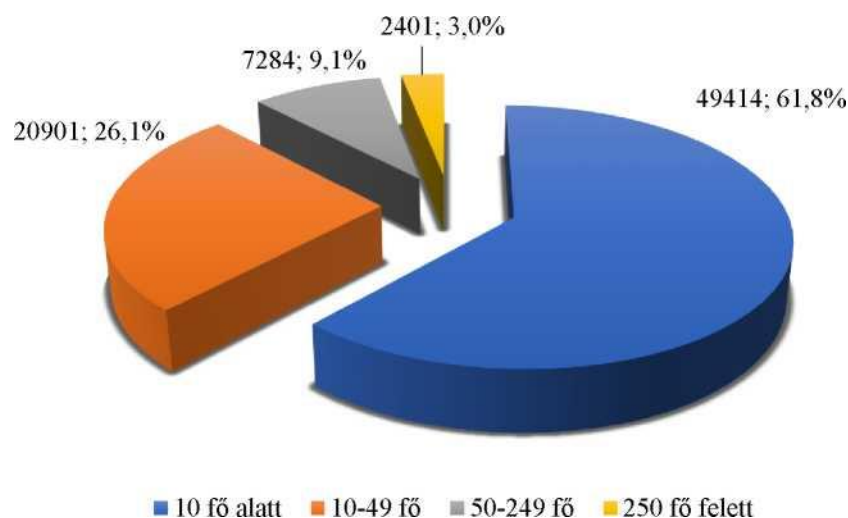
2025-ben az elfogadott jelentések alapján 1.961 (2024-ben 1.935) orvos nyújtott foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást a szervezett munkavégzésben foglalkoztatott munkavállalók számára. Az orvosok számában 1,3% emelkedés volt az elmúlt évhez viszonyítva. 2025-ben a főállású foglalkozás-egészségügyi orvosok száma csökkent 6 fővel, összesen 689 fő (2024-ben 695 fő) volt.

A részállású orvosok száma 1.272 fő volt 2025-ben (2024-ben 1.240 fő), számuk 32 fővel nőtt, amely 2,6%-os emelkedést jelent az elmúlt évhez viszonyítva. A foglalkozás-orvostan szakképesítéssel rendelkező orvosok száma nőtt, 2025-ben 1.792 fő (2024-ben 1.756 fő) volt, amely 2%-os növekedést mutat az előző évhez viszonyítva. Foglalkozás-egészségügyi szakorvos felügyelete mellett végzi a tevékenységet 169 fő (2024-ben 179 fő), amely 10 fővel kevesebb az előző évi adathoz képest. Az alapszolgálatokban tevékenykedő foglalkozás-egészségügyi szakápolók száma 1.576 fő, 22 fővel kevesebb (1,4%-kal), mint az előző évben volt (2024-ben 1.598 fő). A szakképesítéssel nem rendelkező egészségügyi szakdolgozók száma 993 fő (2024-ben 1.021 fő) volt, amely

2,7%-os csökkenést jelent az előző évhez viszonyítva. Az alapszolgálatokban dolgozó egyéb diplomások, elsősorban ergonómus, pszichológus, száma 12,7%-kal csökkent az elmúlt évhez viszonyítva. 2025-ben 606 fő (2024-ben 694 fő) volt, akiknek egy része a foglalkozás-egészségügyi központokban dolgozik. A foglalkozás-egészségügyi ellátással rendelkező gazdasági egységek (munkáltatók) száma 2025-ben 80.000 (2024-ben 75.131) volt, amely adatokból 6,4%-os emelkedés figyelhető meg. Ezekben a gazdálkodó egységekben a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok által ellátott, szervezett munkavégzésben dolgozó munkavállalók száma növekedett, 2.290.631 fő (2024-ben 2.209.831 fő) volt, amely 3,7%-os emelkedés az előző évi adathoz viszonyítva. Ezen egységek létszámkategória (mikro-, kis-, közepes, nagyvállalkozások) szerinti számát és megoszlását a 23., illetve a 24. számú ábra szemlélteti.

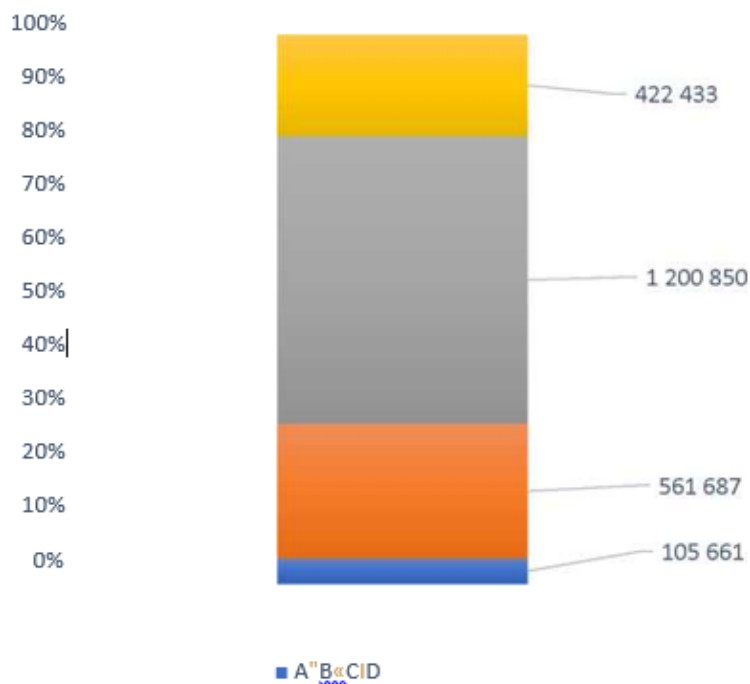
Csoportok	Egységek száma	Munkavállalók száma
10-nél kevesebb főt foglalkoztató mikro-vállalkozások	49.414	198.053
10-49 főt foglalkoztató kisvállalkozások	20.901	430.046
50-249 főt foglalkoztató közepes vállalkozások	7.284	619.464
250 vagy több főt foglalkoztató nagyvállalkozások	2.401	1.043.068

23. számú ábra: A munkavállalók száma a gazdasági egységek létszám kategóriája szerint, 2025

24. számú ábra: Az ellátott gazdasági egységek létszám kategória szerinti megoszlása

A hatályos szabályozás szerint a szolgálatok által ellátott munkavállalókat - a foglalkozás-egészségügyi orvos véleményének figyelembevételével - a munkáltatónak minőségi becslés alapján A-D foglalkozás-egészségi osztályba kell sorolnia. A legtöbb munkavállaló a „C” foglalkozás-egészségi osztályba (kereskedelem, vendéglátás, ipari szolgáltatás) tartozott, ezt követik a „B” foglalkozás-egészségi osztályba (építőipar, vegyipar, egészségügy), majd a „D” foglalkozás-egészségi osztályba tartozók (oktatás, banki és egyéb iroda típusú szolgáltatás). A legkevesebben az „A” foglalkozás-egészségi osztályban dolgoznak. A foglalkozás-egészségi osztályok szerinti megoszlást a 25. számú ábra tartalmazza.

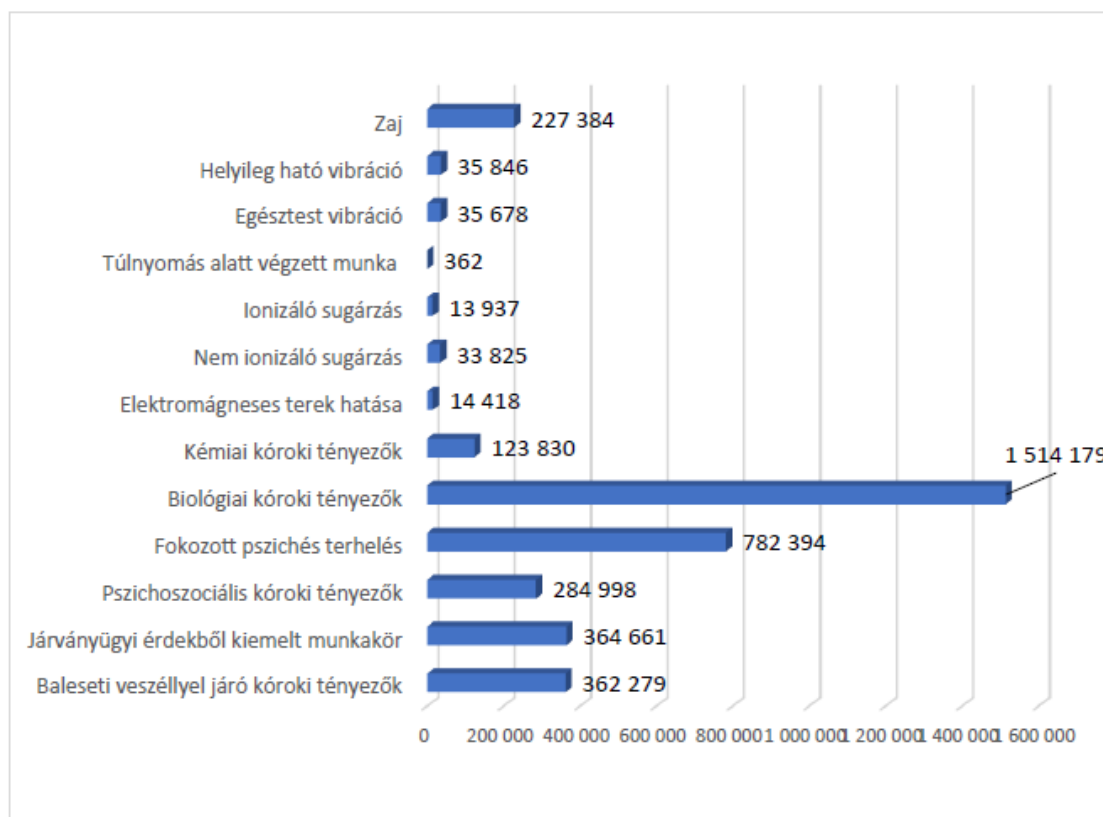

25. számú ábra: Az ellátott foglalkoztatottak megoszlása foglalkozás-egészségi osztályok szerint

A foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok munkaegészségügyi szaktevékenységei közül a legfontosabb a munkahelyi kockázatbecslésben való közreműködés, valamint a munkaegészségügyi vizsgálatok során a munkavégzésből és a munkakörnyezetből eredő, egészségre ártalmas kockázati tényezők regisztrálása. 2025-ben az alapszolgálatok 463.157 (2024- ben 432.306) esetben végeztek munkahigiénés tevékenységet, amely 7,1%-os emelkedés az előző évhez viszonyítva.

A munkaegészségügyi vizsgálatok során 2025-ben 3.793.791 (2024-ben 3.414.360) kóroki tényezőnek kitett munkavállalót regisztráltak a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok. Az előző évi adatokat figyelembe véve ez 11,1%-os emelkedést mutat.

A munkahelyi kóroki tényezők hatásának kitettek számát és azok megoszlását a 26. számú ábra mutatja.

26. számú ábra: Munkahelyi kóroki tényezők

A munkahelyen jelenlévő egészségkárosító kockázatok trendje az elmúlt évtizedekben jelentősen átalakult. **Míg korábban a vezető helyen a zaj és a baleseti veszély állt (pl. nehéziparban), napjainkban a fokozott pszichés megterhelés, a pszichoszociális és az ergonómiai kóroki tényezők állnak.** Ebben jelentős szerepet játszanak az új, iroda típusú munkahelyek. **Emellett továbbra is kiemelkedő a biológiai kóroki tényezők részaránya.** Ehhez kapcsolódik, hogy az alapszolgálatok 2025-ben 61.196 (2024-ben 68.880) munkakörhöz kapcsolódó védőoltást adtak be. Ez 11%-os csökkenés az előző évhez viszonyítva.

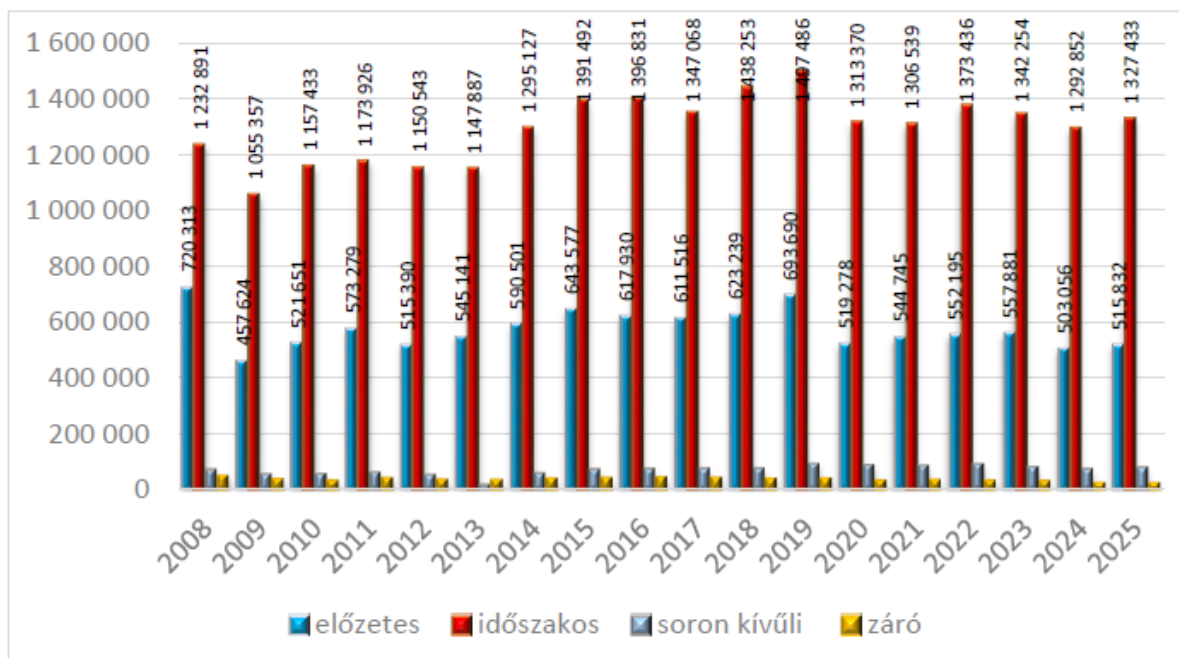
A szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatott munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik, egészsége és testi épsége várhatóan nem károsodik a munkavégzés során, tevékenysége sem mások számára, sem utódaira nem jelent veszélyt. A munkavállalóknak a munkára - külön jogszabályokban meghatározottak szerint - alkalmasnak kell bizonyulnia.

A munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokat a foglalkozás-egészségügyi orvos végzi, tevékenységének egyik legfontosabb prevenciós eleme. Az előzetes, időszakos, soron kívüli, záró vizsgálatok adnak lehetőséget és alapot a munkavállaló munkavégző képességének megítélésére, az egészségi állapot változásának nyomon követésére, az esetleges munkahelyi eredetű károsodások időben történő felismerésére, a szükséges (egyéni és vállalat szintű) beavatkozási stratégia kidolgozására. E tevékenység nem csak a munkavállalók egészsége szempontjából fontos, hanem minden gazdasági ág teljesítőképességét alapvetően befolyásolja. Kiemelendő a sérülékeny csoportok, a krónikus betegségben szenvedők, a rákkeltővel exponáltak egészségügyi felügyeletének szerepe.

Emellett meg kell említeni, hogy a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok a munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokon túl egyéb vizsgálatokat is végeznek.

2025-ben összesen 2.025.306 (2024-ben 1.982.496) munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat történt, amely 2,2%-os emelkedés az előző évhez viszonyítva.

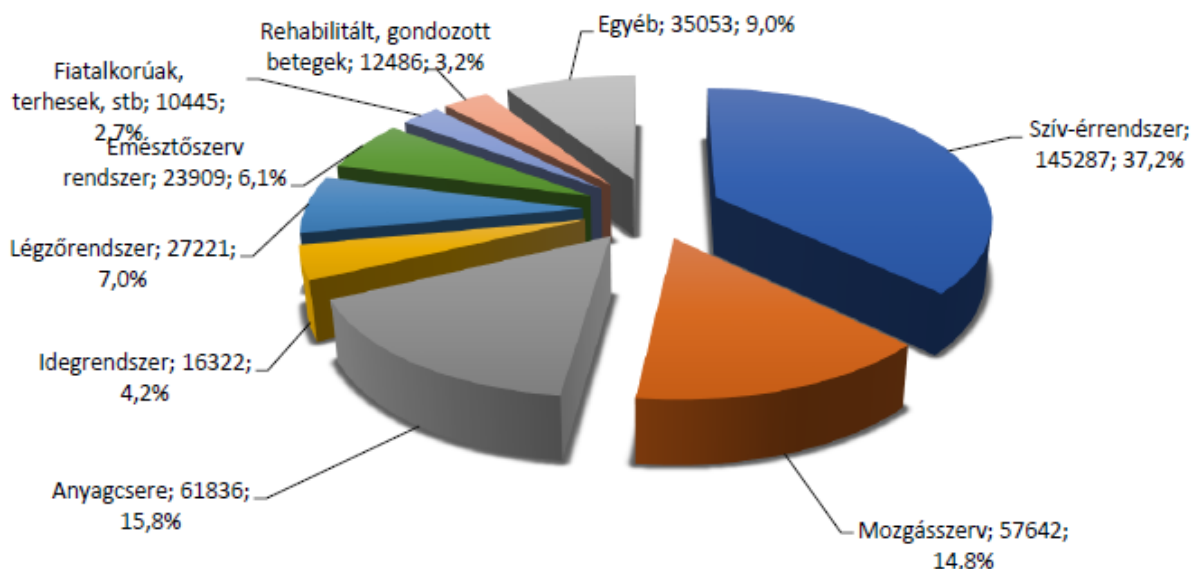
2025-ben a legtöbb vizsgálatra az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok keretében került sor 1.327.433 (2024-ben 1.292.852) esetben, amely 2,7%-os emelkedés. A vizsgálatok megoszlását a 27. számú ábra mutatja be.

27. számú ábra: Munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok megoszlása

Az alapszolgálatok feladatai közé tartozik még a foglalkozási gondozói tevékenység (tercier prevenció) ellátása. E tevékenység szintén a munkavégző képesség megőrzését szolgálja, mely a munkavállaló számára könnyen elérhető.

2025-ben a gondozási esetszám 390.201 (2024-ben 393.056) volt, amely közel azonos az előző évi adathoz. A legtöbb gondozási eset a szív-érrendszeri és a mozgásszervi, illetve anyagcsere-megbetegedések miatt történt (részletesen bemutatja a 28. számú ábra).

28. számú ábra: A gondozott csoportok százalékos megoszlása

Sürgősségi ellátást a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok 21.037 (2024-ben 21.385) esetben végeztek. Ez 1,7%-kal kevesebb az előző évhez viszonyítva. Az esetek elsősorban belgyógyászati jellegű rosszullétek voltak, ez 15.866 (2024-ben 16.814) eset volt, amely 5,6%-kal csökkent. Munkabalesetek miatti ellátás 5.171 (2024-ben 4.571) esetben történt, ez viszont 13,1%-os emelkedés az előző évhez viszonyítva.

A bejelentett foglalkozási megbetegedések száma 1.660 (2024-ben 1.639) volt, amely 1,3%-kal növekedett az előző évhez viszonyítva.

Egyéb, népegészségügyi jelentőségű szűrővizsgálat (elsősorban szív-érrendszeri betegségek és rizikófaktorok, szájüregi daganatok, melanomák kiszűrése) 304.613 (2024-ben 305.133) esetben történt, amely közel azonos az előző évvel.

A foglalkozás-egészségügyi szolgálatok egészségmegőrző tevékenységük során felvilágosító, tájékoztató előadásokat tartanak, egészségfejlesztő programokat szerveznek.

2025-ben 9.297 (2024-ben 4.746) előadást és programot tartottak meg a munkahelyeken, amely jelentős emelkedés a tavalyi évi adathoz viszonyítva. Ezeken az előadásokon és programokon 119.529 fő (2024-ben 125.463 fő) munkavállaló vett részt, 4,7%-kal kevesebben, mint az előző évben. Ez 4.682 (2024-ben 5.260) gazdasági egységben történt, amely 11%-kal marad el az előző évben résztvevő gazdasági egységek számától.

A foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok éves összes forgalma 2025-ben 3.053.794 (2024-ben 3.026.244) volt, amely közel azonos az előző évi forgalmi adathoz viszonyítva. A forgalmi adat a következő tevékenységekből adódik össze: összes munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok száma (2.025.306), gondozási esetszám (390.201), védőoltások száma (70.055), munkabalesetek száma (10.922), súlyos munkabaleset kivizsgálásának száma (315), bejelentett foglalkozási megbetegedések száma (1.660), bejelentett fokozott expozíciós esetek száma

(645), sürgősségi ellátás (21.037), népegészségügyi szűrővizsgálatok száma (304.613), egyéb gyógyító ellátás (229.040).

4.2. Foglalkozás-egészségügyi szakellátó helyek 2025. évi tevékenysége

A foglalkozás-egészségügy II. progresszivitási szintje a foglalkozás-egészségügyi szakellátó hely. A foglalkozás-egészségügyi szakellátó helyek végzik:

- II. fokon a munkaköri és a szakmai alkalmassági vizsgálatokat,
- a foglalkozási megbetegedések gyanúja miatt beutaltakkal kapcsolatos konzíliumot,
- az álláskereső átképzéséhez szükséges szakmai alkalmassági vizsgálatot,
- a közfoglalkoztatáshoz szükséges munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatot,
- a megváltozott munkaképességű álláskereső és az alkalmi munkavállalók foglalkoztathatóságával kapcsolatos szakvéleményezést a munkaügyi feladatkörükben eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalok számára,
- vállalkozó egészségügyi dolgozók egészségi alkalmassági vizsgálatát,
- nem iskolarendszerű képzésben tanulók beiskolázás előtti pályaalkalmassági vizsgálatát,
- az egészségügyi felvilágosítási, tanácsadási, egészségfejlesztési feladatokat.

Jelenleg 145 szakellátó hely működik hatósági engedély alapján. A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás keretében az alapellátás mellett 133 foglalkozás-egészségügyi szakellátó hely is beszámolt munkájáról. Tevékenységük mutatóit a 29. számú ábra tartalmazza.

Szakellátó helyen végzett vizsgálatok	Esetek száma
Vállalkozó egészségügyi dolgozók egészségi alkalmassági vizsgálata I. fokon	5.337
Egészségügyi dolgozók munkaköri és/vagy egészségügyi tevékenység alkalmassági vizsgálata II. fokon	689
A munkaköri alkalmasság II. fokú elbírálása	1.347
Szakmai orvosi alkalmasság II. fokú elbírálása	1.731
Pályaválasztási tanácsadás	1.913
A kézilőfegyverek megszerzéséhez és tartásához egészségi alkalmasság II. fokú elbírálása	94
A közterület-felügyelők egészségi, fizikai és pszichikai alkalmasságának II. fokú elbírálása	11
Közfoglalkoztatásban résztvevők foglalkoztathatósági szakvéleményhez végzett vizsgálata	11.375
Szabálysértési eljárásban alkalmazott foglalkoztathatósági szakvéleményhez végzett vizsgálatok	2.083
Munkaügyi központok kérésére felnőttképzésre jelentkezők beiskolázás előtti vizsgálata	3.563
Felnőttképzésre jelentkezők beiskolázás előtti vizsgálata saját kezdeményezésre	38.789
Főiskolára, egyetemre jelentkezők beiskolázás előtti vizsgálata	10.176
Foglalkozással összefüggő betegség gyanújával vizsgáltak száma	307
Bejelentett foglalkozási megbetegedések száma	8
Bejelentett fokozott expozíciós esetek száma	7
Tanácsadás - orvosoknak	2.077
- munkáltatóknak	1.957
- munkavállalóknak	7.941
Foglalkozás-egészségügyi konzultáció a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok számára	3.204
Egyéni vállalkozóknál hivatásos gépjárművezető alkalmassági vizsgálatok száma	2.095
Külföldi munkavállaláshoz munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat	687
Egyszerűsített foglalkoztatáshoz kapcsolódó alkalmassági vizsgálatok	3.857
Egyéb konzultációk	7.156
Összesen	106.404

29. számú ábra: Foglalkozás-egészségügyi szakellátó helyek vizsgálati esetszámai, 2025

A foglalkozás-egészségügyi szakellátó helyek összforgalma 106.404 (2024-ben 103.094) eset volt, forgalmukban 3,2%-os emelkedés figyelhető meg.

5. A Munkavédelmi Irányítási Főosztály és a munkavédelmi hatóságok tevékenysége

5.1. A Munkavédelmi Irányítási Főosztály főbb feladatai a munkavédelmi hatóság szakmai irányításában

- törvényességi, szakszerűségi és hatékonysági ellenőrzések lefolytatása,
- normatív utasítások, módszertani útmutatók, szakmai ajánlások és tájékoztató anyagok kiadása,
- ellenőrzési irányelv, éves hatósági ellenőrzési terv és teljesítmény célkitűzés kiadása, továbbá ezek értékelése,
- konzultációk tartása, szakmai képzés és továbbképzés megtartása,
- hatósági ellenőrzésre felkészítés, vizsga lebonyolítása,
- informatikai rendszer működtetésében való részvétel,
- célvizsgálati programok és akciók elrendelése; az országos célvizsgálatok és akció-ellenőrzések vizsgálati szempontjainak, segédleteinek elkészítése; a munkavédelmi hatóság által küldött jelentések értékelése és elemzése; összefoglaló jelentés készítése,
- országos kampányok megszervezése,
- foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek és munkabalesetek kivizsgálásában való részvétel,
- a halálos munkabalesetek hatósági kivizsgálásának elemzése és értékelése,
- az előre bejelentett ellenőrzések iratanyagának elemzése és értékelése,
- felügyeleti jogkör gyakorlása,
- egyedi ügyekben - megbízólevél alapján - a munkavédelmet érintően ellenőrzés lefolytatása,
- szakmai irányítóként – megbízólevél alapján – részt vehet a munkavédelmi hatóság helyszíni ellenőrzésében szakmai iránymutatás céljából.

5.2. A Munkavédelmi Irányítási Főosztály további feladatai

- részt vesz a munkavédelmet érintő jogszabálytervezetek, szabványok előkészítésében,
- ellátja az egyéni védőeszközök megfelelőségét tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésével és bejelentésével kapcsolatosan hatáskörébe utalt feladatokat,
- elkészíti a munkavédelem nemzetgazdasági helyzetéről szóló jelentés tervezetét,
- időközi munkavédelmi tájékoztatókat ad közre,
- részt vesz a Munkavédelem Nemzeti Politikája kialakításában és megvalósításában,
- tájékoztatást nyújt munkavédelmet érintő kérdésekben,
- részt vesz az európai uniós Munkafelügyeleti Vezető Tisztségviselők Bizottsága (SLIC) és munkacsoportjainak tevékenységében, kijelölt nemzeti kapcsolattartóként ellátja a Knowledge Sharing Site rendszerrel kapcsolatos feladatokat,
- működteti az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség Nemzeti Fókuszpontját,

- ellátja az „Együttműködés a munkahelyek biztonságáért” partnerségi programmal kapcsolatos pályázatokkal összefüggő feladatokat,
- ellátja az igazságügyi szakértői névjegyzékbe vételhez szükséges szakmai gyakorlati idő szakirányú jellegének igazolására szolgáló hatósági bizonyítvány kiadásával kapcsolatos feladatokat,
- ellátja a jogszabályban meghatározott piacfelügyeleti hatósági feladatokat, továbbá a munkaeszközöket, egyéni védőeszközöket érintően a Központi Piacfelügyeleti Információs Rendszer kapcsolattartói feladatait, valamint részt vesz a Piacfelügyeleti Munkacsoport munkájában.

5.3. Munkavédelmi Irányítási Főosztály jogszabály-előkészítési tevékenysége

5.3.1. Törvényi szintű szabályozás

Az Mvt. módosítására 2025-ben a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2009/148/EK irányelv módosításáról szóló, 2023. november 22-i (EU) **2023/2668 európai parlamenti és tanácsi irányelv** (a továbbiakban: Irányelv) **átültetése érdekében került sor**. A jogharmonizációs célú módosítás mellett néhány szakmai pontosítás, technikai módosítás is történt.

Főbb módosítások részletesebben:

- Az Irányelvben alapuló Mvt. módosítás alapján azon vállalkozásoknak, amelyek azbesztbontási vagy azbesztmentesítési munkát szándékoznak végezni, a munkálatok megkezdése előtt engedélyt kell beszerezniük az illetékes hatóságtól. A munkavédelmi hatóság a kiadott engedélyekről nyilvántartást vezet, valamint az azbesztbontási vagy azbesztmentesítési tevékenységre vonatkozó engedély kiadását követően a munkavédelmi hatóságnak helyszíni ellenőrzés során meg kell győződnie arról, hogy a munkavégzés az engedélynek megfelelően történik. A kérelem benyújtásával a munkáltatók teljesítik az Irányelvben meghatározott bejelentési kötelezettséget is. Az újraszabályozott 63/G. § tartalmazza az engedélykérésre, nyilvántartás vezetésre vonatkozó szabályokat.
- Tekintettel arra, hogy az azbesztbontási, azbesztmentesítési tevékenység elvégzése engedélyhez kötött, szükséges annak szankcionálása, ha az azbesztbontási, azbesztmentesítési tevékenységet engedéllyel nem rendelkező vállalkozás végzi. Azzal szemben is szankció alkalmazása szükséges, aki a veszélyes tevékenység elvégzésével olyan vállalkozást bíz meg, aki nem rendelkezik a szükséges engedéllyel továbbá a szankciót azzal szemben is indokolt kiszabni, aki a váratlan, előre nem tervezett azbesztexpozícióval járó munkavégzésről az Mvt.-ben meghatározott módon és esetben nem értesíti a munkavédelmi hatóságot.
- Az összehangolási kötelezettségre vonatkozó rendelkezés pontosítása segíti a jogalkalmazást.

5.3.2. Rendeleti szintű szabályozás

A 2025. év folyamán az alábbi rendeletek kerültek kiadásra, melynek előkészítését a Munkavédelmi Irányítási Főosztály végezte:

- A munkavédelmi bírság mértékéről és a kiszabására vonatkozó részletes szabályokról szóló **25/2024. (II. 14.) Korm. rendelet módosítása**
A Korm. rendelet hatálybalépése óta eltelt időszakban a területi munkavédelmi hatóságok gyakorlati tapasztalatai alapján indokoltá vált az ismétlődő jogsértés fogalmának pontosítása munkavédelmi bírság kiszabása esetén. A bírságszámítás módszerének értelmezését is segíti a jogszabály kiegészítése.
- Az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló **320/2014. (XII.13.) Korm. rendelet módosítása**
Tekintettel arra, hogy az azbesztbontási, azbesztmentesítési tevékenység elvégzése vonatkozó engedélyt a munkavédelmi hatóság adja ki, a hatóság feladatköre az engedélyezési jogkörrel bővült.
- A munkabiztonsági szakértői tevékenységről szóló **354/2009. (XII. 30.) Korm. rendelet módosítása**
A rendelet módosítása a jogszabályok közötti koherencia megteremtése érdekében volt szükséges. Annak érdekében, hogy az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény egyszerűsítésével járó változtatások továbbra is biztosítsák, hogy kizárólag a legfelkészültebb szakemberek végezhesenek szakértői tevékenységet és csak megfelelő színvonalú szakvélemények készüljenek, indokolt lett az ágazati szakértői rendelet módosítása (jogosultsági vizsgálóval, valamint kötelező továbbképzéssel kapcsolatosan). A módosítás célja továbbá a munkabiztonsági szakértői tevékenység engedélyezési feltételeinek pontosítása és a munkabiztonsági szakértői területek aktualizálása volt. Adminisztratív egyszerűsítést jelent az átfedésben lévő szakterületek összevonása. Egy új szakterület kerül bevezetésre.
- A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló **5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet módosítása**
Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatainak ellátásával kapcsolatban a munkaadók helyzetének könnyítését, a Kormány deregulációs és adminisztráció csökkentési céljait szolgáló módosítás.
- A munkavédelmi szakmai képesítések fokáról, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet módosításáról szóló **11/2025. (IV. 30.) NGM rendelet**
Az új NGM rendelet az Mvt. 88. § (4b) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján tartalmazza a **munkabiztonsági szaktevékenységek ellátásához szükséges munkavédelmi szakmai képesítéseket** és azok középfokú vagy felsőfokú besorolását. A MüM rendelet módosítása a **munkavédelmi feladatellátás szempontjából** határozza meg a képesítések fokát.

- Az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló **40/2025. (XII. 19.) NGM rendelet**
Az új rendelet az Irányelv átültetését szolgálja. Alapvetően a korábbi jogszabály, a 12/2006. (III. 23.) EüM rendelet előírásaira épül, de **több új, illetve korszerűsített követelményt** tartalmaz.
- A kémiai kóroki tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló **5/2020. (II.6.) ITM rendelet módosítása**
A módosítás egyrészt az Irányelv átültetését szolgálja, másrészt tartalmaz néhány **szakmai pontosítást a határértékek tekintetében**, a legújabb **tudományos kutatások** eredményeinek fényében.

5.3.3. Egyéb szabályozás, iránymutatás

A Munkavédelmi Irányítási Főosztály módszertani anyagokkal és tájékoztatókkal segítette az egységes munkavédelmi hatósági feladatokat ellátását.

Tájékoztatók, kiadványok, szakmai anyagok:

- Tájékoztató a villamosság biztonságtechnikájáról, villamos munkabiztonságról (Útmutató, az ágazat munkavédelmi szakmai ismereteiről)
- Felhívás a hidegben végzett munkák veszélyeiről és a szükséges intézkedésekről
- Fokozott figyelmet követelnek az erdőben végzett munkák (Tájékoztató az agrárium veszélyeiről - 1. rész A fakitermelés biztonsága)
- Az NGM Munkavédelmi Irányítási Főosztályának tájékoztatója a regisztrált munkavédelmi szakemberek önkéntes továbbképzéséről
- Fémfeldolgozási tevékenységek munkavédelmi célvizsgálatának összefoglaló jelentése
- Tájékoztató a mezőgazdaság munkavédelméről II. Mezőgazdasági erőgépekkel és önjáró munkagépekkel végzett munkák biztonsága
- "A körforgásos gazdaság munkavédelmi aspektusai" – EU-OSHA konferencia – Tájékoztató
- Felhívás a méh és darázscsípés veszélyeire
- A munkavédelmi tanácsadó szolgáltatnak feltett gyakori kérdésekről szóló tájékoztató
- Fókuszban a biológiai veszélyek – Magyar részvétel az ILO-ILC 113. ülésén – Tájékoztató
- Fókuszban az agrárium munkavédelme - 3. Munkavédelmi oktatás, Oktatási tematika
- Tájékoztató a biológiai veszélyek kezeléséről
- Tájékoztató nemzetközi munkavédelmi egyezmény és ajánlásról
- A nyári diákmunka munkavédelmi, illetve foglalkoztatás-felügyeleti kérdései (2025)
- V4 országok munkavédelmi vezetőinek éves találkozója – Tájékoztató
- A körforgásos gazdaság munkavédelmi aspektusai EU-OSHA Nemzeti Fókuszpont konferencia
- Tájékoztató a GINOP_PLUSZ-3.2.5-24-2024-00001 „Munkakörülmények fejlesztése” elnevezésű kiemelt projektről
- Tájékoztató az Országos Munkavédelmi Bizottság 2025. június 11-i plenáris üléséről
- A veszélyes anyagokra vonatkozó gyakorlati eszközök és útmutatók adatbázisa

- Az NGM felhívása a must erjedési veszélyeiről
- Előadó-művészeti szervezetek munkavédelmi szempontú célvizsgálata - Az NGM összefoglaló jelentése
- Tájékoztatás a „Biztonság Hete 2025.” programsorozatról
- „Munkavédelem a digitális világban” - EU-OSHA konferencia - Sárvár 2025.09.22.; Budapest 2025.10.29.
- A munkavégzés veszélyei a mezőgazdaságban
- Tájékoztatás az azbesztbontással és azbesztmentesítéssel kapcsolatos előírások változásairól
- A munkavédelmi szakemberek továbbképzési követelményének aktualizálása

A módszertani anyagok és tájékoztatók részben a munkavédelmi hatóság tevékenységét hivatottak segíteni, de a legtöbb mindenki számára elérhető a munkavédelmi hatóság online felületén a www.mvff.munka.hu honlapon.

5.4. A munkavédelmi hatóságok hatósági tevékenysége

A munkavédelmi hatóság ellenőrzési gyakorlatában érvényesült a szolgáltató közhatalom elve, a bizalom, a tisztesség és következetesség, valamint a komplexitás. A munkavédelmi ellenőrzések fő célkitűzése a munkahelyen előforduló szabálytalanságok feltárása, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartásának biztosítása volt.

A munkavédelmi hatóság rendszeresen és következetesen, a megelőzésre fókuszáló ellenőrzésekkel, egységes intézkedésekkel, és szükség esetén fokozatos és arányos szankcionálással törekedett a munkavédelmi tudatosság növelésére és a helyes gyakorlat támogatására, ugyanakkor tájékoztató, felvilágosító tevékenységével is következetesen segítette elő a megelőzést szolgáló munkavédelmi előírások végrehajtását.

A szakmailag kompetens, jogszabályok megtartását megkövetelő munkavédelmi hatóság a garanciája az európai jogi aktusok és a hazai szabályozás végrehajtásának, elősegítve a munkahelyi primer prevenció megvalósítását. A munkavédelmi hatóság rendszeresen és következetesen, **a megelőzésre fókuszáló ellenőrzésekkel, egységes intézkedésekkel, és szükség esetén fokozatos és arányos szankcionálással törekedett a munkavédelmi tudatosság növelésére és a helyes gyakorlat támogatására**, ugyanakkor **tájékoztató, felvilágosító tevékenységével** is következetesen segítette elő a megelőzést szolgáló munkavédelmi előírások végrehajtását. A munkavédelmi tanácsadások száma tovább emelkedett, a megkeresésekre elsősorban telefonon és elektronikus úton került sor.

A munkavédelmi hatóság megtartotta a véglegesítések rendjét, a közigazgatási határidőket és intézkedéseket tett a bírságok behajtására. Azoknál a munkáltatóknál, amelyeknél a hatósági intézkedések ellenére nem volt tapasztalható jogkövető magatartás, teljes hatósági szigorral lépett fel.

5.4.1. A munkavédelmi hatósági ellenőrzések és intézkedések számának alakulása

A munkavédelmi hatóság ellenőrző tevékenysége a 2025. évben összesen 6680 munkáltatóra terjedt ki, amelyek 76,8%-ánál tapasztalt munkavédelmi szabálytalanságot. Ez az arány magasabb a 2024. évben (74,9%) megállapítottaknál.

Az ellenőrzések során 191 087 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálta. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 51,4%-ánál (98 273 főnél) tapasztalt, ez 11,8%-kal alacsonyabb az előző évi adatnál (63,2%).

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 28,1%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett, ez 3%-kal kevesebb, mint a 2024. évi (31,1%) súlyosan veszélyeztetett létszám.

A munkavédelmi hatóság az ellenőrzések 63,25%-át a mezőgazdaság, a feldolgozóipar, a gépipar, az építőipar, a külszíni bányászat, és az egészségügy területén folytatta le, mivel ezen ágazatok és tevékenységek esetén a munkavállalók egészsége, biztonsága gyakoribb, illetve súlyosabb veszélyeztetésnek van kitéve, vagy az érintett munkavállalói kör indokolta a fokozott ellenőrzést.

Az ellenőrzések eredményeképpen a munkavédelmi hatóság elsősorban hiányosság megszüntetését előíró határozatban (5 148 db) intézkedett, de ugyanilyen nagyságrendben kiadmányozott azonnali végrehajtással járó ideiglenes intézkedést tartalmazó döntést (3 999 db) is. **Az azonnali végrehajtással járó intézkedéseket olyan hiányosságok indokolták, amelyek a munkavállalók közvetlen veszélyeztetésével jártak, azaz a szabálytalan tevékenység miatt bármikor bekövetkezhett volna baleset vagy egészségkárosodás.**

A munkavédelmi hatóság 9 792 döntésben összesen 40 007 intézkedést hozott, amelynek a megoszlása a következő:

- munkavédelmi intézkedések száma (aránya): 25 219 db (63%)
- munkabiztonsági intézkedések száma (aránya): 10 980 db (27,5%)
- munkaegészségügyi intézkedések száma (aránya): 3 808 db (9,5%)

A munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben. A szankcionálás során 372 esetben munkavédelmi, 40 esetben közigazgatási bírságot, 79 esetben pedig eljárási bírságot alkalmazott a hatóság (munkavédelmi bírságot 1 512 512 745 Ft, közigazgatási bírságot 2 080 000 Ft és eljárási bírságot 10 330 000 Ft összegben).

A munkavállalók súlyos veszélyeztetése az építőiparban és a feldolgozóiparban a leggyakoribb. Erre figyelemmel a munkavédelmi hatóság kiemelten vizsgálta a magasból történő leesés elleni védelem kialakítását, a földmunkák végzése során a beesési veszély elleni védelem és a munkagödör beomlása elleni védelem megvalósítását, a veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslését, kezelését, a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatainak elvégzését, az egyéni védőeszközök használatát, a villamos berendezések állapotát, az érintésvédelmi vizsgálatok elvégzését, valamint a munkavállalók tájékoztatását, oktatását. A munkavédelmi hatóság a feldolgozóiparban minden esetben ellenőrizte a gépek biztonsági berendezéseinek (védőburkolatok, védőberendezések) meglétét, állapotát.

5.4.2. Célvizsgálatok, társhatósági ellenőrzések

A 2025. évre vonatkozó munkavédelmi ellenőrzési irányelvekben, valamint országos hatósági ellenőrzési tervben foglaltak alapján a munkavédelmi hatóság országosan egységes szempontok szerint vizsgálta az ellenőrzésre kijelölt területeket.

5.4.2.1. Országos célvizsgálatok

A munkavédelmi hatóság részére 2025. évben **az előadó-művészeti szervezetek munkavédelmi szempontú célvizsgálatának lefolytatása került elrendelésre**. A célvizsgálat végrehajtására a 2025. május 05. – május 31. közötti időszakban került sor.

A célvizsgálat lefolytatását az előadó-művészeti szervezetek tevékenysége során alkalmazott egyedi technikai megoldások indokolták, amelyek különösen nagy szakértelmet igényelnek mind a tervezés, mind pedig a kivitelezés során. Az elmúlt években bekövetkezett munkabalesetek is ráirányították a figyelmet az előadó-művészeti tevékenységek veszélyeire. A célvizsgálat további szakmai indoka volt, hogy az országos átfogó ellenőrzés várhatóan növelni fogja az előadó-művészeti szervezetek tevékenységét kiegészítő tervezési és szakipari tevékenységet (faipar, fémipari, veszélyes vegyi anyagokkal munkát) végzők munkavédelmi tudatossága mellett az előadásokban szereplők biztonságát is.

A célvizsgálat az előadó-művészeti és a hozzá kapcsolódó szakipari tevékenységek (pl.: díszletgyártás, asztalos, lakatos, festő) végzése során felmerülő veszélyforrások vizsgálatára is kiterjedt.

A munkavédelmi hatóság által lefolytatott országos célvizsgálatot a Munkavédelmi Irányítási Főosztály készítette elő. A hatóság az ellenőrzéseket központilag kidolgozott, egységes szempontrendszer alapján végezte, mely a célvizsgálatot megelőzően a Nemzetgazdasági Minisztérium honlapján közzétételre került.

Az országos célvizsgálatban 49 kormánytisztviselő 66 előadó-művészeti szervezet 117 különböző tevékenységét vonta ellenőrzés alá. Az ellenőrzött munkáltatók közül 63-nál (95,45%) tapasztalt valamilyen munkavédelmi szabálytalanságot a munkavédelmi hatóság.

A célvizsgálat során a legtöbb intézkedés a leesés elleni védelem hiányával, a közlekedő utak állapotával és a szellőző berendezések időszakos ellenőrző felülvizsgálatának elmulasztásával összefüggésben történt. A biztonsági berendezéseket érintő leggyakoribb szabálytalanság a köszörűgépek védőburkolatának hiánya volt. A veszélyes anyagot/keveréket használó munkáltatók közel 50%-a nem fordított kellő figyelmet a veszélyes anyagok/keverékek megfelelő tárolására. Több esetben előfordult eredetileg élelmiszer tartalmazó edényzetben történő veszélyes anyag/keverék tárolás. A veszélyes anyagok használatához kapcsolódó további gyakori szabálytalanság, hogy a munkáltatók nem rendelkeztek megfelelő tartalmú nyilvántartással a felhasznált veszélyes anyagokról.

A hatósági ellenőrzés fogadtatása a munkáltatók, a munkavállalók és az őket képviselő érdekképviselői szervezetek részéről is pozitív volt. A munkáltatók tényfeltárást segítő magatartást tanúsítottak, elismerték a feltárt szabálytalanságokat és megszüntetésükre számos esetben már az ellenőrzés idején intézkedtek.

5.4.2.2. Saját kezdeményezésű célvizsgálatok

A területi munkavédelmi hatóság saját kezdeményezésű célvizsgálatai is beépültek a 2025. évi munkatervekbe. Az ellenőrizendő terület kiválasztása a vármegyei sajátosságok és a munkáltatók tevékenysége alapján történt. A vizsgálatok szempontrendszerait a területi munkavédelmi hatóság állította össze. A tárgyévben lefolytatott különböző saját kezdeményezésű célvizsgálatok során a munkavédelmi hatóság 330 munkáltatónál tartott ellenőrzést, 4298 fő munkavállaló munkavégzését érintően. A lefolytatott célvizsgálatok az alábbi ágazatokra, vagy tevékenységekre terjedtek ki: építőipar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, emelőgépekkel történő anyagmozgatási tevékenység, villamos berendezések használata, gépek biztonsága, veszélyes anyagok használata, valamint az önkormányzatok által végzett kertészeti és parkfenntartási tevékenység vizsgálata.

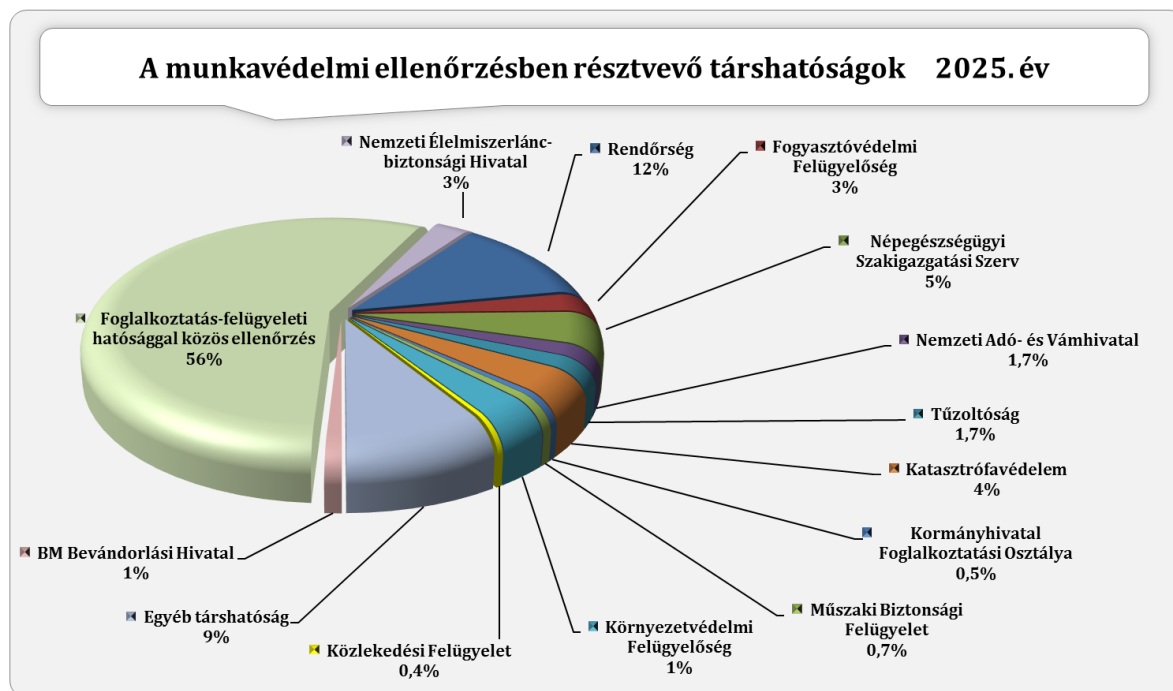
A munkavédelmi hatóság tájékoztatása alapján megállapítható, hogy a saját hatáskörben elrendelt célvizsgálatok eredményesen zárultak. A vizsgálatok fogadtatása mind a munkáltatók, mind a munkavállalók részéről pozitív volt.

5.4.2.3. Társhatósági ellenőrzések

A munkavédelmi hatóság társhatósági együttműködésének alapját az Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte, melynek nyomán vármegyénként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatóságok közreműködésével 2025. évben 1 083 munkavédelmi ellenőrzés történt, mely, az összes ellenőrzés 15,98%-át jelentette. A legnagyobb arányban a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság vett részt a közös ellenőrzéseken (56%), ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

2025. évben a rendőrhatósággal közösen, 134 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság kormánytisztviselői, az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi hatóság közreműködésével pedig összesen 100 db vizsgálatot (30. számú ábra).

30. számú ábra: A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok 2025. év

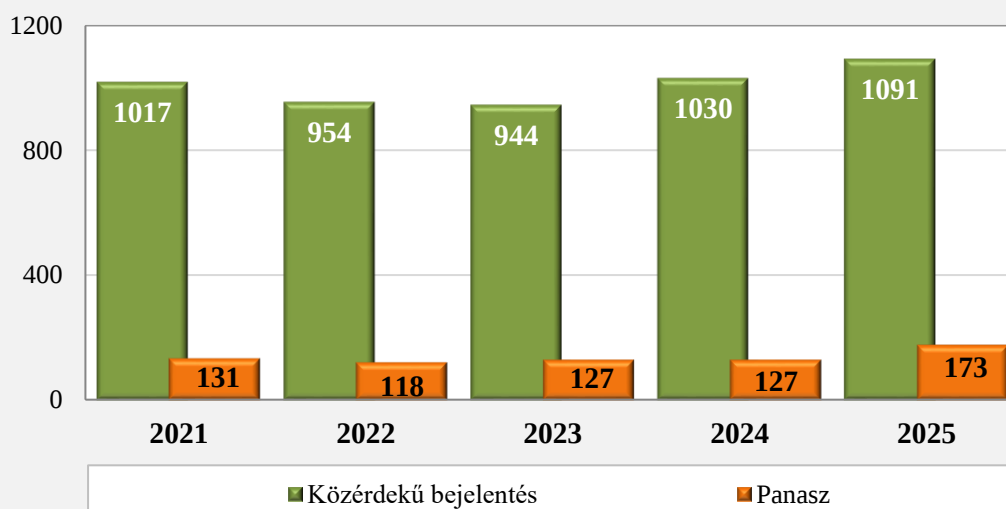
A munkavédelmi hatóság beszámolója szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak. Egyes esetekben viszont előfordult, hogy a rendőrség nem reagált a munkavédelmi hatóságtól érkező megkeresésekre. Nehézséget az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése, illetve egyes hatóságok esetében (pl. katasztrófavédelem, élelmiszerlánc-biztonság) az ellenőrzések előzetes bejelentése jelentett. A közös ellenőrzések időpontjának más hatóságok általi előzetes bejelentése a munkavédelmi hatósági ellenőrzés hatékonyságát csökkentheti.

5.4.3. A közérdekű és panaszbejelentések kivizsgálása

A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény 1. § (1) bekezdése értelmében a munkavédelmi hatóság a hozzá beérkező panaszokat és közérdekű bejelentéseket köteles kivizsgálni. **2025-ben a korábbi évhez viszonyítva a közérdekű bejelentések száma 6%-kal, a panaszok száma 36%-kal nőtt.**

A közérdekű bejelentések és panaszok számának alakulását a 31. számú ábra mutatja.

A közérdekű bejelentések és panaszok számának alakulása 2021 - 2025.

31. számú ábra: A közérdekű bejelentések és panaszok számának alakulása 2021 - 2025.

A legtöbb **közérdekű bejelentés** (456 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdések, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (315 db) és a személyi feltételekkel (123 db) kapcsolatos bejelentések.

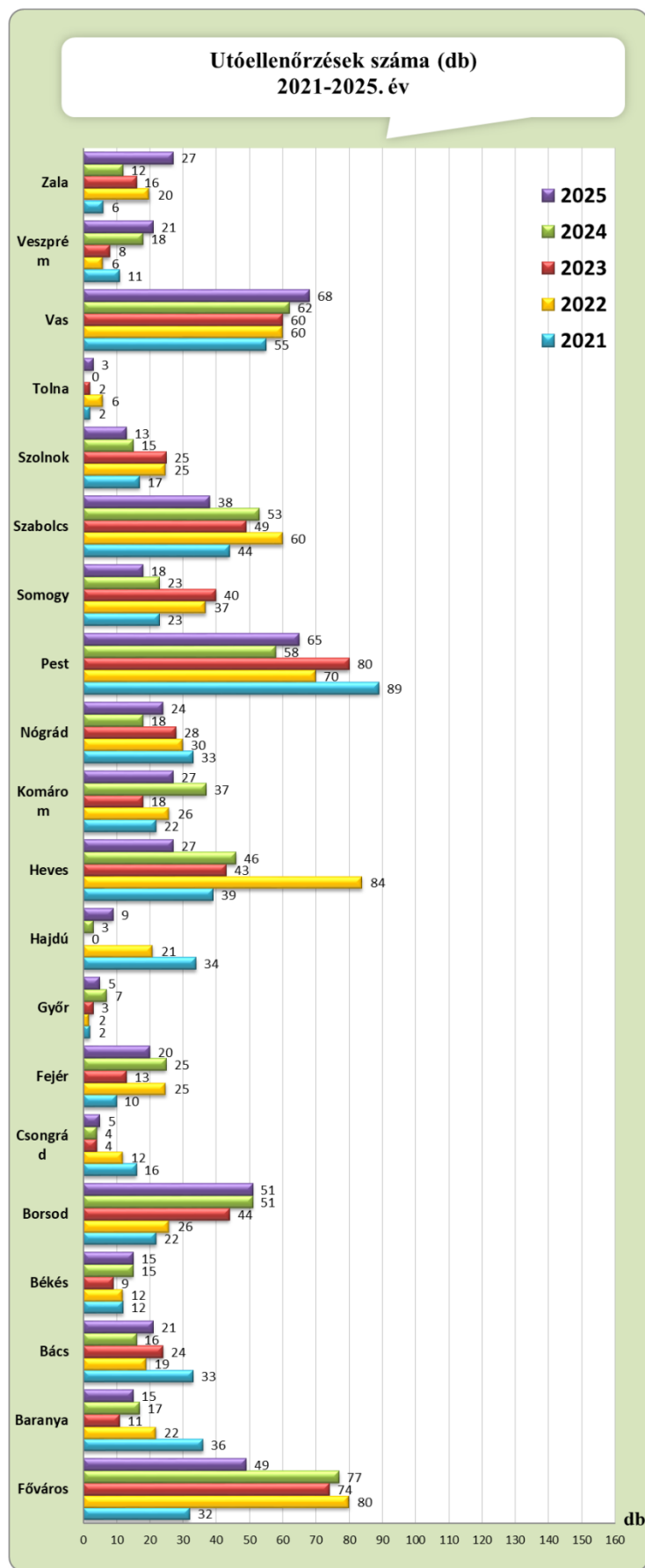
Panaszt leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló tett (96 db).

Sorrendben ezt követték a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdések, a munkaszervezés (26 db), és az egyéni védőeszközökkel (17 db) kapcsolatos témakörben érkezett panaszok.

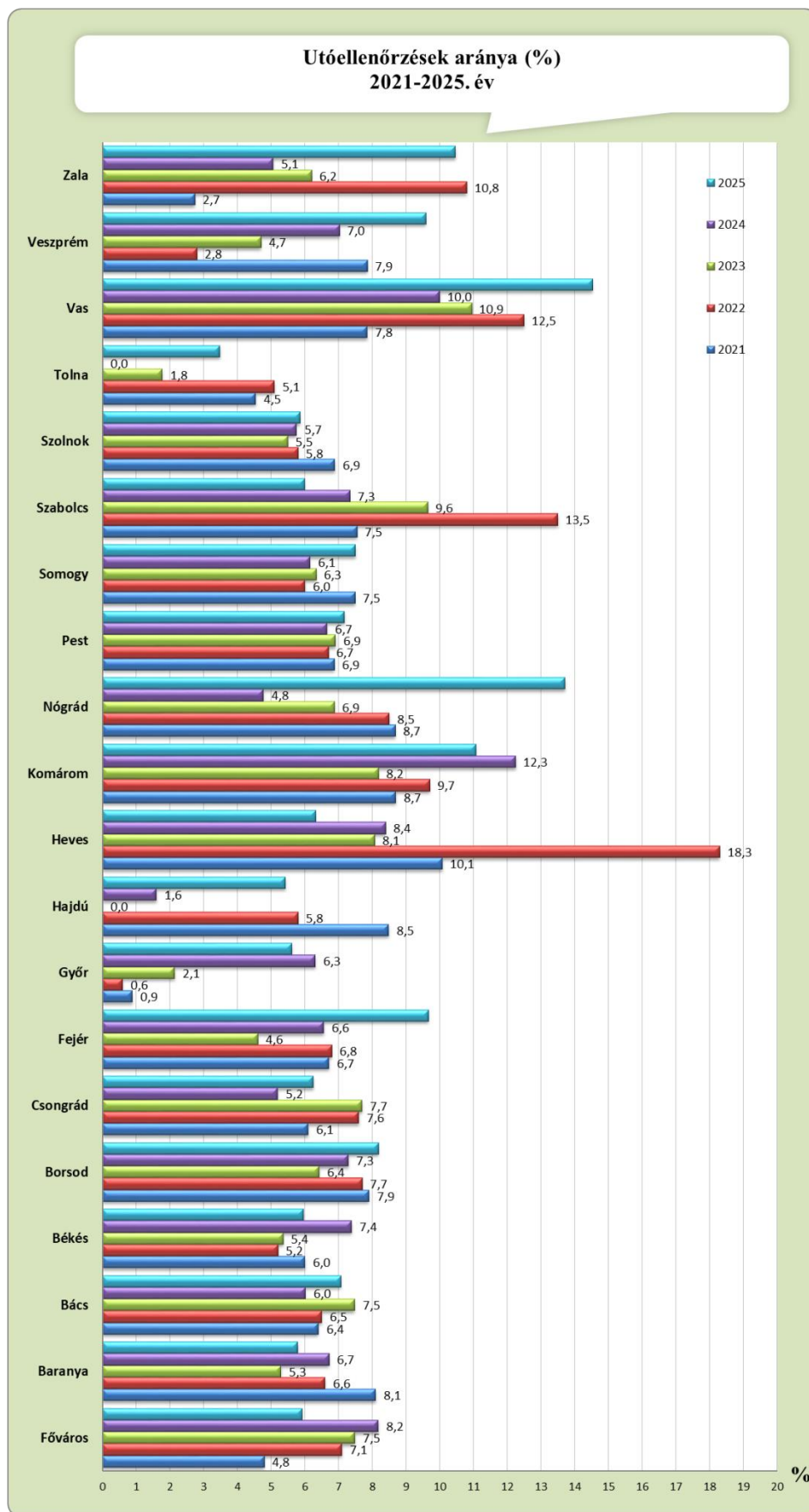
A közérdekű bejelentések és panaszok kivizsgálása céljából kezdeményezett ellenőrzések során a munkavédelmi hatóság gyakran tárt fel egyéb, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi szabálytalanságot is, amelyek megszüntetése érdekében szintén intézkedett.

5.4.4. Utóellenőrzések

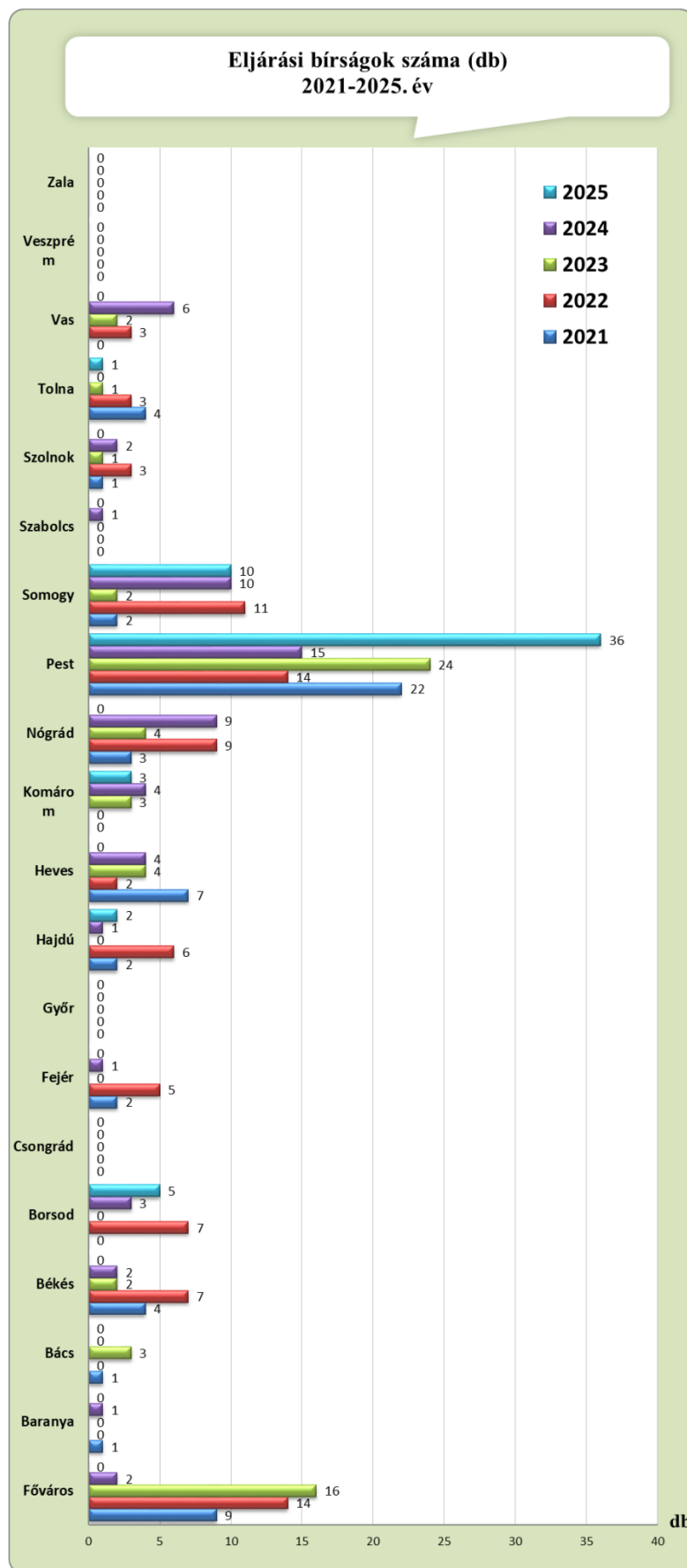
A munkavédelmi hatóság végrehajtható döntéseiben elrendelt kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére 521 esetben került sor, azaz a munkavédelmi hatóság az ellenőrzött munkáltatók 7,8%-ánál győződött meg újabb ellenőrzés keretében arról, hogy az általa előírtakat a munkáltató teljesítette-e. Az utóellenőrzések számát és arányát a 32. és 33. számú ábra mutatja. Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket 49 munkáltatónál nem hajtották végre. Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok (34. és 35. számú ábra) összege 2025. évben 7 830 000 Ft volt, ami az előző évben kiszabott eljárási bírságok összegéhez képest növekedett (7 030 000 Ft).

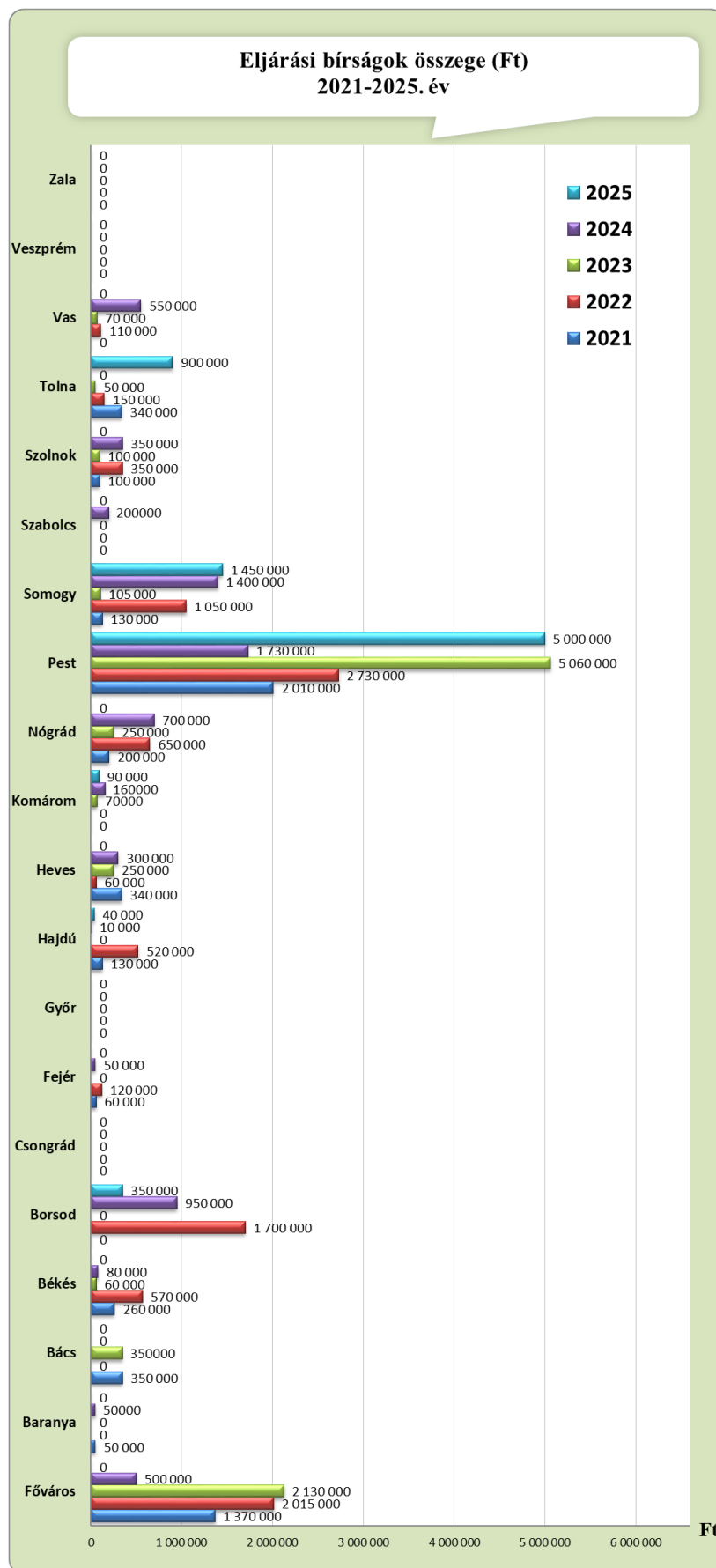
32. számú ábra: Utóellenőrzések száma 2021-2025

33. számú ábra: Utóellenőrzések aránya 2021-2025

34. számú ábra: Eljárási bírságok száma 2021-2025

35. számú ábra: Eljárási bírságok összege 2021-2025

5.4.5. Előre bejelentett ellenőrzések tapasztalatai

A 2025. évi ellenőrzési irányelvekben megfogalmazott feladat alapján a munkavédelmi hatóságok éves ellenőrzési tervében kiemelt feladatként került meghatározásra az előzetes bejelentéssel végzett ellenőrzések lefolytatása.

Az előre bejelentett ellenőrzés az ellenőrzést megelőzően egy hónappal történő kiértesítés alapján, több kormánytisztviselő által végzett helyszíni ellenőrzés a tárgyban kiadott módszertani útmutató szerinti tartalommal.

A munkáltatók kiválasztása során a munkavédelmi hatóság elsősorban az alábbi szempontokat vette figyelembe:

- a foglalkoztatottak létszáma eléri a 10 főt, valamint
 - a munkáltató a tevékenysége alapján az I-es vagy II-es veszélyességi osztályba tartozik;
- vagy
- súlyos munkabaleset, foglalkozási megbetegedés, illetve fokozott expozíciós eset fordult elő, amelynek bekövetkezésében közrehatott a munkáltató mulasztása.

Az év folyamán a munkavédelmi hatóságok 40 ilyen típusú ellenőrzést folytattak le. Ezen alkalmakkor 2-3 szakügyintéző 2-3 napig átfogó ellenőrzést tartott, melyek során átlagosan 30-50 hiányosság felszámolására intézkedett a munkavédelmi hatóság. Előfordult olyan vármegye, ahol 117 hiányosságra kellett intézkedni, de volt olyan is ahol 1 hiányosságra tudott intézkedni a hatóság.

A vizsgálatok többek között gépjárműgyártási, élelmiszeripari, vegyipari, gépgyártási, bútorgyártási tevékenységet folytató munkáltatókra terjedt ki. A munkáltatók kiválasztásának alapjául a korábban bekövetkezett munkabalesetek száma illetve súlyossága, a munkáltatók által végzett tevékenység veszélyessége, és a magas munkavállalói létszám szolgált.

Az elkészült összefoglaló jelentések alapján megállapítható, hogy az érintett munkáltatók többsége felkészült az ellenőrzésekre, azonban volt olyan munkáltató is, ahol a kiküldött előzetes értesítés ellenére rendkívül sok hatósági intézkedés meghozatalára volt szükség. A legtöbb szabálytalanság a munkaeszközök biztonsági berendezéseinek hiányával, a munkaeszközök illetéktelen használatával szembeni védelmének hiányával, a magasban történő munkavégzéssel összefüggő leesés elleni védelem hiányával és a munkaegészségügyi szaktevékenység hiányos ellátásával összefüggésben volt megállapítható.

A munkáltatóknál lefolytatott ilyen típusú ellenőrzések eredményesek voltak és nagy segítséget nyújtottak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításában. Az intézkedések magas száma azt mutatja, hogy a munkáltatóknak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretei hiányosak, ami kétséggé teszi az általuk foglalkoztatott munkabiztonsági illetve munkaegészségügyi szakemberek feladatellátásának megfelelőségét. A munkáltatók azt hihették, hogy mivel foglalkoztatnak munkavédelmi szakembert náluk „minden rendben van”, csak a munkavédelmi hatóság átfogó ellenőrzéskor szembesültek a hiányosságokkal.

A munkáltatók készségesen, segítőkészen álltak ezekhez a típusú munkavédelmi ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása.

5.4.6. A hatósági ellenőrzések egyéb tapasztalatai

5.4.6.1. A munkabiztonsági szaktevékenység ellátása

A tárgyidőszakhoz tartozó munkavédelmi hatósági ellenőrzések tapasztalatai szerint az ellenőrzés alá vont munkáltatók szinte minden esetben a jogszabályokban meghatározott követelményeknek megfelelően foglalkoztattak munkavédelmi szakembert. A tapasztalatok szerint a nagyvállalkozások inkább főállású munkavédelmi szakembert foglalkoztatnak, míg a mikro-, kis- és középvállalkozások inkább külső szolgáltatást vesznek igénybe, vagy eseti megbízást adnak a feladatellátásra, esetleg nem is igényli munkavédelmi szakember közreműködését. Általában a főállásban foglalkoztatottak feladatellátása magasabb színvonalú, mivel több ismerettel rendelkeznek a technológia, a tényleges munkavégzés sajátosságaival kapcsolatban, míg a szolgáltatás keretében munkabiztonsági szaktevékenységet biztosító munkája felszínes, sablonos, nem teljes körűen terjed ki a munkáltató tevékenységére. A külső szolgáltatás keretében készített munkavédelmi dokumentumokat az alacsony szakmai színvonal és a naprakészség hiánya jellemzi. A munkavédelmi hatóság értesülése szerint újabban a munkavédelmi szolgáltatók szakemberei – annak ellenére, hogy ezt jogszabályi előírás nem indokolja - éves gyakorisággal komplett munkavédelmi dokumentum állományt (ún. „munkavédelmi csomagot”) készítenek a munkáltatóknak, és a „lejárt dokumentum csomagot” magukhoz veszik és elviszik a munkáltatótól. Kirívó esetként említhető, amikor a munkavédelmi hatóság egyik balesetvizsgálata során bizonyítást nyert, hogy a munkáltató nem rendelkezett a szükséges munkavédelmi dokumentumokkal, melyet a munkavédelmi feladatokat ellátó szolgáltató okirat hamisítással igyekezett leplezni. Általában a főállású munkavédelmi szakember foglalkoztatására jellemző, hogy nem csak a munkavédelmi területtel foglalkozik, hanem a munkáltatók más feladatkör ellátásával is megbízzák (pl.: tűzvédelem, környezetvédelem, vagyonvédelem). A munkavédelmi feladatokat szolgáltatás keretében végzők továbbra is gyakran túlvállalják magukat. Az ellenőrzési tapasztalatok alapján előfordult, hogy munkavédelmi szolgáltatók olyan sok munkáltatóval rendelkeztek egyidejűleg a feladatellátásra szóló szerződéssel, hogy az egyes munkáltatók esetében a tevékenység végzésére a jogszabályban előírt időtartamokat összeadva az összeg meghaladta a napi 24 órát. Ennek következtében feladatellátás hiányos, nem tartanak a helyszíni bejárást, nem fordítanak elegendő időt egy-egy munkáltató megismerésére a munkavédelmi dokumentumok általánosságokat tartalmaznak, a konkrét munkáltató vonatkozásában kevésbé, vagy egyáltalán nem használhatóak.

5.4.6.2. A foglalkozás-egészségügyi alapellátás

A korábbi évek tapasztalataihoz hasonlóan továbbra is elmondható, hogy a vállalkozások jelentős része szerződik foglalkozás-egészségügyi szolgáltatóval. Ritkán, és jellemzően a kisebb vállalkozásoknál fordult elő szerződés hiánya, amit döntően az orvosi alkalmassági vizsgálattal kapcsolatos jogszabályváltozásokkal indokoltak. A nagyobb vállalkozások esetében a foglalkozás-egészségügyi szolgálat aktívabban részt vesz a munkahelyi prevencióban. Jellemzően ezeknél a nagyobb szolgáltatóknál állandó a foglalkozás-

egészségügyi szolgálat jelenléte. Orvost biztosítanak az üzemek területére a hét minden napjára, vagy kijelölt munkanapokra. Ezeken a munkahelyeken általában foglalkozás-egészségügyi asszisztens jelenléte biztosított minden munkanapon.

Továbbra is elmondható, hogy a munkáltatók nincsenek tisztában a foglalkozás-egészségügyi szolgálat által kötelezően biztosítandó feladatokkal, de sok esetben maga a szolgáltató sem ismeri pontosan a feladatköröket. Több vármegye jelzése alapján a szolgáltatók az előzetes- és időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokat elvégzik, illetve rendszeres időközönként ismétlik, azonban egyéb munkaegészségügyi szaktevékenység elvégzésében, mint például a kockázatértékelés elkészítésében, egyéni védőeszköz juttatás belső rendjének szabályozásában, az orvosi vizsgálatok rendjének szabályozásában, a munkahelyek és a munkakörülmények egészségkárosító hatásainak helyszíni vizsgálatában nem vesznek részt. A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatók tevékenysége jellemzően csak a dokumentumok aláírására korlátozódik. Mivel nem vesznek részt a munkaegészségügyi szaktevékenységhez tartozó feladatok megvalósításában, így nem ismerik a munkakörnyezetet, ennek következtében hiányos volt a kockázatértékelés, nem került feltárásra minden kóroki tényező, nem határozták meg a veszélyeztetettek körét, nem azonosították a veszélyeket. Sok esetben elmaradt a biológiai expozíciós mutatók vizsgálata, vagy az orvosi záró vizsgálat elvégzése.

Egyes gazdasági ágazatokban, mint például a kereskedelemben, az előzetes – és időszakos munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatának elvégzésében pozitív változás tapasztalható.

A munkavédelmi hatóság ellenőrzéseinek tapasztalata alapján elmondható, hogy a munkavédelem iránt elkötelezett munkáltatóknál kiemelt jelentőséggel bír a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatás biztosítása. Ezekben az esetekben a szolgálat aktívan részt vesz a jogszabályok által előírt munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatok ellátásában, rendszeres bejárásokat tart az üzemterületeken, részt vesz az egészséget nem veszélyeztető munkakörnyezet kialakításában, a veszélyek feltárásában, az egészségkárosodások megelőzésében az elsősegélynyújtás megszervezésében. Tanácsadással segíti a megfelelő egyéni védőeszköz kiválasztását, részt vesz a munkaköri alkalmassági vizsgálatok szabályozásának elkészítésében, figyelembe véve a különböző mérési eredményeket, melyek alapján határozza meg a munkaköri alkalmassági vizsgálatok irányát, gyakoriságát. A munkavállalók számára nyújtott tájékoztatással elősegíti a foglalkozási megbetegedés és fokozott expozíciós eset megelőzését. Mindezen feladatokat a munkabiztonsági szakterülettel együttműködve hajtja végre.

Az Mvt. 2024. január 1-én történt módosítása lehetővé teszi, hogy közegészségügyi-járványügyi ellenőri vagy felügyelői, vagy népegészségügyi ellenőri vagy felügyelői szakképzettséggel rendelkező személy is elláthasson munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat. 2025. július 1-től egyes munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősülő feladatok közegészségügyi-járványügyi ellenőri vagy felügyelői végzettséggel önállóan, a népegészségügyi ellenőr vagy felügyelő végzettség tekintetében pedig foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosának jóváhagyásával végezhetők el. Ez megkönnyíti a foglalkozás-egészségügyi szolgálat feladatait, segíti a munkáltatók munkavédelmi dokumentumainak pontos vezetését, azonban egy-két esettől eltekintve - a munkavédelmi hatóság tapasztalatai alapján - egyelőre a feladatellátásba közegészségügyi-járványügyi ellenőri vagy felügyelői illetve népegészségügyi ellenőri vagy felügyelői végzettségű szakemberek nem kerültek bevonásra.

Munkaerő kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalókat érintően több esetben előfordult, hogy a kölcsönzött munkaerő előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálatát a

kölcsönbe adó cég foglalkozás-egészségügyi alapellátója végezte a kölcsönvevő munkáltató foglalkozás-egészségügyi orvosa helyett. Így a vizsgálatot végző foglalkozás-egészségügyi orvos a betöltendő munkakör egészségkárosító kockázatait nem ismerte, nem kaphatott reális képet arra vonatkozóan, hogy a munkaterületen a munkavállalók milyen veszélyforrásoknak, kockázatoknak vannak kitéve. Ennek következtében meg volt a lehetősége annak, hogy nem megalapozottan kap a munkavállaló a vizsgálat során alkalmas minősítést.

Általános probléma, hogy a foglalkozás-egészségügyi szolgáltató súlyos munkabaleset kivizsgálásban való közreműködése is gyakran elmarad.

5.4.6.3. Munkavédelmi képviselők

Az Mvt. 70/A. § (1) bekezdése alapján a munkavállalók jogosultak munkavédelmi képviselőt vagy képviselőket választani maguk közül, annak érdekében, hogy a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzéssel összefüggő jogaikat és érdekeiket képviseltessék. Azon munkáltatóknál, ahol a munkavállalói létszám eléri vagy meghaladja a 20 főt kötelezően kell munkavédelmi képviselő választást tartani. A választás megtartásának és a lebonyolítás feltételeinek biztosítása a munkáltatót terheli. **A megválasztott munkavédelmi képviselő képzése és továbbképzése a felnőttképzésről szóló törvény hatálya alá tartozó tevékenység keretében történik, mely által biztosítható a képzés magasabb színvonalon történő megtartása.**

Míg a korábbi években a munkavédelmi képviselő választás lebonyolítását gyakran elmulasztották az erre kötelezett munkáltatók, vagy a megtartott választás bizonyult eredménytelennek, a tárgyévben **kedvező változás volt tapasztalható a munkavédelmi képviselő választások és a megválasztott munkavédelmi képviselők száma tekintetében** is. Meglátásunk szerint a munkavédelmi képviselők számának hirtelen megemelkedését a tárgyidőszakban indult „Munkakörülmények fejlesztése” elnevezésű GINOP-PLUSZ-3.2.5-24 kiemelt projektben meghatározott feltételek indokolhatják, ugyanis a pályázó munkáltatóknak jobb megítélést biztosít, ha a munkáltatónál történt munkavédelmi képviselő választás és van munkavédelmi képviselő. Ennek érdekében pedig olyan, a pályázatban résztvevő munkáltatóknál is éltek a munkavédelmi képviselő választás lehetőségével, akikre egyébként a jogszabályi kötelezés nem vonatkozik és a foglalkoztatotti létszámuk abszolút nem indokolná a munkavédelmi képviselő működésének biztosítását.

A megválasztott munkavédelmi képviselők tevékenységével kapcsolatos tapasztalatok szerint a munkavédelmi képviselők nem tudnak, vagy nem akarnak részt venni a munkavédelmi hatósági ellenőrzéseken. Ennek okai már az előző években is feltárássra kerültek, de a tárgyidőszak ellenőrzési tapasztalatai ismételten megerősítették, hogy a munkavédelmi képviselők általában egyéb elfoglaltságukra hivatkozva maradnak távol ellenőrzésekről, vagy részvételük csak az ellenőrzések egy rövid részére korlátozódik. A munkavédelmi képviselők tevékenysége gyakran nem eredményes, érdekérvényesítő képességük gyenge, a munkavállalók és a képviselők nincsenek tisztában a lehetőségeikkel, jogaikkal. Ezzel egyidejűleg a munkavédelmi hatóság a tárgyidőszakban kisebb mértékű pozitív változást észlelt a munkavédelmi képviselők munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések kivizsgálásában való részvételi hajlandóságával kapcsolatban, viszont tevékenységükre ezekben az esetekben is a teljes passzivitás, a munkáltatói döntések kritika nélküli elfogadása a jellemző.

A munkavédelmi képviselők képzésének és továbbképzésének színvonalában kedvező változás volt tapasztalható, mely a felnőttképzés bevezetésének köszönhető. A munkavédelmi hatóság

által szervezett nyíltnapokon egyre több munkavédelmi képviselő vesz részt, akik aktívabbak, érdeklődőbbek, mint korábban.

A munkavédelmi képviselők működését érintően a munkavédelmi hatóság által feltárt szabálytalanságok az utóbbi időben növekedtek. Az ellenőrzések alapján általánosságban elmondható, hogy nagyvállalkozásoknál a munkavédelmi képviselőkkel kapcsolatban kevésbé tapasztalt hiányosságot a munkavédelmi hatóság, mint kis- vagy közepes vállalkozások esetében.

5.4.6.4. A foglalkozási eredetű rákkeltő anyaggal végzett tevékenységek

A foglalkozási eredetű rákkeltő anyaggal végzett tevékenységek bejelentésének 2020-2025 közötti adatait a 36. számú ábra tartalmazza.

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rákkeltő anyaggal végzett tevékenységet bejelentő munkáltatók száma	1746	1529	1833	1868	1824	2051
„Változást bejelentő” munkáltatók száma	625	859	566	226	179	203
A tárgyévi bejelentések alapján a rákkeltő expozícióban dolgozók száma (fő)	22204	20258	22830	24790	27545	37855
A tárgyévben bejelentést tevő munkáltatóknál kezdeményezett munkavédelmi ellenőrzések száma	58	41	55	67	104	96

36. számú ábra: A foglalkozási eredetű rákkeltő anyaggal végzett tevékenységek bejelentésének 2020-2025 közötti adatai

Az ellenőrzések száma hasonló volt a 2024. évben lefolytatott ellenőrzések számához. A bejelentések száma és a rákkeltő expozícióban foglalkoztatottak száma is nőtt az elmúlt öt év viszonylatában.

A munkáltatók többnyire jogkövető magatartást tanúsítanak, és eleget tesznek bejelentési kötelezettségüknek, azonban továbbra is előfordul, hogy a munkáltató csak a munkavédelmi hatóság ellenőrzését követő intézkedés hatására tesz bejelentést. Egyes munkáltatók nem voltak tisztában azzal, hogy tevékenységük során rákkeltő anyagot használnak és azzal sem, hogy ezzel kapcsolatban bejelentési kötelezettségük áll fenn.

A hiányosságok döntő többsége dokumentációval összefüggő volt. A munkáltatók nem vezetnek, vagy nem megfelelően vezetnek a foglalkozási eredetű rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló 55/2023. (XII. 28.) GFM rendelet hatálya alá tartozó anyagokról az Mvt. 63/B. §-ának megfelelő nyilvántartást. A rendelet hatálya alá tartozó rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagok sokszor nem kerülnek azonosításra, ezáltal a megtett preventív intézkedések nem megfelelő hatékonyságúak.

Rákkeltő anyaggal történő munkavégzés során több esetben elmaradt a biológiai monitor vizsgálat és a záróvizsgálat elvégzése. A kockázatértékelésben nem kerültek azonosításra a felhasznált rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagok, a szennyező anyagok koncentrációjának meghatározására nem történt légszennyezettség mérés. Nem minden esetben volt igazolható, hogy a kockázatértékelést munkabiztonsági és munkaegészségügyi szakember

végezte. Egyes munkáltatóknál hiányzott a vészhelyzetek kezelésére szolgáló intézkedési terv (mentési terv).

Az előzőek megállapíthatóak a rákkeltő keményfapороkkal kapcsolatos kockázatok értékelésre is. A kisebb munkáltatók sokszor nincsenek tisztában a keményfa felhasználásából eredő rákkeltő hatással, így a kockázateértékelésük nem tartalmazza a keményfapor-expozíció kockázatbecslését, és nem rendelkeznek a szükséges légtérszennyezettség mérésekkel sem. A keményfapor expozíciójával járó tevékenységet végző munkavállalók számára sokszor nem biztosították az öltözőben elhelyezett utcai ruházat védelmét. Keményfapороkkal végzett tevékenységnél a rákkeltő bejelentés gyakran elmaradt.

Jellemző hiányosság továbbá a munkavállalók nem megfelelő tájékoztatása. A munkáltatók a munkavállalókat nem tájékoztatják arról, hogy rákkeltő, mutagén, reprodukciót károsító anyaggal fognak munkát végezni és arról sem, hogy mi a kockázata a tevékenységüknek, illetve milyen intézkedéseket vezetett be a munkáltató, melyek szigorú betartása elengedhetetlen a kockázat minimalizálása érdekében. Az oktatás sok esetben nem tér ki a megfelelő higiénés szabályok betartásának fontosságára, nem hívják fel a figyelmet a tisztálkodás jelentőségére, valamint az életmód – különösen a dohányzás és az alkoholfogyasztás – kockázatnövelő hatására.

Előfordult, hogy a munkahelyen, ahol rákkeltő, mutagén, reprodukciót károsító, anyagot/keveréket használtak, a dolgozók ételt és italt tároltak és fogyasztottak, fokozva ezzel a daganatos megbetegedés kialakulásának kockázatát. A védőeszközök tárolása nem megfelelő higiénés körülmények között történt, ami többletexpozíciót és fokozott egészségkárosodási kockázatot jelent. Kirívóan súlyos szabálytalanságként állapította meg a munkavédelmi hatóság fiatalokú munkavállaló rákkeltő expozícióban, nem gyakorlati képzés keretében történő foglalkoztatását.

6. Az ellenőrzések fő ágazati tapasztalatai

6.1. Építőipar

Az építőipar nemzetgazdasági ágazatban a tevékenység jellegéből fakadóan az átlagosnál jóval magasabb munkavégzés során a váratlanul előálló helyzetek eseti jellegű, rögtönzéssel történő megoldása, ami a baleseti kockázatokat is jelentős mértékben megnöveli. Az ágazatban foglalkoztatott munkavállalók többsége alacsony iskolázottságú, szakképzetlen, ami szintén kihat az ágazat munkavédelmi helyzetére, a munkavédelmi előírások betartathatóságára. Az utóbbi időben megnövekedett számú külföldi munkavállaló foglalkoztatásával összefüggésben jelentkező kommunikációs nehézség már önmagában is veszélyforrást eredményez. Mindezek ellenére 2025. évben tovább csökkent a munkabalesetek száma, összesen 915 munkabaleset történt. (2024-ben 931, 2023-ban 942 munkabaleset volt).

A halálos munkabalesetek száma is csökkent 2025. évben az előző évekhez képest (2023. évben 20, 2024. évben 22, míg 2025. évben 16 halálos kimenetelű munkabaleset történt).

2025. évben a munkavédelmi hatóságok építés-kivitelezési munkahelyen 1885 munkáltatót ellenőriztek. Az ellenőrzött munkáltatók több mint kétharmada (67,9%-a) nem tett eleget a jogszabályban előírt valamennyi munkavédelmi kötelezettségének. A munkavállalók 82,2%-át szabálytalan munkakörülmények között foglalkoztatták. Ezek az arányszámok a tavalyi évhez viszonyítva kismértékben emelkedtek.

Az ágazaton belül a magasépítési munkaterületeken az első számú veszélyforrást a magasban történő munkavégzés jelenti. A magasban történő munkavégzéssel összefüggő leesési veszély az építés alatt álló épületek emeleti szintjeinek födémvégeinél illetve födémáttöréseinél, a magastető szerkezeteken, valamint a kivitelezési munkákhoz felállított munkaállványok munkaszintjein történő munkavégzéskor egyaránt fennállt. A kollektív műszaki védelem hiánya, valamint a leesés elleni védelemként szolgáló egyéni védőeszközök biztosításának, illetve a használatukhoz szükséges feltételeknek az elmaradása miatt következett be a legtöbb súlyos, gyakran halálos kimenetelű munkabaleset. Az egyéni védőeszközhöz kapcsolódó szabálytalanság sokszor a védőeszköz használatához szükséges kikötési pont(ok) kijelölésének hiányára, vagy nem megfelelően történő kialakítására vezethető vissza. Gyakran megállapítható továbbá, hogy a munkáltatók olyan esetekben is egyéni védőeszköz használatát várták el a munkavállalóktól, amikor a leesés elleni kollektív műszaki védelem biztosítására is lehetőségük lett volna, azonban ennek kialakítását költséghatékonyság okán, vagy pedig időhiány miatt elmulasztották.

Az építési munkaterületeken használt munkaállványok közül a homlokzati állványrendszerek jellemzően korszerű készelemes fém munkaállványok, amelyek általában megfelelnek a hatályos előírásokban foglalt követelményeknek. Esetenként viszont még továbbra is találkozhatunk olyan készelemes fém munkaállvány rendszerekkel, amelyeknél a munkaszintek megközelítésére szolgáló feljárók a függőleges állványkeretekbe függőleges helyzetben kerülnek beépítésre, és ennek következtében a biztonságos közlekedés céljára nem alkalmasak. Az általuk okozott baleseti veszélyhelyzetet tovább növeli, ha az állvány munkaszintek padozatán található bűvönnyílások felnyitható ajtajai nyitott állapotban maradnak, amelynek következtében lehetővé válik a munkavállaló több munkaszint magasságból történő lezuhanása.

A munkavégzéshez használt fémről, ritkább esetben fából készült bakállványok vonatkozásában már gyakrabban tapasztalhatóak szabálytalanságok. Elsősorban a munkaszintek nem megfelelően történő kialakítása, az állványpadozatok létesítéséhez használt állványpallók állapota, valamint fém állványbakok esetén az állvány munkaszint magassági beállításának rögzítésére szolgáló szabványos csapszeg helyett huzalszeg vagy betonacél alkalmazása, míg fa állványbakoknál a merevítőelemek törése, hiánya vagy az állványbak anyagának törött, repedt illetve korhadt állapota miatt volt intézkedésre szükség.

Az állványok építéséhez szükséges állványterv (szerkezeti vázlat, általános szerkezeti dokumentáció) megléte a helyszínen rendszerint nem ellenőrizhető, mivel azok általában nem lelhetőek fel az építési munkaterületeken.

Több halálos kimenetelű munkabaleset bekövetkezése a munkavégzéshez használt támasztólétra nem megfelelő állapotára, a létraszárak végein azok elcsúszásának megakadályozására szolgáló elem hiányára, illetve a létra eldőlés elleni védelmét biztosító rögzítésének elmaradására volt visszavezethető

A mélyépítési munkaterületeken továbbra is az omlásveszély jelenti a legnagyobb problémát. Jellemző hiányosság a munkaárkok, munkagödrök dúcolásának elmaradása, a dúcolatlan munkaárkok, munkagödrök esetében a szakadólap terhelési tilalmának megszegése és a szabálytalan részü kialakítás. A munkaárkokba, munkagödrökbe történő közlekedéshez szükséges támasztólétra több esetben nem lelhető fel az építési munkaterületen, vagy a rendelkezésre álló létra nem elegendő hosszúságú. A munkaárkokból, munkagödrökből kiemelt és azok mellett elhelyezett föld visszapergésének megakadályozásáról, valamint a munkaárkok felett szükséges átjárók létesítéséről a munkáltatók rendszerint nem gondoskodtak. Több esetben előfordult továbbá, hogy a munkaárkokban történő munkavégzéshez szükséges minimális szélességgel a munkások nem rendelkeztek.

Az építés-kivitelezési területeken használt építőipari gépek műszaki állapota jónak mondható. Majdnem mindenhol korszerű, új emelőgépet, építési felvonót üzemeltettek, és a műszaki állapotuk fenntartása érdekében az időszakos vizsgálatokat is elvégezték. A gépkezelők az esetek többségében rendelkeztek a szükséges gépkezelői jogosítvánnyal. Továbbra is visszatérő hiányosság viszont a sérült szigetelésű kisépek és villamos hosszabbító vezetékek használata. Az előbbieket közvetlen összefüggésben állnak a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztásával, ami az építési munkahelyek többségénél megállapítható. Kisebb építkezéseken még mindig található házilag kivitelezésű körfűrészgép és betonkeverő, amelyek rendszerint nem rendelkeztek a szükséges védőburkolatokkal.

A nagyobb építési területeken megfelelően kiépített ideiglenes villamos hálózatok létesültek, míg a kisebb építkezéseken – jellemzően családi házak építése, átépítése során -, továbbá épületek felújítása esetén gyakran olyan ideiglenes villamos elosztószekrényeket használtak, amelyeknél a feszültség alatti részeket burkolattal nem határolták el. Elsősorban ezeken a munkahelyeken fordult elő, hogy a munkavégzéshez igénybe vett villamos hálózatba nem volt beépítve áram-védőkapcsoló. A villamos vezetékek használatához kapcsolódó leggyakoribb szabálytalanság a vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének hiánya. A vezetékeket a talajra, vagy az épületek belsejében a padozatra fektetve, gyakran közlekedő utakat keresztezve, esetenként nyílászáró szerkezetek nyílászárnya alatt vagy mellett vezették. Ennek következtében rendszeresen megállapítható a vezetékek szigetelésének sérülése.

Bár egyre ritkábban, de jellemzően kisebb építkezéseken még előfordult fejtámasz sisak használatának elmulasztása.

A bontási munkaterületen egyre több helyen géppel végzik a munkálatokat. A modern technika és technológia mellett még így is számos súlyos szabálytalanságot lehetett tapasztalni. Több esetben előfordult, hogy több szintet egyszerre bontottak, ami instabilitást eredményez és a leeső tárgyak következtében fokozott baleseti kockázattal jár. Az épületek egymással összeépített szerkezeteinek bontásakor, továbbá a bontás megszakításakor a megmaradó épületszerkezetek stabilitásáról (alátámasztásáról, megtámasztásáról) gyakran nem gondoskodtak. Továbbra is súlyos kockázatot jelent a munka szervezetlensége, a szakmai képzettség-, a bontástechnológiai terv-, valamint a veszélyeztetett területek megfelelő elkerítésének a hiánya. Előfordult, hogy volt bontási terv, de a bontást végzők nem ismerték annak tartalmát. A bontásokat szinte minden esetben szakértelemmel rendelkező munkairányító nélkül végzik.

A nagyobb beruházásokon az építés-kivitelezési munkákra jelentős számú alvállalkozó bevonásával került sor. Ennek következtében a kivitelezés, a vállalkozók munkájának koordinálása, irányítása az adott építkezésen nehezebbé vált. A gyakran szövevényes alvállalkozói láncban sok a néhány fős kisvállalkozás, ahol a munkavállalókat nagyobb részben egyszerűsített foglalkoztatás keretében, rövid időtartamban alkalmazták. A szükséges szakmai és munkavédelmi ismeretek, a kellő gyakorlati tapasztalat hiánya, önmagában is baleseti veszélyforrást jelent.

Azokon az építési munkahelyeken, ahol egyidejűleg több munkáltató munkavállalói végeztek munkát általánosságban jellemző, hogy a fővállalkozó részéről jelenlévő építésvezetők nem rendelkeztek információkkal az alvállalkozói láncot illetően.

Az építkezéseken általában foglalkoztattak munkavédelmi koordinátort, tevékenységük azonban jellemzően csak a nagyobb építkezéseken volt nyomon követhető és kevés helyen működtek kellő hatékonysággal. Sok esetben csak a koordinátor neve szerepelt a dokumentációban, de érdemi tevékenységet nem végzett.

Az elkészült biztonsági és egészségvédelmi tervek jó része hiányos volt, nem terjedt ki minden munkarészre, a dokumentumokat az építkezés ütemének és az esetleges változásoknak megfelelően nem aktualizálták. Jellemzően csupán általánosságokat tartalmaztak, azaz az Mvt., illetve az ágazati rendelet előírásainak másolataként készültek.

Az építési munkahelyeken továbbra is hiányzik a teljes körű, a munkabiztonsági és munkaegészségügyi veszélyeket egyaránt feltáró kockázatértékelés. A hosszú távú, például a vegyi anyagok, porok, zaj, rezgés stb. által előidézett egészségkárosító hatásokat és a kombinált expozíciók lehetőségét általában figyelmen kívül hagyták. Pozitív tapasztalat ugyanakkor, hogy egyre több munkáltató biztosít rezgéscsillapító védőkesztyűt a kéz–kar vibráció hatásainak csökkentése érdekében.

Az építési területeken magas zajkibocsátású gépeket is használnak, pl. vágó-, daraboló-, keverő- és tömörítőgépek, de a munkáltatók jellemzően csak a gépkezelők részére biztosítottak hallásvédő eszközt, miközben az előkészítési munkát végző, illetve a munkavégzés hatókörében tartózkodó munkavállalók védelme gyakran elmaradt, így esetükben fennállt a foglalkozási eredetű halláskárosodás kockázata.

A munkavállalók és a KKV munkáltatók esetében általában a munkairányítók sincsenek tisztában azzal, hogy a cserép-, tégl-, betonvágás kristályos szilícium-dioxid expozícióval járhat, és a por belégzése, megfelelő védelmet nyújtó légzésvédő eszköz hiányában súlyos tüdőbetegséghez (szilikózis vagy akár tüdőrák) vezethet.

6.1.1. Azbesztmentesítési tevékenység

2025. évben 249 azbesztbontási munkát (pala és szórtazbeszt mentesítést) jelentettek be a munkavédelmi hatóságok felé, ami közel azonos a 2024. évhez (2024. év: 250 db).

A bejelentett azbesztbontási munkák 1578 fő munkavállalót érintettek. Az érintett munkavállalók száma az elmúlt években enyhe növekedést mutatott (2023. év: 1335 fő 2024. év 1536 fő). Az összes bejelentés 95,5 %-a megfelelt a vonatkozó jogszabálynak, mindössze 11 bejelentés tartalma volt hiányos vagy nem megfelelő. A korábbi évekhez képest ez jelentős szakmai javulást mutat (2024. évben a megfelelő tartalmú bejelentések aránya 80,4% volt).

A bejelentett azbesztbontási tevékenységek ellenőrzése továbbra is nehézséget jelent a munkavédelmi hatóság számára. Gyakori tapasztalat, hogy a bejelentésben megjelölt időpontban a munkáltató már befejezte az azbesztbontási tevékenységet, illetve több esetben az egy napig tartó munkavégzéshez indokolatlanul hosszú (akár egy hónapos) időintervallumot jelölt meg. A munkavédelmi hatóság igyekezett a bejelentett azbesztbontási munkákat teljeskörűen ellenőrizni. A bejelentési fegyelem számottevő javulása továbbra sem volt tapasztalható, jellemzően későn tették meg a munkáltatók a bejelentést (nem a munka megkezdése előtt 15 nappal), így mire az eljáró kormánytisztviselő el tudná végezni az ellenőrzést, a bontást már befejezték. A bejelentések szakmai tartalmát tekintve ugyanakkor jelentős javulás volt tapasztalható 2025. évben.

A hiányosságok közül a munkaterv csatolásának elmulasztása, illetve az azbeszt típus azonosításának hiánya fordult leggyakrabban elő. A munkáltatók csak az azbeszt tartalmú anyag megjelenési formáját (pl. pala, cementkötésű pala stb.) adták meg, az azbeszt fajtájára (pl. krizotil, krokidolit, tremolit) vonatkozó információval nem rendelkeztek.

A helyszíni ellenőrzések során leggyakrabban feltárt hiányosságok közé tartozott a munkaterület nem megfelelő lehatárolása, valamint a figyelmeztető jelzések hiánya vagy nem megfelelő alkalmazása.

Szintén gyakori probléma volt a munkavédelmi oktatás hiánya vagy nem megfelelő tartalma. Az oktatási tematika sok esetben nem volt teljes körű, így a munkavállalók nem voltak tisztában azzal, hogy rákkeltő anyaggal dolgoznak, ami a szükséges megelőző intézkedések alábecsüléséhez vezethet.

A munkáltatók többnyire biztosították az egyéni védőeszközöket a munkavállalók részére, azonban néhány esetben az egyéni védőeszközök védelmi képessége nem volt megfelelő.

A bejelentést tett munkáltatók többsége betartotta a munkavédelmi előírásokat, ugyanakkor a közérdekű bejelentések során feltárt be nem jelentett tevékenységek esetében gyakrabban, és szélesebb körben fordult elő munkavédelmi szabálytalanság. Ezekben az esetekben rendszerint nem végeztették el a munkavállalók előzetes alkalmassági vizsgálatát, a munkavállalók számára nem biztosították a megfelelő egyéni védőeszközöket. Előfordult, hogy a rendelkezésre álló egyéni védőeszközöket a munkavállalók nem használták, vagy nem

megfelelően tárolták, ami azbesztporral való szennyeződéshez vezethetett. Több esetben a bontott azbeszttartalmú hulladék tárolása sem felelt meg az előírásoknak: nem zárt tárolóedényben történt, illetve a megfelelő jelölés sem volt biztosított. A higiénés szabályok betartása sem volt megfelelő: a munkavállalók azbesztporral szennyezett területen étkeztek, dohányoztak, ami jelentősen növeli az egészségkárosodás kockázatát. Fekete-fehér rendszerű öltöző, mosdó, zuhanyzó ezekben az esetekben nem került kialakításra, ami a másodlagos expozíció kialakulását eredményezheti.

A tevékenységet gyakran tapasztalattal nem rendelkező munkáltatók végezték, akik nem rendelkeztek kellő ismeretekkel sem a jogszabályi követelményekről, sem az azbeszt egészségkárosító hatásairól, és sok esetben az azbesztmentesítésre vonatkozó kockázátértékelést sem készítették el, ennek következtében a szükséges megelőző intézkedések is elmaradtak.

Pozitívként említhető, hogy a nagyobb beruházásoknál, jellemzően több éves gyakorlattal rendelkező vállalkozások végeztek azbesztmentesítést. Ezekben az esetekben a munkáltató eleget tett a bejelentési kötelezettségének, és a munkavállalók mellett a hatókörben tartózkodók védelmének biztosítására is figyelmet fordított. A korábbi időszakhoz képest előrelépés továbbá, hogy egyes vármegyék munkavédelmi hatóságai az azbesztmentesítési tevékenység munkavédelmi színvonalának javulását tapasztalták.

A be nem jelentett azbesztbontások esetében gyakran a munkavédelmi előírások teljes figyelmen kívül hagyása tapasztalható, ami súlyos veszélyeztetést jelent, és több esetben munkavédelmi bírság kiszabását eredményezte.

A 2025. év végi engedélyezési kötelezettséggel összefüggő jogszabályi változások következtében, a jövőben az ilyen jellegű munkák szakszerűbb előkészületet igényelnek, és a jogsértések még szigorúbb szankcionálása hatásaként várható az azbesztbontásban résztvevő munkavállalók nagyobb védelme.

6.1.2. Építőanyag-ipar

Az ágazatban a nagyméretű gyártóberendezések, a nagyszámú anyagmozgató- és emelőgép, valamint az automatika és a kézi vezérlésű technológiák együttes alkalmazása jelent elsősorban baleseti kockázatot. A kisebb vállalkozásoknál a baleset bekövetkezésének valószínűségét tovább növeli az elhasználódott géppark és a karbantartások elmaradása.

A nagyberuházások beszállítójaként működő üzemek általában korszerűbb munkaeszközöket használnak, és nagyobb figyelmet fordítanak a gépek karbantartására, valamint az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkakörnyezet kialakítására.

Az ágazatban 2025. évben több súlyos munkabaleset is történt, mely indokoltá tette a munkáltatók fokozottabb ellenőrzését. A balesetek bekövetkezésében szerepet játszott a munkavállalók szabálytalan munkavégzése, a biztonsági berendezések hiánya, a leesés elleni kollektív vagy egyéni védelem elmaradása.

Gyakran megállapítható volt, hogy a magasban levő munkaszintek megközelítésére szolgáló acélszerkezetű lépcsők, valamint a munkavégzés és közlekedés céljára létesített kezelőjárdák padozata hiányos, ami botlásveszélyt, esetenként leesési veszélyt eredményezett. A munkaszinteken a leesési veszélyt tovább növelte a védőkorlátok folytonossági hiánya.

A munkaeszközök védőburkolatának elmaradása jellemzően a folyamatos működésű szállítóberendezéseknél tapasztalható. Az építőanyag gyártó telepeken használt anyagmozgató gépek sok esetben sérültek, hiányosan felszereltek voltak.

A légtér megnövekedett porkoncentrációja miatt a villamos berendezések fokozottabb védettségének biztosítására szolgáló burkolatok, védőfedések gyakran hiányosak voltak, vagy teljes egészében hiányoztak. Utóbbira a csatlakozó aljzatok csapófedelének hiánya a legjellemzőbb példa. A kezelőfelületek portalanításának elmaradása következtében a működtető elemek funkciójelölése, valamint a jelzőlámpák fényjelzése nem minden esetben látható. Rendszeresen megállapítható a villamos kéziszerszámok elhasználódása és sérült tápkábel-szigetelése. Az előzőek mellett gyakori hiányossággként volt megállapítható a villamos biztonsági felülvizsgálatok elmaradása.

Több munkáltató elmulasztotta a veszélyes gépek időszakos biztonsági felülvizsgálatát. Előfordult, hogy a gépkezelők nem rendelkeztek a szükséges gépkezelői jogosultsággal, az időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatuk érvényessége lejárt, vagy az érvényesség nem megfelelően volt meghatározva. Az emelőgépek fővizsgálata is több esetben elmaradt, illetve a fővizsgálat során azonosított hibák nem kerültek kijavításra.

A gyártási folyamatok során jelentős zaj, por és rezgésterhelés, nedves munkakörnyezet, kedvezőtlen klimatikus tényezők fordulnak elő, ezért az ágazat munkaegészségügyi szempontból is fokozott figyelmet igényel.

A beton, téglá- és csempegyártásban, a hőálló alapanyagok és késztermékek előállítása során belélegezhető kristályos szilícium-dioxid expozícióval is számolni kell. A kockázatértékelések és a munkaköri alkalmassági vizsgálatok során azonban ennek figyelembevétele jellemzően csak a multinacionális vállalatoknál volt megállapítható.

Az ellenőrzések során gyakran tapasztalható volt az egyéni védőeszközök nem megfelelő kiválasztása vagy használata. A cementtartalmú építési alapanyagok kezelése során a megfelelő védelmi képességű egyéni védőeszközök hiányában fennáll a bőr- és szemkárosodás kockázata. A cement lúgossága és krómtartalma bőr- és szemirritációt, tartós érintkezés esetén szenzibilizációt válthat ki, amely a bőr kiszáradása, repedezése mellett allergiás bőrreakciókhoz is vezethet.

A többi ágazathoz hasonlóan visszatérő probléma a felhasznált veszélyes anyagok/keverékek nem megfelelő tárolása és feliratozása. Gyakran előfordult a címke nélküli veszélyes anyag tárolás, melynek során az anyagot nem lehet beazonosítani. A beazonosíthatóság hiánya munkabaleset/mérgezés kialakulásának kockázatát eredményezi.

A kockázatértékeléshez a légszennyezettség, valamint a zajmérést nem minden munkáltató végeztette el, így a keletkező por és zaj egészségkárosító hatásait sem értékelték kellő alaposággal, melynek következtében a kockázatkezelő intézkedések nem a kellő hatékonysággal kerültek meghatározásra.

A munkáltatók többsége az egyéni védőeszközökre vonatkozó szabályozással rendelkezett és biztosította az egyéni védőeszközöket. Azonban az egyéni védőeszközök megfelelő kiválasztásával, használatával és tárolásával kapcsolatos hiányosságok miatt több esetben volt szükség intézkedésre. A munkavállalók a biztosított egyéni védőeszközöket nem minden esetben használták, vagy – különösen a védőszemüvegeket, hallásvédő fültokokat, légzésvédő

maszkokat, álarcokat – szabadon tárolták a poros, szennyezett munkakörnyezetben, így azok használata többlet expozíciót jelentett.

A munkáltatók a munkavállalók részére általában megfelelő állapotú szociális helyiségeket biztosítanak. A tevékenység szennyezettségének megfelelően kétszokrányos öltözőrendszer került kialakításra. Az elsősegélynyújtás személyi és tárgyi feltételei többnyire rendelkezésre álltak, ugyanakkor a felszerelések rendszeres ellenőrzése és pótlása nem minden esetben történt meg.

6.2. Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás

A mezőgazdaság, erdőgazdaság nemzetgazdasági ágazatban 2025. évben – az előző évhez képest – 2%-kal kevesebb ellenőrzést végzett a munkavédelmi hatóság. Az ellenőrzött 269 munkáltató 75%-nál volt tapasztalható valamilyen munkavédelmi szabálytalanság. Összesen 2775 fő munkavállalót vontak ellenőrzés alá, melyből a szabálytalansággal érintett munkavállalók aránya 69% volt.

2025. évben 10 halálos kimenetelű baleset történt az ágazatban. A három munkanapon túl gyógyuló sérüléssel járó munkabalesetek száma 592 volt.

6.2.1. Mezőgazdaság

Az elmúlt évben a mezőgazdasági ágazatban a technikai fejlődés, újítás továbbra is jellemző volt, amely korszerű gépek beszerzésében és új épületek építésében, felújításában nyilvánult meg. Az újonnan beszerzett, korszerűbb gépekkel a munkavállalók egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzése folyamatosan és hatékonyabban biztosítható. A modern gépek mellett azonban megfigyelhető volt az az attitűd, hogy a termelési tevékenység során felmerülő munkavédelmi követelményekre igyekeztek hangsúlyt fektetni, de az ezt „kiszolgáló” tevékenységekre már jellemzően nem fordítottak kellő figyelmet. A karbantartási, javítási munkák elvégzéséhez gyakran évtizedes, elavult – még termelészövetkezeti, állami gazdasági múltú - gépeket, berendezéseket használnak, melyek felülvizsgálat, rendszeres ellenőrzését nem végezték el.

A mezőgazdaságban magas a szakképzetlen munkavállalók száma. Általánosságban jellemző az egyszerűsített foglalkoztatás, – idenymunka, alkalmi munka – valamint a külföldi munkavállalók foglalkoztatása. Egyre elterjedtebb, – főleg az állattartás területén – hogy egész évben is foglalkoztatnak a munkáltatók főleg harmadik országbeli munkavállalókat.

A mezőgazdaságban dolgozó munkavállalók többnyire ki vannak téve biológiai kóroki tényezők, veszélyes anyagok/keverékek, valamint zaj és rezgés expozíció egészségkárosító kockázatainak.

Az ágazatban a munkavállalók egészségét és biztonságát egyre inkább veszélyeztetik a kedvezőtlen klímakörnyezet hatásai, különösen az egyre gyakoribb tartós hőhullámok, valamint az extrém napi hőingadozás, mely a munkavállaló fizikai terhelését fokozza. A kiszáradt talajfelszínen végzett munka során a poros környezet a tartósan fennálló hőség növelheti a hőstressz a dehidratáció kialakulásának kockázatát.

A szociális és pihenőhelyiségek állapota is több esetben hagy kívánnivalót maga után. A takarítás hiánya szinte minden ellenőrzött munkáltatónál észlelhető, az illemhelyek állapota, felszereltsége nem megfelelő.

A **növénytermesztés ágazatban** a telepített gépek esetében sokszor hiányoztak a meghajtásokról a védőburkolatok, illetve azok sérültek, hiányosak voltak, a garatok elhatárolása gyakran nem volt biztosítva. Az önjáró gépek esetében többször megállapítható volt az erőgépet a munkagéppel összekapcsoló kardántengely burkolatának hiánya, sérülése.

Néhány esetben a mezőgazdasági rakodógépek munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatának elvégzését nem tudták igazolni, üzembe helyezésüket írásban nem rendelték el a munkáltatók.

Előfordult, hogy elmaradtak a veszélyesnek nem minősülő berendezések időszakos ellenőrző felülvizsgálatai.

A szárító berendezés kezelők a berendezések biztonsági ellenőrzését elvégezték. A szárító berendezések kezelésével kapcsolatos előírásokat a munkáltatók kidolgozták, az időszakos biztonsági ellenőrzést 5 évenként elvégeztették. A szárító berendezéseknél nem minden esetben történt meg a légszennyezettség illetve zajmérés. Az elsősegélynyújtás személyi, tárgyi és szervezési feltételei a legtöbb helyen biztosítottak voltak. Pozitívum, hogy az ellenőrzött mezőgazdasági szárító berendezéseket szakképzett személyek kezelték.

Az új munkaeszközök műszaki felügyeletét, karbantartását jellemzően szakszervezetek látják el, mely munkabiztonsági szempontból is kedvező hatású.

Kevés a szakmailag megfelelő, minden kóroki tényezőre kiterjedő kockázatértékelés. A növénytermesztésnél a kedvezőtlen klimatikus viszonyok között végzett munka mellett jelentős a zaj- és a porterhelés.

A munkavédelmi oktatási tematika általában nem tért ki a növénytermesztési tevékenység során fennálló, a munkavállalók egészségére és biztonságára veszélyt jelentő biológiai kockázatokra (pl. talajjal, szerves trágyával történő érintkezés okozta fertőzésveszély), és a munkaeszközök használata során jelentkező veszélyekre (pl. áramütés, mozgó alkatrészek okozta elkapás-behúzás), valamint a megelőző intézkedések ismertetésére.

Az **állattenyésztési ágazatban** továbbra is jellemző hiányosság, hogy nem készítik el a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzatban az állattartó telepekre előírt üzemelési utasítást, melynek következtében az etetés, almozás, mozgatás munkáltatói szabályozása is elmarad.

Az ágazatban igen magas a szakképzetlen munkavállalók aránya, a nyugdíjba menő munkavállalók megfelelő szakképesítéssel rendelkező személyekkel történő pótlása kihívást jelent a munkáltatók számára. A folyamatos létszámhiány és a túlmunka összefüggésbe hozható a pszichoszociális kóroki tényezőkkel.

Az állattartó telepeken lévő aknák és a padlócsatornák számos esetben nem voltak lefedve, így be- ill. leesés veszélyt jelentettek. A padlócsatornában működő trágya elszállító berendezések, ill. a takarmány szállítására szolgáló csigák védőburkolatai rendszerint hiányoztak.

A speciális fejőberendezésekre, takarmánykiosztó gépekre vonatkozó oktatás és a gépkezelési utasítás gyakran hiányzott.

Tapasztalataink szerint még nagyon sok amortizálódott állattartó épület van használatban, melyek állékonyságára, elektromos hálózatának karbantartására, felújítására kevesebb költséget fordítanak üzemeltetésük szükségessége ellenére.

A legtöbb munkaegészségügyi hiányosság általában a dokumentációk ellenőrzése során merült fel. A veszélyek nem kerültek kellő alapossággal azonosításra, ezáltal a meghatározott megelőző intézkedések nem voltak teljeskörűek. A kockázatértékelés folyamatába, az egyéni védőeszközök juttatásának belső rendjét szabályozó munkáltatói irat elkészítésébe, továbbá a munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok rendjének szabályozásába sok esetben nem vonták be a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosát.

Az egyéni védőeszközök biztosítása folyamatos az ágazatban, kirívó esetek ezzel összefüggésben a hatósági ellenőrzések során nem fordultak elő. Több esetben előfordult, hogy a munkavédelmi oktatás megtörténtét igazolható módon nem dokumentálták.

6.2.2. Erdőgazdálkodás

A kisebb vállalkozásokra továbbra is jellemző, hogy nem ismerik, így nem is alkalmazzák az Erdészeti Biztonsági Szabályzat előírásait.

Az előző évekhez képest a munkáltatóknál számottevően nem javult a munkavédelmi helyzet.

Az ágazatban erdőtelepítés, erdőgondozás, végfelhasználású fakitermelés, illetve a lakott területen belüli koronaalakítás munkálatok során egyaránt végzett ellenőrzéseket a munkavédelmi hatóság. Az erdészeti tevékenységet folytató munkáltatók esetében gyakori a 10 fő alatti létszám.

Előfordult, hogy a munkáltató képesítés nélküli munkavállalót bízott meg a veszélyes tevékenységnek számító fadóntás végzésével. A szabálytalanság súlyos kimenetelű munkabalesetet okozott. Más esetben a fennakadt fák környezetében szabályellenesen tovább folytatták a munkát, ami szintén súlyos munkabalesethez vezetett.

Az erdészeti közelítő-gépek nehéz terepen, fokozott igénybevételnek vannak kitéve, ezért karbantartásukra gyakrabban lenne szükség, azonban legtöbbször ezek elmaradnak. Több hatósági intézkedésre került sor a zárt vezetőfülke biztosításának hiányára, a nem megfelelő fékrendszerre, az időszakos biztonsági felülvizsgálatok elmaradására, a vontatmány műszaki hiányosságaira, szabálytalan átalakítására tekintettel.

Az ágazatban az ellenőrzések tapasztalatai alapján a fizikai és biológiai kockázatok felmérése nem elégséges, továbbá az ágazat létszámához képest jelentős számú intézkedés történt az egyéni védőeszközökre és a munkaköri alkalmassági vizsgálatokra vonatkozóan.

A veszélyes anyagok nem megfelelő, felirat nélküli tárolása (pl.: tartalék üzemanyag, kenő és tisztító anyagok) ebben az ágazatban is jellemző szabálytalanság.

Az egyéni védőeszközökkel (pl. vágásbiztos nadrág, védősisak, fültok, arcvédő vagy védőszemüveg) történő ellátottság általában megfelelő, de egyes esetekben a munkáltató nem követelte meg viselésüket.

Továbbra is rendszeres hiányosként állapítható meg, hogy a munkavállalók nem részesülnek teljes körű munkavédelmi oktatásban a kockázatok értékeléséről, megelőzéséről.

6.2.3. Halászat, halgazdálkodás

A halászat, halgazdálkodás ágazatban 1 munkáltató ellenőrzésére került sor 2025. évben. Az ágazatban 8 darab 3 munkanapot meghaladó munkabaleset történt, de egyik baleset sem volt súlyos, vagy halálos kimenetelű.

6.3. Feldolgozóipar

6.3.1. Fafeldolgozó-ipar, bútorigar

A fafeldolgozó-ipar ágazatban 108 munkáltató ellenőrzésére került sor 2025. évben, ami 24%-os növekedést jelent az előző évi ellenőrzések számához képest. Szabálytalansággal érintett munkáltató 94 volt, ami az összes ellenőrzött munkáltató 87%-a. Az ellenőrzéseken 1526 munkavállaló 68%-ánál tapasztaltak szabálytalanságot az eljáró kormánytisztviselők. Az ágazatban 155 munkabaleset történt, ami 18%-os emelkedést mutat az előző évi 131-hez képest. A tárgyévben bekövetkezett 2 súlyos munkabaleset közül egyik sem volt halálos kimenetelű.

A bútorgyártás ágazatban a 96 ellenőrzött munkáltató 85%-a volt szabálytalansággal érintett, az ellenőrzés alá vont 1715 munkavállaló 89%-ánál tapasztaltak szabálytalanságot az eljáró kormánytisztviselők. Összesen 98 volt munkabaleset történt az ágazatban, ez 16%-os csökkenést mutat az előző évi 117 balesethez viszonyítva. Súlyos munkabaleset 1 volt a vizsgált időszakban, halálos munkabaleset nem történt.

Az ellenőrzés alá vont munkáltatók között voltak nagyobb cégek, amelyek már a legkorszerűbb faipari gépekkel is fel vannak szerelve, de voltak kicsi, néhány fővel dolgozó vállalkozások is, melyeknél az iparágra jellemző faipari alapgépekkel folyik a munka.

Az ágazatban végzett ellenőrzések általános tapasztalataként elmondható, hogy a munkavédelmi feladatok ellátását külső szolgáltatók végzik, tevékenységük nyomán a szükséges munkavédelmi dokumentumok általában rendelkezésre állnak.

A kockázatértékelések keretében elvégzett munkahigiénés vizsgálatok (pl.: zaj, por) eredményeit sokszor nem vették figyelembe és előfordult, hogy a tevékenységhez alkalmazott munkaeszközök, gépi berendezések sem szerepeltek teljes körűen a dokumentumban. Gyakori hiányosság volt, hogy a munkavégzésből származó fizikai megterhelésekre, a kézi anyagmozgatásból eredő hátsérülés kockázataira, illetve a megelőző intézkedések meghatározására nem fordítottak kellő figyelmet. A felületkezelések során alkalmazott vizes bázisú festékek megjelenésével csökkent az iparágban használt vegyi anyagok veszélyessége, azonban a veszélyes anyagok által okozott kockázatokat megszüntetni teljesen nem lehet. A kémiai kockázatbecslések többnyire nem, vagy csak hiányosan tartalmazzák a veszélyes anyagok felhasználásának körülményeit, a használatból származó kockázatok elemzését, értékelését. Bár egyre kisebb arányban, de még mindig előfordult, hogy a munkáltatók a kockázatértékelés során nem számoltak a rákkeltő hatású keményfaporok (bükffa, tölgyfa és egyéb keményfaporok) egészségkárosító hatásaival.

Az egyéni védőeszközök juttatásának rendjét a munkáltatók túlnyomó része írásban szabályozta és jellemzően biztosították is a meghatározott egyéni védőeszközöket a munkavállalóknak. Az egyéni védőeszközök használatával kapcsolatban gyakori hiányosság volt, hogy a munkavállalók nem használták őket, vagy a szennyezett, poros

munkakörnyezetben tárolták pl. a hallásvédő fültokat, védőszemüveget, pormaszkot, így azok nem feleltek meg a higiéniai követelményeknek. Több esetben előfordult, hogy az elhasználódott, védelmi képességét veszített védőeszközök cseréjét a munkavállalók nem igényelték megfelelő időben, a munkáltató pedig nem ellenőrizte a védőeszközök használatát.

A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatát a munkáltatók jelentős többsége írásban szabályozta, a dokumentum elkészítésébe a foglalkozás-egészségügyi orvost általában bevonták. Több esetben megállapításra került, hogy a szabályozások hiányosak voltak, nem tartalmazták például a zajos tevékenység során kötelező audiológiai vizsgálatokat és a vizsgálatok gyakoriságát. A felvételt megelőző orvosi alkalmassági vizsgálatokat rendre elvégeztették a munkáltatók, illetve az időszakos alkalmassági vizsgálatok is döntő többségében megtörténtek.

A munkavédelmi oktatással kapcsolatban gyakori hiányosság volt, hogy az oktatási tematika nem állt rendelkezésre, vagy nem tartalmazta a munkaeszközök használatával kapcsolatos információkat, a veszélyes anyagok/keverékek felhasználása során felmerülő kockázatokat, ismereteket. További jellemző hiányosság volt, hogy a foglalkozás-egészségügyi orvos nem vett részt az oktatási tematika elkészítésében.

A faipari ágazatban tevékenykedő munkáltatók általában faipari alapgépekkel rendelkeznek (asztalos szalagfűrészgép, körfűrészgép, gyalugépek, marógépek, hosszlyuk-fűrőgépek, láncmarógépek, csiszológépek, stb.). Emellett egyre nagyobb számban megtalálhatók a modernebb berendezések is a vállalkozások egy részénél, így például a CNC megmunkáló központok, élzárógépek, táblafelosztó félautomata gépek, különleges megmunkálás gépei.

Az ellenőrzött munkáltatók többsége a veszélyes faipari gépek üzembe helyezés előtti munkavédelmi szempontú vizsgálatát elvégeztette, az üzembe helyezést elrendelte. Azoknál a munkáltatóknál, ahol a veszélyes faipari gépek munkavédelmi üzembe helyezése megtörtént, ott jellemzően a szükséges időszakos biztonsági felülvizsgálatokat is elvégezték. A munkáltatók általában rendelkeztek az alkalmazott gépekhez, berendezésekhez műszaki, üzemeltetési dokumentációkkal, azonban a régi, több évtizedes gépeknél sok esetben ezek már hiányoztak, pótlásukra nem került sor.

A faipari biztonság területén a legnagyobb veszélyforrást a forgó, mozgó veszélyes géprészek, forgácsolásban részt vevő szerszámok véletlen érintése jelenti.

A modern gépek, így például a CNC megmunkáló központok, a táblafelosztó körfűrész gépek, élzáró automata berendezések, vagy egyéb speciális faipari gépek a mai kor munkabiztonsági igényeinek megfelelően készülnek, a gyártók garantálják a velük való munkavégzés biztonságát. Ennek ellenére az ellenőrzések során előfordultak olyan esetek, amikor a kiépített biztonsági berendezéseket a felhasználók kiiktatták, így akarva növelni a termelékenységet. Ezekben az esetekben a géppel dolgozók veszélyeztetése megvalósult, fennállt a munkabaleset bekövetkezésének reális kockázata. Az él lezáró automata berendezéseknél tendenciózus a munkaegységeket burkoló védőkabin ajtaján lévő biztonsági reteszelés kiiktatása, ami után a gépek nyitott kabinajtókkal, így a megmunkáló egységek védőburkolata nélkül is üzemeltethetők, a veszélyes géprészekhez működésük közben hozzá lehet férni.

A faiparban – elsősorban a bútoripar, épületasztalos ipar területén – alkalmazott berendezések gyári kialakítású csatlakozó elemekkel vannak ellátva, amelyekkel a gépeket az elszívó berendezéshez, vagy elszívó hálózathoz lehet csatlakoztatni. Azon faipari üzemekben,

műhelyekben, ahol központi elszívás volt kiépítve, a berendezés ellenőrzését, karbantartását általában elvégezték. A kisebb műhelyekben alkalmazott mobil elszívó berendezéseket – az ellenőrzési tapasztalatok alapján – a munkáltatók kevésbé tartották karban, porosak, eltömődöttek voltak a szűrőzsákok, a gépek környezetében nagymértékű volt a porlerakódás. A berendezésekhez tartozó flexibilis elszívó csövek sok esetben sérültek, esetlegesen javítottak voltak, így az elszívó berendezés hatékonysága is csökkent.

Az ágazatban a faipari gépek, berendezések mellett gyakori az az emelőgépek, elsősorban a homlok villás targoncák használata is. Az ellenőrzések során az emelőgépek dokumentációs hiányosságai (emelőgépnapló vezetésének, időszakos vizsgálat jegyzőkönyveinek hiánya) mellett, műszaki hiányosságok is feltárássra kerültek. Gyakori szabálytalanság volt a kezelőelemek funkció jelölésének hiánya, a targoncák hangjelző berendezésének működésképtelensége, valamint a gépkezelő védelmére szolgáló biztonsági öv hiánya. Az emelőgépek villahosszabbítóval történő használata során sok esetben hiányzott a villahosszabbítóhoz tartozó terhelési diagram.

A munkakörnyezetet érintően leggyakrabban a közlekedési utakon történő anyagtárolás, vagy a közlekedési utak jelölésének hiánya miatt volt szükség hatósági intézkedésre. A munkahelyekhez kapcsolódó raktárakban jellemzően az anyagmozgatással, anyagtárolással összefüggő szabálytalanságok voltak tapasztalhatók. Gyakran megállapítható volt a faanyagok rendezetlen tárolása a tároló területeken, állványokon, melynek következtében fennállt a tárolt alapanyagok ledőlésének, leesésének veszélye.

Még mindig rendszeresen előforduló szabálytalanság, hogy a munkaterületen eredetileg élelmiszerekhez gyártott műanyag palackokban, üvegekben tartották a ragasztókat, festékeket, lakkokat, oldószereket, különböző faipari pácokat, illetve áztatták a festő ecseteket.

Az élelmiszer fogyasztás tilalmát számos esetben megszegték a munkavállalók, így például üdítőital, kávé megtalálható volt ott, ahol veszélyes anyag vagy por szennyezte a munkakörnyezetet.

6.3.2. Vegyipar és vegyi anyag gyártás

A vegyi anyag-, termék gyártás ágazatban a munkavédelmi hatóság által ellenőrzött munkáltatók száma 2025. évben 52 volt, ami az előző évi 113-hoz viszonyítva több mint 50%-os csökkenést jelent, azonban az előző évi magasabb ellenőrzési számhoz hozzájárult az országosan elrendelt és lefolytatott „Veszélyes anyaggal végzett tevékenységek célvizsgálata” is. Az ellenőrzött munkáltatók 92%-ánál tárt fel szabálytalanságot a munkavédelmi hatóság. Az ellenőrzéssel érintett 5207 munkavállaló 37%-ánál tapasztaltak szabálytalanságot az eljáró kormánytisztviselők. Az ágazatban bekövetkezett munkabalesetek száma 150 volt, ami az előző évi 133 esethez viszonyítva közel 13%-os növekedést jelent. 2025. évben 1 súlyos munkabaleset történt, halálos munkabaleset nem volt az ágazatban.

Az ellenőrzés alá vont munkáltatók kockázatértékelése gyakran nem terjedt ki minden munkaeszköze, tevékenységre, illetve több esetben előfordult, hogy a dokumentum érvényessége lejárt. A kémiai kockázatbecslések sokszor csak a felhasznált veszélyes anyagok/keverékek felsorolását tartalmazták, a felhasználás körülményeit, valamint a veszélyes anyagok, keverékek hatásmechanizmusának (expozíció-hatás összefüggések) elemzését, értékelését figyelmen kívül hagyták a kockázatbecslés készítői. Előfordult, hogy rákkeltő

anyaggal végzett tevékenységre vonatkozó kockázatbecsléssel nem rendelkezett a munkáltató. További gyakori hiányosság volt, hogy a foglalkozási expozíciós határértékkel jellemzett veszélyes vegyi anyagra vonatkozóan a munkahelyi légszennyezettség mérést nem végeztek el, illetve az elvégzett mérések eredményei nem kerültek feltüntetésre a kockázatbecslésben, és a kockázatkezelési intézkedéseket nem igazították az expozíció mértékéhez.

A munkáltatók sok esetben elmulasztották a felhasznált veszélyes vegyi anyagok/keverékek biztonsági adatlappal azonosítható anyagfajtákra vonatkozó nyilvántartását, valamint a felhasznált veszélyes vegyi anyagok/keverékek expozíciójának kitett munkavállalókról egyáltalán nem, vagy nem a vonatkozó adattartalommal vezettek nyilvántartást.

A munkavédelmi oktatási tematika rendszerint nem tartalmazta a felhasznált veszélyes vegyi anyagok/keverékek biztonsági adatlapja szerinti veszélyek, óvintézkedések ismertetését.

Előfordult, hogy a munkáltató által veszélyes technológiának minősített gyártási folyamatok munkavédelmi üzembe helyezése nem történt meg, továbbá nem határozták meg az ellenőrző felülvizsgálatra kötelezett munkaeszközök felülvizsgálatának módját és gyakoriságát. Ennek következtében a szellőztető rendszer ellenőrző felülvizsgálatát sem végezték el.

Jellemző szabálytalanság volt a keverő helyiségekben, laborokban, hogy a veszélyes anyagok/keverékek környezetében – néha a munkáltatói tiltás ellenére – étel-ital tárolása, fogyasztása történt.

Az ellenőrzések során feltárássra kerültek még villamos biztonsággal, emelőgépekkel, védőburkolatokkal, védőberendezésekkel, anyagtárolással, biztonsági és egészségvédelmi jelzésekkel kapcsolatos szabálytalanságok, hiányosságok.

6.3.3. Gumi-, és műanyagtermék gyártása

A gumi-, és műanyagtermék gyártása alágazatban ellenőrzött munkáltatók száma 2025. évben 136 volt, melyek közül 125-nél (92%) tárt fel szabálytalanságot a munkavédelmi hatóság. Az ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma 7971 fő volt, a munkavállalók 67%-át érintően tapasztaltak szabálytalanságot az eljáró kormánytisztviselők.

Az ágazatban némi emelkedés mutatkozik a 3 munkanapot meghaladó munkaképtelenséggel járó munkabalesetek számában. A 2024 évi 600 balesettel szemben 616 munkabalesetet vettek nyilvántartásba 2025. évben. Az alágazatban 2 súlyos munkabaleset következett be, halálos kimenetelű munkabaleset nem történt.

Az alágazatban működő kisebb vállalkozások is igyekeznek a gépparkjukat korszerűsíteni, hogy termelékenyebben tudják a piaci igényeket kielégíteni. A nagyobb, tőkeerős cégek korszerű berendezésekkel, magasabb színvonalú munkavédelmi gyakorlattal és morállal végzik tevékenységüket, ennek ellenére hiányosságok ezeknél a munkáltatóknál is megállapíthatóak.

Az ellenőrzések tapasztalatai alapján a munkahelyek megvilágítása, friss levegővel való ellátása, a munkaterületek, munkaműveletek helyigénye, a közlekedési utak kialakítása, menekülő útvonalak száma, mérete, kialakítása megfelelő volt. A munkaterületekhez, gépekhez, berendezésekhez szükséges biztonsági és egészségvédelmi jelzések és feliratok általában rendelkezésre álltak, azonban néhány esetben ezek hiánya intézkedést igényelt.

Visszatérő hiányosság az elszívó berendezések és a munkaeszközök időszakos ellenőrző felülvizsgálatának, illetve a villamos biztonsági felülvizsgálatoknak az elmaradása. Továbbra

is gyakran igényelt intézkedést a védőburkolatok hiánya, védőberendezések kiiktatása. Anyagi források hiányában több esetben elmaradtak javítások, karbantartások. Visszatérő problémát jelentett a villamos kapcsolószekrények nyitott állapota, a veszélyes vegyi anyagok szabálytalan tárolása.

Az ellenőrzések a munkavédelmi dokumentumok területén is tártak fel hiányosságokat. Az ágazatra jellemző speciális műanyagipari gépek alkalmazása során előfordult, hogy a kockázatértékelés nem tartalmazta a védőberendezések kiiktatásával végzett, nem állandó jellegű, rövid ideig tartó karbantartási munkák kockázatértékelését. Esetenként a munkaterületen elvégzett zajmérés eredményeit a kockázatértékelés nem tartalmazta annak ellenére, hogy a munkaterület több pontján a felső beavatkozási határértéket [LEX,8h= 85 dB(A)] meghaladó volt a zajexpozíció.

Továbbra is jellemző az alágazatban, hogy a kockázatértékelés során nem veszik teljes körűen figyelembe az egyes munkahelyi kóroki tényezők hatását és a kombinált expozíció lehetőségét, annak ellenére, hogy a gyártósori gépek kezelésénél általában zaj, por, vegyi anyagok és esetenként rákkeltő bomlástermékek kibocsátása mellett hőexpozícióval, valamint a napi 8 órában végzett monoton, álló munkából eredő megterheléssel is számolni kell.

6.3.4. Gyógyszergyártás

A gyógyszergyártás területén 2025. évben a munkavédelmi hatóság 17 munkáltatónál tartott ellenőrzést, mely az előző évben ellenőrzött 46 munkáltatóhoz viszonyítva 63%-os csökkentést jelent. Az ellenőrzések során 16 munkáltatónál tártak fel hiányosságot az eljáró kormánytisztviselők. A 3 munkanapot meghaladó munkaképtelenséggel járó munkabalesetek száma 2025 évben 137, míg az előző évben 115 volt. Súlyos munkabaleset nem történt.

Az alágazatban tevékenykedő munkáltatók többsége a műszaki biztonságot és az egészségvédelmet, valamint az ezzel összefüggő védelmi és a megelőző intézkedéseket egységesen kezeli. A munkaterületek általában zárt rendszerekkel, tiszta terek biztosításával, megfelelő műszaki feltételekkel kerültek kialakításra.

A technológia által megkövetelt magas színvonalú, minőségirányítási rendszerrel is szabályozott munkakörnyezetben dolgozó munkavállalók körében a munkavédelmi tudatosság fejlesztése is könnyebb. A felhasznált vegyi anyagok széles köre miatt a hatályos munkabiztonsági és munkaegészségügyi jogszabályok mellett elengedhetetlen a REACH⁴/CLP⁵ naprakész ismerete és alkalmazása is. Ennek biztosítása jellemzően külön – a kémiai biztonságért felelős - szervezeti egység irányításán keresztül valósul meg.

Az üzemi környezetben dolgozók a munkahelyek jelentős részén veszélyes vegyi anyagok (pl. tűz- és robbanásveszélyes, szerves oldószerek, hormon-, hormonhatású anyagok,

⁴ a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról, az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet

⁵ az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet

antibiotikumok) hatásának lehetnek kitéve, ezért kiemelten fontos a munkaköri alkalmassági vizsgálatok és a munkahigiénés vizsgálatok megfelelő szabályozása. Az ellenőrzött munkáltatók néhány esetben nem határozták meg munkakörönként a munkaköri alkalmassági vizsgálatok irányát és a sérülékeny munkavállalói csoportokra vonatkozó tiltásokat, korlátozásokat.

6.3.5. Élelmiszeripar

Az élelmiszeripar ágazatban öt vármegyében, összesen 566 munkáltatót ellenőrzött, és közülük 470 (83%) munkáltatónál tapasztalt szabálytalanságot a munkavédelmi hatóság. Az ellenőrzés alá vont 11732 fő munkavállalóból 7002 fő (60%) volt szabálytalansággal érintett. A 3 munkanapot meghaladó munkaképtelenséggel járó, bejelentett munkabalesetek száma az előző évihez (1261) hasonlóan alakult (1482), melyből 4 súlyos, 2 halálos kimenetelű volt.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében „*Élelmiszeripari tevékenységet végző munkáltatók célvizsgálata*” tárgyú saját kezdeményezésű és tervezésű célvizsgálatot végzett, melynek keretében 15 munkáltatót ellenőrzött egy hónap alatt a munkavédelmi hatóság. A fővárosban, valamint Fejér, Pest, Somogy vármegyékben előre bejelentett ellenőrzésen 4 élelmiszeripari tevékenységet végző munkáltató ellenőrzésére került sor.

Az alágazaton belül a munkavédelmi ellenőrzéseket leggyakrabban a sütőiparban, húsiparban, tejiparban végezték. A feltárt szabálytalanságok – az elmúlt évek tapasztalataihoz hasonlóan – általában az épületek és a gépek villamos biztonságával, valamint a gépek biztonsági berendezésével voltak kapcsolatosak, és jellemzően a karbantartás hiányát tükrözték.

Az épületekben levő villamos hálózatok villamos biztonsági felülvizsgálatának, és az áramvédőkapcsolók negyedévente esedékes működési próbájának elvégzését több esetben nem tudták igazolni a munkáltatók. A nagy kiterjedésű fémfelületek egyenpotenciálra hozó (EPH) hálózatba történő bekötése gyakran elmaradt.

A munkahelyeken az áramütés elleni védelem hiánya, a védőburkolatok illetve védőberendezések hiánya esetenként az utóbbi kiiktatása miatt volt legtöbbször intézkedésre szükség. Pékségekben az előzőeken kívül a magas hőmérsékletű felületek veszélyére figyelmeztető jelzések elmaradása, míg tejfeldolgozó üzem területén a lefedetlen aknák miatti beesés veszély jelentett intézkedésre okot adó szabálytalanságot.

Több munkáltatónál a munkaeszközökön található vészleállító berendezések kialakítása, illetve telepítése nem felelt meg a vonatkozó szabványi és jogszabályi előírásoknak, ezért a munkavállalók számára nem voltak könnyen és gyorsan elérhetők.

Nem minden munkáltató gondoskodott a gyalogosok és az önjáró emelőgépek közlekedési útvonalainak kijelöléséről és elkülönítéséről.

Az emelőtargoncákkal kapcsolatban leggyakrabban feltárt hiányosság, hogy a targonca indítókulcsát a gépkezelő távollétében a gépben tárolták, így az illetéktelen használat nem volt megakadályozva.

A raktári tároló állványok megengedett terhelhetőségét gyakran nem tüntették fel, és az időszakos ellenőrző felülvizsgálatukat nem végezték el a munkáltatók. A hűtőraktárakban előfordult, hogy a belső vésznyitó nyomógombja deformált volt, illetve hiányzott a zárszerkezet fluoreszkáló jelzése.

A munkáltatók általában biztosították a szükséges, és megfelelő védelmi képességgel is rendelkező egyéni védőeszközöket, ennek ellenére, több esetben a munkavállalók a régi – védelmi képességüket veszített – egyéni védőeszközöket használták (pl. sütőkemencénél szakadt védőkesztyű). A veszélyes anyagok biztonsági adatlapjaiban előírt egyéni védőeszközök (pl. védőszemüveg, védőkesztyű) nem minden esetben álltak a munkavállalók rendelkezésére.

Néhány munkahelyen az elsősegélynyújtás személyi illetve tárgyi feltételei nem voltak biztosítva.

A munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendje esetenként nem tartalmazta az időszakos alkalmassági vizsgálatok irányát és gyakoriságát. A munkavállalók munkaköri alkalmasságának előzetes orvosi vizsgálatai általában megtörténtek. Néhány pék munkavállalót lejárt munkaköri orvosi alkalmassági véleménnyel foglalkoztattak, mert a munkáltató későn kezdte el szervezni a soron következő időszakos alkalmassági vizsgálatot a foglalkozás-egészségügyi szakorvosnál.

6.4. Gépipar

A nemzetgazdaságot érintő munkavédelmi hatósági ellenőrzések adatait vizsgálva megállapítható, hogy 2025. év során 590 munkáltató volt a gépipari ágazatban tevékenységet végzők közül munkavédelmi ellenőrzéssel érintett, míg 2024. évben ez a szám 1085 volt. Az ágazati munkavédelmi hatósági ellenőrzések csökkenésében jelentős szerepet játszott, hogy az elmúlt évben a gépipar az egész országra kiterjedő, kiemelt célvizsgálattal nem volt érintett.

Az ágazatban ellenőrzött munkáltatók számának csökkenésével párhuzamosan, csökkent a szabálytalansággal érintett – mindösszesen 477 – munkáltatók száma is, az előző évi 911-hez képest. 2025. évben, összességében 91 082 fő munkavállaló ellenőrzése során 32 421 fő volt szabálytalansággal érintett, szemben a 2024. évi 85 114 fős ellenőrzött és 48 848 fős szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámmal. Az adatok elemzése azt mutatja, hogy a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során jellemzően a nagyobb munkavállalói létszámot foglalkoztató munkáltatók munkavédelmi hatósági ellenőrzésére került sor, mely munkáltatók vonatkozásában a jogkövető magatartás szélesebb körben, a megelőzési tevékenység pedig eredményesebben valósult meg.

A gépipar területén 2025. évben is folytatódott a munkabalesetek számának és részarányának csökkenése, ami megmutatkozott a súlyos munkabalesetek számában is. Az ágazatban összesen 3509 fő szenvedett munkabalesetet, melyből 18 súlyos, ezen belül pedig 5 halálos kimenetelű munkabaleset történt.

A gépiparon belül tovább növekedett az autóipar részaránya, mind volumenét, mind a foglalkoztatott munkavállalói létszámot illetően. Továbbra is érvényesült az az évek óta tapasztalható tendencia, hogy a nemzetközi háttérű vállalkozások a biztonsági kultúra megközelítése, képviselése és továbbfejlesztése terén meghatározó szerepet játszanak, ami kihat a saját szervezetük mellett, a kapcsolódó vállalkozások – pl. beszállítók, külső szolgáltatók stb. – munkavédelmi tevékenysége és teljesítménye alakulására is. Ennek következménye, hogy a kialakított munkakörnyezet és az üzemeltetett technikai rendszerek működtetése összességében szigorúbb követelmények, rendszeresebb, többszintű és következetes ellenőrzések, prediktív

elemzések alapján kerülnek megvalósításra, folyamatosan segítve és támogatva a kitűzött biztonsági célok megvalósítását is. Az ilyen környezetben működő gazdálkodó szervezetek fokozottabb figyelmet fordítanak a technológia és az üzemeltetett gépek, berendezések fejlesztése, megújítása mellett, azok megfelelő állapotának folyamatos fenntartására, a rendkívüli meghibásodások, üzemzavarok minél teljeskörűbb megelőzésével, kiküszöbölésével.

Jelentős szerepet játszik a munkakörülmények és a munkavégzés biztonságának folyamatos fejlesztésében, hogy a munkáltatók a szakképzett munkaerőt egyre nehezebben tudják biztosítani, ezért a meglévő humán erőforrás megtartásához, illetve fejlesztéséhez a munkahelyi jóllét fenntartása és fejlesztése is egyre fontosabb szemponttá válik. Másik tendencia a munkaerő hiányának kompenzálására, hogy egyes munkáltatók egyfajta előre menekülésként, fokozottabb figyelmet fordítanak az üzemeltetett technológiák, illetve gyártási folyamatok digitalizálására, az ipar 4.0 mellett, egyre inkább az ipar 5.0 lehetőségeinek hatékonyabb kihasználására, valamint a digitális iker rendszerek meghonosítására. Ezek a lehetőségek és fejlesztések mára kezdik áthatni a gazdálkodó szervezetek termelési folyamatainak és tevékenységeinek szinte teljes spektrumát. Az ipari robotok fokozottabb alkalmazásával egyidejűleg, egyre nagyobb teret nyernek a termelésben a kollaboratív robotok és a különböző autonóm és önvezető rendszerek is. Ma már nem egyedi jelenség, hogy egyes gyártóüzemek létesítése, üzemeltetése során világszínvonalú megoldásokat alkalmaznak, mely megoldásokban szervesen vannak jelen a használati biztonságot komplex módon megvalósító rendszerek is. Ezen megoldások esetenként kísérleti projektként valósulnak meg és a cég egyéb üzemeinek fejlesztései során etalonként is szolgálnak.

Az elmúlt évben a MI EU szintű szabályozása (AI Act) mellett, annak felügyelt működését biztosító nemzeti szabályozási és szervezeti rendszer kialakítása és működtetésének elindítása terén is érdemi előrelépés történt, ami biztató alapot szolgáltat a terület további dinamikus fejlődéséhez nemzetgazdasági és ágazati szinten egyaránt. Egyes munkáltatók esetében már a humanoid robotok alkalmazásának bevezetését készítik elő, melynek kapcsán a „sötét gyárak” koncepciójának előkészítése és kidolgozása is belátható közelségbe került.

Biztató jelek a munkavállalói oldalon is tapasztalhatók, hiszen ma már a foglalkoztatás ténye mellett, egyre fontosabb szempont – különösen a szakképzett, magasan kvalifikált munkavállalói kör esetében – a biztonságos, ergonomikus és inspiráló munkakörülmények, munkafeltételek biztosíthatósága.

Ebben az értékláncban kiemelt tapasztalat volt, hogy az ellenőrzött munkáltatók jelentős számban magas hozzáadott értéket képviselő tevékenységeket végeznek, így a szakképzett munkaerő biztosítására, megtartására, hosszú távú foglalkoztatására és foglalkoztathatóságának megőrzésére a nemzetgazdasági átlagot általában meghaladó figyelmet fordítanak, ami a foglalkoztatás számos részterületére – beleértve a munkahelyi biztonságot és jóllétet is – kiterjed. Ezeknél a gazdasági társaságoknál a munkabiztonság és munkaegészségügy területén folyamatos és dinamikus fejlesztések figyelhetők meg. A munkavállalói létszám és a termelés folytonosságának biztosítása érdekében, egyre nagyobb számban alkalmaznak főállásban munkavédelmi szakmai képesítésű és munkaegészségügyi szakképesítésű személyeket, melynek eredményei az érintett munkavállalók munkavégzési körülményeinek javítása, fejlesztése terén is tapasztalhatóak.

A gépipar állapota, helyzete azonban nem mentes a negatív hatásoktól, tendenciáktól sem.

A mostohább munkakörülmények, feltételek között működő gazdálkodó szervezeteknél sokszor csak akkor foglalkoztatnak munkavédelmi szakmai képesítéssel, valamint munkaegészségügyi szakképesítéssel rendelkező személyt, és foganatosítanak a kockázatok kezelésére hatékony védelmi, illetve megelőzési jellegű intézkedéseket, ha a munkavédelmi ellenőrzést követően erre vonatkozóan hatósági kötelezés kerül kibocsátásra.

Az ellenőrzési tapasztalatok alapján ugyanakkor egyes cégeknél az is megállapítható volt, hogy a munkavédelemmel kapcsolatos szabálytalanságok a napi szintű működés részét képezték, azok kiküszöbölésére nem minden munkáltatónál fordítottak kellő figyelmet.

A munkavédelmi hatósági ellenőrzések során az ágazatot érintő főbb tapasztalatok, tendenciák:

Egyre több munkáltatónál tapasztalható, hogy korszerű, automata vagy félautomata gépeket üzemeltetnek, melyek érdemi javulást eredményeztek egyebek mellett, a munkavédelmi követelmények hatékonyabb érvényesítése terén is. Ezen munkaeszközök használatával összefüggésben több helyen tapasztalható volt, hogy az érintett munkavállalók külön felkészítésre kerültek az újonnan jelentkező veszélyforrásokkal és a megnövekvő pszichoszociális kockázatokkal kapcsolatos hatékony védelem lehetőségeinek alkalmazására is.

Visszalépésként értékelendő és általánosítható negatív tendenciák ugyanakkor nem kerültek azonosításra. Állandósuló és egyre inkább jellemző probléma viszont a munkavállalók – kiemelten a szakképzett, tapasztalt – kiáramlása, illetve jelentős fluktuációja, melyek miatt csökken a kellő kompetenciákkal, szakmai gyakorlattal és rutinnal rendelkező munkavállalók száma, ami potenciálisan növeli a balesetek, egészségkárosodások bekövetkezésének valószínűségét is.

A gépiparban foglalkoztatott munkavállalók jelentős számban forgó-mozgó részekkel, gépelemekkel rendelkező veszélyes, illetve veszélyesnek nem minősülő munkaeszközökkel dolgoznak. Visszatérő problémaként jelentkezett a munkaeszközök használatával összefüggésben, hogy azokat jelentős számban – különösen a korábbiakban üzembe helyezetteket, használatba vettek – nem megfelelő állapotú, hiányos vagy hiányzó védőburkolatokkal, védőberendezésekkel üzemeltették. A munkaeszközök kezelő elemeinek feliratozása gyakran kopott vagy hiányos volt, valamint a biztonsági és egészségvédelmi jelzések megfelelőségére, pótlására sem fordítottak kellő figyelmet.

Továbbra is előfordult, hogy a villamos vezetékek tehermentesítés nélkül kerültek felfüggesztésre, valamint a közlekedési útvonalakon mechanikai védelem alkalmazásának hiányában vezették át azokat. Több esetben a dugaszolóaljzatok csapófedelei töröttek voltak, így nem volt biztosított a szükséges por- és nedvességbejutás elleni megfelelő mértékű védelem. A munkahelyek megvilágítására szolgáló egyes lámpatestek működésképtelen állapotúak, a burkolatok számos helyen sérültek, hiányosak voltak, karbantartásukra, javításukra esetenként nem fordítottak kellő figyelmet.

Egyre gyakoribb hiányosság volt a villamos biztonsági felülvizsgálatok elvégzésének hiánya, valamint az áramvédő kapcsolók működési próbáinak elmaradása, illetve a végrehajtás okmányolásának elmulasztása is. Több esetben kellett intézkedni a villamos biztonsági felülvizsgálat keretében azonosított hibák, hiányosságok, „nem megfelelőségek” kijavítására, illetve a javítások dokumentálására, vagy a hibák javítása után szükségessé vált ismételt felülvizsgálat elvégzésére.

E szabálytalanságok jórészt visszavezethetők a munkavédelmi oktatások, a szükséges karbantartások és az időszakos felülvizsgálatok elmaradására, illetve hiányos vagy részleges végrehajtására, valamint a munkáltatói ellenőrzések – beleértve a munkairányító, illetve munkahelyi vezetői, továbbá a munkavédelmi szakmai képesítésű és munkaegészségügyi szakképesítésű személyek által elvégzendőket is – hiányára, illetve nem megfelelő végrehajtására. További okként azonosítottuk még a szükséges kockázatértékelések hiányát és/vagy a nem megfelelő mélységű/részletezettségű végrehajtását, a nem kellő hatékonyságú kockázatkezelési intézkedések foganatosítását. Ez összefüggésbe hozható azzal is, hogy a munkabiztonsági és a munkaegészségügyi szaktevékenységek ellátása céljából igénybe vett munkavédelmi szakmai képesítéssel, illetve munkaegészségügyi szakképesítéssel rendelkező személyek, (jellemzően külső szolgáltatók) az iparágra és a munkáltató által végzett fő-, és kiegészítő tevékenységekre jellemző releváns szakmai ismeretekkel, gyakorlati tapasztalatokkal nem vagy alig rendelkeznek. A munkahelyi kockázatértékelések készítésébe a munkavállalók bevonása jellemzően elmarad.

A kockázatértékelések jellemzően a szükséges munkahigiénés mérések nélkül készültek, azok készítésébe nem kerültek bevonásra munkaegészségügyi szakképesítéssel rendelkező személyek. E hiányosságok olyan tovagűrűző hatásokat, következményeket generáltak, amelyek az érintett munkáltatók munkavédelmi irányítási és ellenőrzési rendszereinek nem megfelelő kialakításában és működtetésében, összességében pedig a megelőzési tevékenység alkalmazásának, illetve jelentőségének háttérbe szorulása formájában voltak tetten érhetők. Gyakran hiányzott vagy nem volt megfelelően elkészített az általános megelőzési stratégia, elmaradt az időszakos ellenőrző felülvizsgálatra kötelezett munkaeszközök körének azonosítása és a felülvizsgálatok végrehajtására vonatkozó munkáltatói szabályozás kidolgozása, vagy elkészítése esetén annak végrehajtása, valamint a végrehajtással megbízott személyek kijelölése, felkészítése és a tevékenységük felügyelete is.

Nem tekinthető egyedi jelenségnek, hogy a munkáltatók nem fordítottak kellő figyelmet a kollektív műszaki védelem eszközeinek, elemeinek megfelelő alkalmazására, karbantartására, illetve azok hatékonyságát biztosító rendszeres és dokumentált felülvizsgálatok elvégzésére. E helyett gyakran megelégedtek az egyéni védőeszközök alkalmazásával. Az egyéni védőeszköz biztosításával kapcsolatos szabályozást a munkáltatók rendszerint elkészítették és jellemzően biztosították is az egyéni védőeszközöket a munkavállalók részére, ugyanakkor nem minden esetben a szabályozásban előírt egyéni védőeszközökkel látták el a munkavállalókat, továbbá azok használatával kapcsolatos oktatást elmulasztották, a használatot nem ellenőrizték. Visszatérő szabálytalanság volt, hogy az egyéni védőeszközök a nem megfelelő körülmények között történő tárolás miatt szennyeződtek, illetve a használat során a védelmi képességüket részben vagy egészen elvesztették, azonban ezek cseréje, illetve a használat és a tárolás rendjére a munkáltató nem intézkedett, és a szükséges feltételeket nem is biztosította.

A munkabiztonsági és/vagy munkaegészségügyi szaktevékenység körébe tartozó egyes konkrét tevékenységek elmaradása vagy hiányos végrehajtása arra is visszavezethető, hogy a munkáltató és a szaktevékenységek ellátásával megbízott személyek között nincs rendszeres és megfelelő hatékonyságú szakmai természetű kommunikáció.

Továbbra is előfordult, hogy a kockázatértékelések nem követték a munkahelyi kóroki tényezőkben bekövetkező változásokat. Új munkaeszköz (pl. gép, berendezés), veszélyes anyag beszerzését, vagy technológiaváltást követően nem gondoskodtak a munkahigiénés

vizsgálatokról (pl. munkakörnyezeti- és biológiai monitorozás, zajmérés, rezgésvizsgálat), így műszeres vizsgálatokkal nem tudták igazolni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörnyezet meglétét.

A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatainak szabályozásába a munkaegészségügyi szaktevékenységet ellátó foglalkozás-egészségügyi szolgálatot általában bevonták, azonban több munkahelyen is előfordult, hogy a szabályozások hiányosak voltak, pl. nem tartalmazták a zajos tevékenység során kötelező audiológiai vizsgálatokat, vagy a szükséges biológiai monitor vizsgálatokat. A munkaegészségügyi szaktevékenységet ellátók gyakran nem tettek eleget munkavédelmi kötelezettségeiknek, többnyire csak a munkavállalók munkaköri alkalmasságának orvosi vizsgálatait végezték el. A foglalkozás-egészségügyi szolgálatok orvosai a munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásainak vizsgálatában (ún. üzemhigiénés szemle) általában nem vettek részt. Az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos tanácsadás is rendre elmaradt.

Szinte valamennyi ellenőrzött munkaterületen előfordult, hogy a különféle veszélyes keverékek – így különösen olajok és zsírtalanító szerek – közvetlen környezetében, élelmiszereket, üdítőitalokat és kávékat tároltak, illetve fogyasztottak, így fennállt a munkavállalók többletexpozíciójának veszélye.

6.5. Szolgáltatóipar

6.5.1. Kereskedelem, járműjavítás

A **kereskedelem ágazatban**, a tárgyidőszakban a munkavédelmi hatóság összesen 954 munkáltatót ellenőrzött, közülük 813 munkáltatónál állapított meg szabálytalanságot. Az ágazatban továbbra is gyakori a veszélyes vegyi anyagok/keverékek tárolására, feliratozására, az érintésvédelemre, a megvilágításra, a tárolásra, a műszaki állapotra, az elsősegélynyújtásra vonatkozó szabályok megsértése. A munkavédelmi hatóság tapasztalata szerint kifejezetten gyakori, hogy a kereskedelmi egységek nem rendelkeznek az anyagtároláshoz megfelelő méretű területtel. Ennek következtében a közlekedési, kiürítési útvonalak rendre el vannak torlaszolva/le vannak szűkítve, rendszeres a villamos kapcsoló szekrények előtti anyagtárolás. A munkavégzéshez használt villamos vezetékek az eladóterek padozatán mechanikai hatás elleni védelem nélkül kerülnek elhelyezésre, így nem csak a sérülésveszélyük áll fenn, hanem botlásveszélyt is eredményeznek. Általános hiányosság, hogy a veszélyes vegyi anyagok/keverékek használatához (főleg a maró és irritatív szerekhez) a munkavállalók nem kapnak megfelelő egyéni védőeszközöket, gyakran ismeretlen védelmi képességű, minősítés nélküli, egészségügyi célra vagy háztartási körülmények között használatos eszközök állnak rendelkezésre. Rendszeresen megállapítható a biztonsági adatlapok hiánya is. A munkáltatók rendre elmulasztották a veszélyes anyagok használatával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeik teljesítését, a munkavállalók nem kaptak megfelelő munkavédelmi oktatást a vegyi anyagok kezelésével, felhasználásával kapcsolatban. Azokban a kereskedelmi egységekben, ahol állványos tárolás is történik, szinte minden alkalommal megállapításra kerültek az állványok műszaki állapotát érintő hiányosságok, valamint az egyenpotenciálra hozó hálózatba történő bekötés hiánya. Az állványpolcok terhelhetőségére vonatkozó feliratozás is gyakran elmaradt.

Az ágazatban az anyagmozgatási tevékenység végzéséhez használt emelőgépeket érintő jellemző hiányosságként említhető az időszakos felülvizsgálatok elmulasztása, a műszakonkénti ellenőrzések elmaradása, a teherbírásra vonatkozó feliratozás hiánya, valamint az emelőgép naplók naprakész vezetésével összefüggő szabálytalanságok.

Összességében a kereskedelemben és a raktározásban a kézi tehermozgatás és a kedvezőtlen klimatikus körülmények jelentenek elsősorban egészségkárosító kockázatokat, ennek ellenére még mindig gyakori, hogy a kockázatértékelésből hiányzik ezeknek a megterheléseknek a teljeskörű elemzése. A munkavégzés gyakran szűk térben kényszer testhelyzettel is párosult, több kisebb balesetet előidézve. A hűtőkamrákban és a pékáruk készítésénél számolni kell a klímakörnyezet kedvezőtlen hatásaival vagy váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munkával, amely fokozhatja a meghűléses megbetegedések kialakulását. A munkavédelmi oktatási tematikákban mutatkozó hiányosságok miatt a munkavállalók nincsenek tisztában a rakodás, emelés, különösen nehéz terhek emelése esetén alkalmazandó szabályokkal, így gyakrabban fordul elő hát és derékfájdalom.

A munkaköri alkalmassági vizsgálatokat érintően megállapítható, hogy azok elmaradása továbbra is tapasztalható, főként a mikro és a kisvállalkozások esetében. A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatók feladatellátása rendszerint az előzetes és időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatok elvégzésében merül ki, egyéb munkaegészségügyi szakfeladatok ellátásába egyáltalán nem, vagy csak nehezen vonhatóak be. Több kereskedelmi egységben hiányzott az elsősegélynyújtás személyi, tárgyi és szervezési feltételeinek a biztosítása.

Kisebbségi kereskedelmi egységekben a szociális helyiségek kialakítása utólagosan történik, így sokszor ezek nem megfelelő alapterülettel rendelkeznek és nem biztosított a természetes szellőzésük. Sok esetben nincs kialakítva a munkavállalók részére étkező és öltözőhelyiség.

Az előírt egyéni védőeszközöket a munkáltatók gyakran nem biztosították, vagy a biztosított egyéni védőeszköz nem volt megfelelő védelmi képességű. Továbbra is jellemző, hogy a takarításhoz az áruházban árusított háztartási gumikesztyűt vagy orvosi kesztyűt használták a munkavállalók.

A járműjavítás ágazatban a tárgyidőszakban a munkavédelmi hatóság összesen 201 munkáltatót ellenőrzött, közülük 169 munkáltatónál állapított meg szabálytalanságot. A korábbi évekhez képest kissé csökkent a szabálytalansággal érintett munkáltatók és munkavállalók száma is. Az ágazatban csekély növekedés volt tapasztalható a munkabalesetek terén a feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek alapján.

Az ágazatban gyakori, hogy kényszerszertesthelyzetben kell a munkavállalóknak munkát végezni, veszélyes vegyi anyagokkal/keverékekkel dolgozni, és veszélyes munkaeszközöket használni (pl.: emelőgépek). Az előző évekhez hasonlóan nem volt előrelépés tapasztalható munkáltatók munkavédelmi helyzetét illetően. Továbbra is gyakran megállapítható a járműemelők jogosulatlan használata, az időszakos felülvizsgálatok elmulasztása, a munkaköri alkalmassági vizsgálatok elmaradása és a munkavédelmi dokumentumokkal kapcsolatos hiányosságok.

Munkaegészségügyi szempontból a legtöbb szabálytalanság a kémiai kóroki tényezőkkel kapcsolatban merült fel. A javítás során felszabaduló porok, hegesztési füstök, kipufogógázok hatékony elszívása általában nem volt biztosítva az ellenőrzött munkahelyeken. A járműjavító műhelyekben előfordult, hogy az alkatrészmosó berendezéseket használaton kívül nem zárták

le, így a mosófolyadék kipárolgása és ezáltal a dolgozók vegyi anyag expozíciója nem volt megakadályozva. A felhasznált festékek, oldószerek, edzők általában tartalmaznak biológiai monitorozásra kötelezett veszélyes anyagokat is (pl. toluol, xilol, n-hexán), de az ezekre irányuló munkahigiénés vizsgálatok gyakran elmaradtak, így nem lehetett kizárni, hogy az exponált munkavállalókat fokozott expozícióban foglalkoztatták.

Gyakorlatilag minden műhelyben előfordult, hogy élelmiszereket tároltak a munkaterületen veszélyes anyagok/keverékek környezetében.

A szociális helyiségek hiánya vagy nem megfelelő állapota szintén gyakori szabálytalanság volt.

6.5.2. Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás

Az ágazatban, a tárgyidőszakban összesen 329 munkáltatót ellenőrzött a munkavédelmi hatóság, ebből 219 munkáltatónál állapított meg hiányosságot. Egyértelmű, de csekély csökkenés volt tapasztalható a szabálytalanul tevékenykedő munkáltatók terén az előző évhez képest. Az ellenőrzés alá vont összesen 1882 fő munkavállaló közül 1574 munkavállaló volt szabálytalansággal érintett. Az előző évhez képest ez 10%-os növekedést jelent a szabálytalanul munkát végzők tekintetében. A feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek alapján a munkabalesetek száma az előző évhez képest ~5%-al nőtt.

A munkavédelmi hatóság tapasztalata alapján, a tárgyidőszakban feltárt jellemző szabálytalanságok – hasonlóan a korábbi években tapasztaltakhoz – a biztonsági és egészségvédelmi jelek, valamint a szükséges egyéni védőeszközök hiánya; az elsősegélynyújtásra vonatkozó előírások megsértése; az érintésvédelmi előírások megszegése; a veszélyes vegyi anyagokkal/keverékekkel végzett munkával kapcsolatos mulasztások; a szabálytalanul történő anyagtárolási tevékenység; hűtőkamrák, tárolópolcok, konyhai, vendéglátóipari gépek műszaki állapotával kapcsolatos hiányosságok; a munkavégzés személyi feltételeinek megsértése (pl.: munkavédelmi oktatás, munkaköri alkalmassági vizsgálatok); valamint a munkavédelmi dokumentumokkal kapcsolatos számos normasértés.

A munkavédelmi hatóság a tárgyidőszakban ismételten végzett ellenőrzéseket a Hungaroringen, a Formula-1 Magyar Nagydíj időszakában, valamint a „Sziget Fesztivál” területén, mint kiemelt eseményeken. A kiemelt időszakokban végzett ellenőrzések során a vendéglátással foglalkozó munkáltatóknál az elsősegélynyújtással kapcsolatos és az érintésvédelemre vonatkozó előírások megszegése miatt volt hatósági intézkedésre szükség, számottevő szabálytalanság nem fordult elő. A két eseményen ellenőrzött munkáltatók az éves gyakoriságú rendszeres hatósági ellenőrzések hatására törekednek a munkavédelmi előírások betartására.

A munkavédelmi hatóság tapasztalata szerint a vendéglátással foglalkozó munkáltatók számában csökkenés volt tapasztalható, mely különféle okokra vezethető vissza (pl.: járvány, infláció, rezsiköltségek). A COVID járvány óta a munkáltatók számának folyamatos csökkenése az elmúlt időszakban felgyorsult, a fluktuáció és a munkaerőhiány megnövekedett, melynek következtében a munkavédelmi tevékenység színvonala is folyamatosan csökken. A munkavédelmi hatóság a tárgyidőszakban több, diákmunkást is foglalkoztató munkáltatót ellenőrzött. A főszezonban gyakran alkalmaznak fiatal vagy idősödő munkavállalókat a munkáltatók, akik általában orvosi alkalmassági vizsgálat és munkavédelmi oktatás nélkül

dolgoznak. A munkavégzés nagyobb rugalmasságot igényel, mert hosszú munkaidőben, fizikailag megerőltető feladatokat kell elvégezni. A kézzel történő tehermozgatás a női alkalmazottakra fokozott egészségkárosító kockázatot jelent. A leggyakoribb baleseti veszélyforrás az ágazatban a csúszós padlófelület, az éles, hegyes munkaeszközök használata, valamint a magas hőmérsékletű felületek és anyagok. A munkavállalók fizikailag és mentálisan is le vannak terhelve, gyakran szakképzetlenek és nem kapnak megfelelő munkavédelmi oktatást.

Az ellenőrzések során sok esetben tapasztalta a munkavédelmi hatóság, hogy a munkavállalók nem a megfelelő védelmi szinttel rendelkező egyéni védőeszközt használnak. Elmarad foglalkozás-egészségügyi szolgálat bevonása a kockázatértékelés elkészítésébe, az egyéni védőeszközök meghatározásába, a munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendjének szabályozásába. Sok esetben a feladatok elvégzése a munkavédelmi szakemberre hárul, aki megfelelő szakmai tudás hiányában nem képes az egészségkárosító kockázatok teljes körű azonosítására és a szükséges kockázatkezelő intézkedések meghatározására, ami végső soron a munkavállalók egészségkárosodásához vezethet.

A kis létszámot foglalkoztató munkáltatók nem minden esetben állnak szerződésben foglalkozás-egészségügyi szolgáltatóval, ezért sok esetben elmaradnak az előzetes és időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatok.

Vegyí anyagokhoz a munkáltatók nem rendelkeznek biztonsági adatlapokkal, nem vezetnek nyilvántartást a felhasznált veszélyes anyagokról és az exponált munkavállalókról. Főként a szezonális nyitva tartással működő kis egységekben nincs biztosítva a munkavállalók számára szociális helyiség.

6.5.3. Szállítás, hírközlés, közlekedés, logisztika

Az ágazat munkáltatóinak munkavédelmi ellenőrzésére 262 esetben került sor, az ellenőrzés alá vont munkáltatók közül 198-nél (75,6%) talált szabálytalanságot az ellenőrzést végző munkavédelmi hatóság.

Az ellenőrzéssel érintett 7353 fő munkavállaló közül 4267 fő (58%) munkavállalót foglalkoztattak szabálytalan munkakörülmények között.

A szállítás, hírközlés, közlekedés, logisztika ágazatban 3234 munkabaleset történt, a munkabalesetek közül 17 súlyos, ebből 12 halálos kimenetelű volt. A munkabalesetek száma a 2024-es évhez viszonyítva emelkedő tendenciát mutat. A halálos munkabalesetek száma továbbra is az építőipar mögött a második legmagasabb, az ágazat területén ebben lényegi változás nem tapasztalható. A súlyos és halálos munkabalesetek számottevő részét változatlanul a szállítás során bekövetkezett közlekedési (leggyakrabban közúti közlekedési) balesetek tették ki. Ezek egy része a nemzetközi fuvarozás területén (az országhatáron kívül) következett be.

6.5.3.1. Közúti közlekedés/szállítás/raktározás

Az ágazat munkáltatóinak munkavédelmi ellenőrzésére az előző évhez képest (253) 3,5%-al, több azaz 262 esetben került sor, amelyek közül 198-nál (75,5%) talált szabálytalanságot az ellenőrzést végző munkavédelmi hatóság.

Az ellenőrzés alá vont 7353 fő munkavállaló közül 4267 fő (58%) volt érintett valamely szabálytalansággal, ami az országos arányhoz (51,1%) képest több munkavállalót jelent, ezért kedvezőtlenebb képet ad az ágazat munkavédelmi helyzetéről.

A szállítás, hírközlés, közlekedés, logisztika ágazatban 3234 munkabaleset történt, mely a szolgáltatóiparban összes bekövetkezett munkabaleset 43%-át tette ki. A munkabalesetek közül 17 súlyos, ebből 12 halálos kimenetelű volt. A balesetek száma és súlyossága a 2024-es évhez viszonyítva emelkedő tendenciát (8% emelkedés) mutat. A súlyos és halálos munkabalesetek az építőiparral szinte megegyező számban következtek be a szállítás, raktározás ágazatban, ami negatív változást jelent a korábbi évekhez viszonyítva. 2025. évben – ebben az ágazatban – a súlyos és halálos munkabalesetek számottevő részét változatlanul a szállítás során történt közlekedési balesetek tették ki, ritkábban a szállítmány rögzítés, le-, és felrakodás során következett be súlyos munkabaleset. A balesetek egy része a nemzetközi fuvarozás során (az országhatáron kívül) következett be.

A 2025. évben a raktározási munkaterületeken lefolytatott munkavédelmi ellenőrzések során a legtöbb problémát a tárolópolc/állvány rendszerek állapota jelentette. A telepített rendszerek időszakos felülvizsgálatáról gyakran megfelelnek az üzemeltetők.

Az ágazatban szabálytalanságok a leggyakrabban a közlekedési, anyagmozgatási útvonalak kialakításával, a belső közlekedési rend szabályozásával összefüggésben kerültek megállapításra. A közlekedési és anyagmozgatási utakat a telepített munkahelyeken nem minden esetben jelölték, a személy, illetve a jármű közlekedés céljára szolgáló útvonalak nem kerültek elválasztásra egymástól. A közlekedési/menekülési útvonalon számos esetben anyagtárolást végeztek, ezzel akadályozva, hogy veszély esetén a munkavégzés helyét a munkavállalók gyorsan el tudják hagyni, vagy gyorsan segítséget kaphassanak. A közlekedési, anyagmozgatási utak botlásveszélyessége is gyakran megállapítható volt. A rakodó rámpák kialakítása megfelelt az előírásoknak, néhány esetben a rámpa szélét leesési veszélyre figyelmeztető jelöléssel nem látták el.

A szabálytalan munkavégzés, a hibás, nem biztonságos munkaeszközök használata legtöbb esetben a járművek javítását végző műhelyekben fordult elő. A rendszeresen ismétlődő szabálytalanságok a munkáltatók elégtelen hozzáállását mutatják. Ez meglátszik a munkabaleseti statisztikák alakulásán is. Évek óta ismétlődő jelleggel megállapítható az emelőgépek szabálytalan üzemeltetése, a villamos biztonsági felülvizsgálatok elmaradása, a kockázatértékelések hiányosan történő elvégzése. A munkahelyi kockázatok közül jellemzően az anyagmozgatással és az anyagtárolással összefüggő hiánya állapítható meg a kockázatértékelések ellenőrzése során.

6.5.3.2. Vasúti szállítás

Vasúti szállítás és járműjavítás esetében munkavédelmi szempontból is a szakképzett munkavállalói létszám csökkenése okoz gondot. A területen rendszeresen előfordul, hogy több munkáltató munkavállalói dolgoznak ugyanazon a munkahelyen, azonban a munkavégzés összehangolása elmarad. Ez a kockázat növekedésében, és a bekövetkezett munkabalesetek súlyosságában is kifejeződött. A vasút területén végzett tolatási, szét-, és összekapcsolási tevékenységek okozzák a legtöbb veszélyhelyzetet, különösen hogy rendezési munkákat más vasúttársaságok is végezhetnek. A bérlet létesítmények állagára, biztonságos

használatára/üzemeltetésére a bérbeadók változatlanul nem fordítanak kellő figyelmet, nehezítve a bérlők helyzetét.

A javítóműhelyek szellőztetése több esetben nem volt megfelelő, így a munkavállalók ki voltak téve porok, gőzök, illetve füst okozta expozíciónak.

6.5.3.3. Légiközeledés

A földi kiszolgálásban résztvevők esetében a munkavégzésből és a munkakörnyezetből származó munkahelyi kóroki tényezők (pl. nehéz fizikai munka, a szabadtéri klímakörnyezet kedvezőtlen hatásai, fokozott pszichés terhelés, illetve pszichoszociális kockázatok (pl. időkényszer alatt végzett munka, rendszeres túlóra, felelősség viselése emberekért, anyagi értékekért) hatásának „összeadódása” és az ezek következtében fellépő elfáradás, kimerülés hozzájárulhat a balesetveszélyes helyzetek kialakulásához. A poggyászosztályozó területén a csomagok mozgatása kézi erővel történik a végtelenített szállítószalagról a poggyászszállító kocsikra. A kézi anyagmozgatás során 23 kg tömeget meghaladó, akár a 30 kg-ot is elérő tömegű („heavy bag” jelölésű) poggyászokat mozgatnak a munkavállalók.

6.5.3.4. Táv- és hírközlés

A posta sajátosságaiból adódóan legtöbb esetben a logisztika területén következtek be munkabalesetek, azonban a szolgáltatás területén sem javult a baleseti helyzet. Megfigyelhető a munkavállalók megnövekedett terhelése, és a fluktuáció miatti gyakorlatlanság. Legtöbbször a külső területen történő munkavégzés során történnek balesetek. Az elmúlt évekhez hasonlóan a közlekedési balesetekben szerepet játszik, hogy a sok esetben túlterhelt kerékpárok, motorkerékpárok elcsúszása, eldőlése okoz közvetlen balesetveszélyt, továbbá állandóan visszatérő probléma a kutyatámadásból származó baleset, amikor ezekre a szituációkra nem tudnak a munkavállalók felkészülni. Sok esetben hiányzik a prevenciós oltások biztosítása például veszettség elleni oltás.

A megsokszorozódott feladatok miatt a postások fáradtabbak, a felvett új munkavállalók esetében a megfelelő gyakorlat hiánya okozza balesetek többségét. Tapasztalat hiányában a munkavállaló nem ismeri kellő mélységben a rábízott területet és a logisztikai lehetőségeket. A munkavédelmi oktatási tematika általában nem tartalmazza a helyes teheremelés szabályait, így gyakori a hát- és deréktáji sérülések előfordulása. A munkáltatók többsége egyre nagyobb hangsúlyt fektet a magas környezeti hőmérséklet által okozott ártalmak kivédésére, de a munkavédelmi oktatási tematikából sokszor hiányoztak az ezzel összefüggésben szükséges ismeretek.

Szállítás területén főként az emelőgépek szabálytalan használata, az üzemeltetésével kapcsolatos biztonsági előírások megszegése került feltárára.

A tárolórendszerek időszakos felülvizsgálata több esetben elmaradt.

A belsőégésű motoros tehergépjárművek és targoncák üzemeltetése során képződő légszennyező anyagok expozíciója egészségkárosító kockázatot, nyáron a hőség jelentős többletmegeterhelést jelentett a munkavállalók számára a nem megfelelő szellőzési viszonyokkal rendelkező, korszerűtlen raktárépületekben.

6.5.3.5. Logisztika, raktározás

Szállítás területén főként az emelőgépek szabálytalan használata, az üzemeltetésükkel kapcsolatos biztonsági előírások megszegése került feltárára.

A tárolórendszerek időszakos felülvizsgálata több esetben elmaradt.

A raktározási munkaterületeken még mindig jellemző, hogy egyes munkavállalók nem rendelkeznek érvényes időszakos munkaköri alkalmassági véleménnyel, illetve az elvégzett időszakos alkalmassági vizsgálat eredménye nem kerül bejegyzésre a gépkezelői jogosítványokba. A zárttéri hideg munkakörnyezetben, valamint szabadban változó időjárási körülmények között végzett munka során gyakran elmarad munkaszervezési intézkedésként a pihenőidők biztosítása. A kockázatértékelés sokszor nem teljes körű, nem terjed ki minden fennálló expozícióra. Több esetben hiányzott a zajexpozíció mérése, ezáltal a kiadott védőeszközök nem mindig a megfelelő védettségűek.

6.5.4. Energiaellátás, vízellátás, szennyvízkezelés, hulladékgazdálkodás

A 2025-ös évben az országos adatok feldolgozása szerint, az energiaellátás és vízellátás, szennyvízkezelés, valamint a hulladékgazdálkodás területén összesen 85 munkáltatónál történt munkavédelmi ellenőrzés, ebből a szabálytalansággal érintettek száma 65 volt, azaz a munkáltatók 75%-ánál megállapítható volt valamilyen munkavédelmi előírás megszegése. A szabálytalanul foglalkoztatott munkavállalók száma 1511 fő volt, ami az érintett iparágak teljes ellenőrzött létszámának (2597 fő) 58%-át adja. Az adatokat összehasonlítva az egy évvel korábbiakkal megállapítható, hogy 22%-al csökkent azoknak a munkavállalóknak a száma, akik a munkavédelmi hiányosságok miatt veszélyhelyzetnek voltak kitéve.

Az energiaellátás, vízellátás, szennyvízkezelés, valamint a hulladékgazdálkodás szekcióiban éves szinten összesen 1039 munkavégzéssel összefüggő baleset regisztráltak, ebből 7 súlyos munkabaleset történt, melyből 4 halálos kimenetelű volt. A súlyos munkabalesetek száma, csökkent 2024. évhez képest.

Az áramszolgáltatók az irányítási, teljesítményelosztási és adminisztrációs feladatokon kívül csak az elosztó-állomások kezelését végzik, ez munkabiztonsági szempontból kevésbé veszélyes. Nagyobb veszélyeztetéssel, inkább a hálózatok karbantartásánál, szerelésénél, és egyéb kiszolgáló tevékenységeknél kell számolni. Ahogy manapság már több iparágban is megszokott, úgy az energiaszolgáltatói iparágban is jelentős arányt képviselnek a kiszervezett munkavégzések. Az ellenőrzések tapasztalatai alapján az erőművekben a karbantartási tevékenységet külsős munkáltatók végzik el. Ezek a munkaterületek szabályozva vannak, heti rendszerességgel tartanak karbantartási értekezleteket. Karbantartási tervet készítenek, mely tartalmazza a munkavédelmi szabályokat. A munkavállalók oktatása, dokumentáltan történik.

A vízszolgáltató és szennyvíz kezelő vállalkozásokat érintően az előző évi ellenőrzések során feltárt hiányosságok miatt kiszabott munkavédelmi bírságoknak köszönhetően 2025 évben csökkent a mélyépítési tevékenységek a beomlás elleni védelem hiány amiatti intézkedések száma. Általános probléma, hogy a vízkezelő vegyi anyagok, illetve az egyéb vegyi anyagok tárolása nem volt megfelelő, azokat feliratozás nélküli edényekben tárolták. Több esetben előfordult, hogy a vegyi anyagok nyilvántartását nem vezették.

A beszállásos munka az ellenőrzött munkáltatóknál szabályosan, külön engedély kiadásával történt. Beszállás előtt légtérmerést végeztek.

A munkáltatók általában gondot fordítottak a le- és beesés veszélyének elkerülésére, a szerelőaknákat és munkaállásokat teljes körű műszaki védelemmel ellátva alakították ki.

Ivóvíz szolgáltatással foglalkozó valamint a hulladékfeldolgozó telephelyeken a villamos biztonsági hiányosságok (megfelelő IP védelmet biztosító búra, csapófedél hiánya), az elsősegélynyújtás feltételeinek hiánya, figyelmeztető és funkciójelölések elmaradása volt tapasztalható.

Munkaegészségügy területén gyakori hiányossággként merült fel a biológiai kóroki tényezők vonatkozásában a tevékenységek bejelentéseinek elmaradása. A foglalkozás-egészségügyi szolgálat részvételének hiánya a kockázatértékelés elkészítésében, és az egyéni védőeszközök meghatározásában, valamint a munkakörhöz kapcsolódó védőoltások elmaradása továbbra is jellemző az ágazatra. Több esetben a munkavállalók nem megfelelő egyéni védőeszközt viseltek.

A fenti észrevételek mellett, összességében elmondható, hogy az energiaellátás, vízellátás, szennyvízkezelés és a hulladékgazdálkodás területén működő munkáltatók többsége igyekezett eleget tenni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek.

6.6. Egészségügyi, szociális ellátás

Humán-egészségügyi, szociális ellátás területén 2025-ben 127 ellenőrzés történt, mely csekély mértékű növekedést jelent az előző évhez képest (2024-ben 120).

A munkabalesetek száma ebben az ágazatban az elmúlt években emelkedő tendenciát mutat, míg 2023-ban 1513, 2024-ben 1577, 2025. évben már 1616 munkabaleset került bejelentésre. A súlyos balesetek alakulását nézve 2024-ben 1 súlyos munkabaleset történt, míg 2025-ben a súlyos munkabalesetek száma 3-ra emelkedett. 2025-ben a 2024. évvel megegyezően 1 halálos kimenetelű munkabaleset történt.

Az ágazatban jelentős területi eltérések tapasztalhatóak. Vannak modern eszközökkel felszerelt egészségügyi intézmények és vannak olyan munkahelyek, ahol a betegmozgatás is kézi erővel, segédeszközök nélkül történik, mely balesethez és foglalkozási megbetegedés kialakulásához vezethet.

A területen foglalkoztatott munkavállalók között jelentős számban vannak sérülékeny csoportba tartozó, ezen belül nyugdíjkorhatárt betöltött, idősödő munkavállalók.

Helyszíni ellenőrzésre leggyakrabban a foglalkozási megbetegedések gyanújának kivizsgálásával összefüggésben került sor. Ezen kívül a közérdekű bejelentések, a panaszbejelentések, továbbá munkabalesetek kivizsgálása miatt került sor ellenőrzésre. Néhány ellenőrzés társhatósági felkérés alapján történt, melynek során a vármegyei szociális ellátóhelyen vizsgálta a munkavédelmi hatóság az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesülését. Az előző évekhez hasonlóan az ágazaton belül, elcsúszás, botlás, rossz mozdulat miatti ficam, rándulás, valamint a betegek mozgatása-emelése miatti izom-megerőltetés, izomhúzódás eredményeképpen következtek be a munkabalesetek.

Az egészségügyi és szociális ellátás területén a munkavédelmi dokumentumokkal kapcsolatban tapasztalták a legtöbb hiányosságot a munkavédelmi hatóságok. A hiányosságok a munkahelyi kockázatértékelésnek, és a munkaköri alkalmassági vizsgálatok írásos szabályozásának tartalmára, a helyes teher/beteg emelés, betegmozgatás, áthelyezés, betegáthelyező eszközök használatával összefüggő gyakorlati munkavédelmi oktatásra, valamint a munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásainak foglalkozás-egészségügyi szolgálat által történő írásban dokumentált vizsgálatára terjedtek ki. A biológiai kockázatbecslés gyakran nem tartalmazta a munkahelyen jelenlévő biológiai tényezők teljes körét. A felhasznált veszélyes anyagokat hiányosan szerepeltették a kémiai kockázatbecslésekben, a veszély, valamint a veszélyeztetettek azonosítása több esetben elmaradt. A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatok rendje gyakran nem tartalmazta a vizsgálatok irányát, gyakoriságát. A munkáltatók nem dokumentálták írásban azokat a munkaköröket, melyekben sérülékeny csoportba tartozó munkavállalók nem foglalkoztathatók. A rákkeltő, mutagén, reprodukciót károsító anyagokkal végzett tevékenységgel összefüggő bejelentési kötelezettségnek több esetben nem tettek eleget, továbbá nem vezettek nyilvántartást a tevékenységet végző munkavállalókról. Az egyéni védőeszköz juttatás rendjében nem szerepelt minden a gyakorlatban használt egyéni védőeszköz. Biztonsági és egészségvédelmi jelzésekkel kapcsolatos hiányosságok is feltárássra kerültek, pl. a vérminták tárolására szolgáló hűtőre a biológiai veszélyre felhívó egészségvédelmi jelzés nem került kihelyezésre.

A TMK műhellyel rendelkező intézményekben rendszeresen tapasztalható a felhasznált vegyi anyagok/keverékek nem megfelelő tárolásával összefüggő hiányosságok. A karbantartáshoz használt gépek rendszerint leromlott állapotú munkaeszközök, amelyekről a szükséges védőburkolat gyakran hiányzik, villamos tápvezetékeik szigetelése hiányos, esetenként szigetelő szalaggal javított. A tevékenységre a munkavédelmi dokumentációk többnyire nem térnek ki, a kockázatokat nem értékelik, egyéni védőeszközöket ugyan biztosítanak a karbantartó munkavállalók részére, azonban azok a belső szabályozásban már nem kerülnek meghatározásra.

Munkavédelmi képviselő választás megtartására nem minden munkahelyen került sor, ahol a munkavállalói létszám a húsz főt meghaladta.

A szociális ellátás területén a helyiségek és a berendezések nem megfelelő műszaki állapota tapasztalható. A fennálló munkavédelmi hiányosságok a leesés veszély, fejbeütés-, kézsérülés veszélye, sérült bútorzat, csőradiátorok lehatárolásának hiánya miatti veszélyeztetés, biztonsági és egészségvédelmi jelzések hiánya, higiéniaival, villamos biztonsággal kapcsolatos hiányosságok. Különösen a szociális helyiségek esetén tapasztalható a higiénés állapot romlása.

6.7. Oktatás

Az országos adatok feldolgozása szerint a 2025-ös évben az oktatás területén összesen 78 munkáltatónál került sor munkavédelmi ellenőrzésre, a szabálytalanságban érintett munkáltatók száma 46 volt.

Összesen 873 munkabaleset történt az ágazatban, közülük négy súlyos, egy halálos kimenetelű volt. Gyakorlati képzésen résztvevő egyetemi hallgatót ért halálos munkabaleset.

Az ellenőrzés alá vont munkavállalók (760 fő) 88%-a volt szabálytalanságban érintett (668 fő).

Az adott időszakban lefolytatott ellenőrzések tapasztalatai alapján az oktatási intézményekben visszatérő probléma a karbantartás elmaradása, amelynek következtében a napi szintű használat folyamatosan amortizálódó épületszerkezeteket (falak, nyílászárók) eredményez.

Gyakori az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos hiányosság és a munkavédelmi oktatási tematikák hiányossága, elavultsága, az oktatás elmaradása. A gyakorlati képzési helyeken a szakoktatók nem mindig kísérik folyamatosan figyelemmel a tanulók tevékenységét, előfordult, hogy a tanulók felügyelet nélkül végeztek veszélyes munkafolyamatot, vagy használtak veszélyes munkaeszközöket/anyagokat.

A munkavédelmi dokumentációk esetenként tartalmilag kifogásolhatóak voltak (pl. általános jellegű információkat tartalmaztak, az oktatási intézményekben fellelhető specifikumokra nem mindig tértek ki, azok nem voltak teljes körűek).

7. Az egyéni védőeszköz ellátás és használat

2025. évben a Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztálya látta el az egyéni védőeszközök megfelelőségét értékelő szervezetek kijelölésével és bejelentésével kapcsolatos feladatokat, illetve működtette a Kijelölést Előkészítő Bizottságot (a továbbiakban: KEB).

Vonatkozó év végén öt hazai bejelentett szervezetet tartottak nyilván, ugyanakkor még egy szervezet nyújtott be kérelmet, hogy bejelentett szervezetként vegyük nyilvántartásba. A kérelmet benyújtó szervezet az eljárást megelőző vizsgálaton átment és 2026. elején bejelentett szervezetként nyilvántartásba került, a leesés elleni védelem céljára szolgáló egyéni védőeszközök tanúsítása területén, illetve egyúttal az EU NANDO rendszerébe is bekerült.

2025. évben Magyarországon 570 db EU-típusvizsgálati tanúsítványt adtak ki vagy módosítottak. Ugyanebben az évben 48 db EU-típusvizsgálati tanúsítvány került visszavonásra vagy felfüggesztésre. A munkavédelmi hatóság honlapján elérhető a megfelelőségértékelő szervezetek valamint az EU-típusvizsgálati tanúsítványok nyilvántartása.

Az egyéni védőeszköz juttatási rend alapját a kockázatértékelés, továbbá az egyes ágazati jogszabályok tartalma képezi. A juttatási rendben meghatározott egyéni védőeszközök (és esetleges kiegészítői) vonatkozásában is számottevő rendelkezéseket teszünk a kiadmányozott döntéseinkben.

Általános megállapításunk szerint a legtöbb munkáltató a szervezett munkavégzés keretében folytatott tevékenység során megjelenő kockázatokkal szemben védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket a munkavállalói számára biztosítja. Az egyes ágazatok között, illetve a szükséges egyéni védőeszköz védelmi szintjét tekintve is vannak különbségek az egyéni védőeszközzel történő ellátottság terén. Egyértelmű, hogy a kockázatmegelőző intézkedések esetén prioritásként kell tekinteni a műszaki megelőző intézkedésekre, és csak alapos indok esetén lehet eltekinteni tőle, vagy párhuzamosan egyéni védőeszközök biztosításával védekezni. Ugyanakkor még mindig sok munkavállaló nincs tisztában a védőeszköz használat hiányából adódó veszélyekkel, annak lehetséges következményeivel, illetve nem tudja, nem ismeri fel a rendeltetésszerű használat fontosságát, amely az előzetes munkavédelmi oktatások hatékonyságát is megkérdőjelezi.

Egyéni védőeszköz biztosításának hiánya esetén, vagy egyéni védőeszköz használatának elmulasztásával kapcsolatban számos alkalommal kellett intézkednie hatóságunknak, de védelmi képességét veszített, vagy nem megfelelő védelmi képességű, ártalmas, konstrukció hibás védőeszköz esetében történtek intézkedések. Természetesen, mivel közvetlen balesetveszélyt jelentő szabálytalanságról beszélünk, valamennyi esetben az egyéni védőeszköz nélküli munkavégzés felfüggesztésre került, illetve a kifogásolt védőeszközök használata meg lett tiltva.

A védőeszköz juttatásokkal kapcsolatban az alábbi problémacsoportokat érdemes kiemelni:

Védőeszköz szabályozással felmerülő főbb jogsértések:

- A kockázatértékelés és az egyéni védőeszköz juttatási rend tartalma közötti koherencia részleges vagy teljes hiánya. A kockázatértékelésben a hiányosan, vagy nem megfelelően (pl. alacsonyan tartott kockázati értékek miatt) értékelt kockázatok okán nem határoznak

meg kockázatsökkentő intézkedést, így egyéni védőeszközt sem, de ugyanakkor az egyéni védőeszköz juttatási rendben pedig előkerül a védőeszköz biztosításának szükségessége. Természetesen ennek ellenkezője is viszonylag gyakran előfordul – a kockázatértékelésben meghatároznak a kockázat jellegéhez és mértékéhez kapcsolódó egyéni védőeszköz szükségletet, de ez nem kerül be a védőeszköz szabályozásba.

- A juttatási rend félreérthető, nem precíz juttatási gyakorlatot eredményezhet: nem kerül sor munkafolyamatokra, technológiákra lebontva az egyéni védőeszközök meghatározására. Munkabaleset, foglalkozási megbetegedés, fokozott expozíció kivizsgálás során a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy az érintett munkavállalót a védőeszközökkel kapcsolatban minden szükséges információval ellátta, ide tartozik többek között az is, hogy adott, munkakörbe tartozó munkafolyamat végzésekor tudja, ismerje és alkalmazza a védőeszközökkel összefüggésben meghatározott, rögzített és átadott ismereteket.
- A túlzott, egyidejű védőeszköz-meghatározás alkalmazása. Egy időben több védőeszköz viselésének szükségtelen előírása a munkahelyeken az érintett munkavállalókban ellenállást generál, értetlenséget szül, illetve megterhelést az emberi szervezetnek. Viselésével kapcsolatban egyre több fegyelmezetlenség lesz, a munkahelyi kultúra emelését tehát nem segíti elő. Emellett ezzel párhuzamosan elmaradhatnak olyan védőeszközök meghatározásai, amelyek szükségesek lennének a kockázatok kezelésére.
- Pontatlan, vitára okot adó egyéni védőeszköz rögzítés. Elsősorban fej védelmére szolgáló egyéni védőeszközök esetében fordult elő több alkalommal, azzal, hogy a munkáltató és/vagy a munkavédelmi szakember nem tudja a különbséget a fejevédő (EN 812) és az ipari védősisak (EN397) között. A rossz megfogalmazás, amennyiben szabványkövetelmény nélkül kerül csak be a juttatási rendbe, rossz védőeszköz beszerzést alapozhat meg.
- A védőeszközökkel összefüggő munkáltatói kötelezettségek, mint: beszerzés, tárolás, felülvizsgálatok, pótlás, helyszínen a viselés ellenőrzése, nincs rögzítve a juttatási rendben.

Egyéni védőeszközök munkahelyi rendelkezésre állásával, használattal kapcsolatos hatósági tapasztalatok a 2025. naptári évben:

- Az egyéni védőeszközök kisebb számban, nem elegendő mennyiségben állnak rendelkezésre. Egyértelműen vezetői szervezési hiányosság, a kontrollmechanizmusok (beszerzés; kiosztás; ellenőrzés stb.) elégtelen működtetésére vezethető vissza,
- Az egyéni védőeszközök használhatósági időn túl állnak rendelkezésre (pl. fej védelmére szolgáló ipari védősisak). Ugyancsak vezetői, szervezési hiányosságot jelez a munkavédelem területén. Például előzetes átfogó ellenőrzéssel érintett munkáltatónál – annak ellenére, hogy előzetesen ki lettek értesítve az ellenőrzésről több, mint 30 nappal – a 2. ellenőrzési napon talált a hatóság évek óta „lejáró” felhasználhatósági idővel rendelkező védőeszközöket.
- Az egyéni védőeszköz használatának elmulasztása, és a nem használat eltűrése. Egyrészt előfordul akkor is, amikor a munkahelyi vezető ki van nevezve és jelen is van az ellenőrzés alá vont munkaterületen, de jellemzően a munkaterületeken az irányításra, utasításra kijelölés hiánya, vagy a kijelölt irányító távolléte során valósulnak meg a szabályszegő munkavállalói magatartások. Gyakori volt, hogy a védőeszközöket nem is vitték ki a munkaterületre, illetve „az autóban felejtették”. A vendéglátóiparban gyakori a

csúszásmentes védőlábbeli használatának elmulasztása, illetve a mosogatáshoz, takarításhoz alkalmazott kémiai hatású anyagok kockázatai ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközök viselésének hiánya. Sok esetben egyszer használatos kesztyűt biztosítanak a veszélyes anyagok és keverékek a használatához, annak ellenére, hogy a maró, bőr irritáló anyagok ellen az nem nyújt védelmet a munkavállaló számára. Az építőiparban foglalkoztatott munkavállalók esetében a munkáltatók egy része nem biztosítja az előírt ipari fejtvédő sisakot, a védőlábbelit. A munkavállalók jelentős része a munkavégzés során saját tulajdonú, sportra, utcai viseletre készült cipőt visel. A munkavállalók, főként a nyári melegben kényelmetlennek találják a védősisak használatát, és erre hivatkozva nem viselik azt.

- Az ellenőrzések során tapasztalható volt, hogy megfelelő tárolásukra nem fordítanak figyelmet, azokat (például védőszemüveget, légzésvédőt) sokszor a poros munkakörnyezetben tartották, és higiénés állapotuk nem felelt meg a követelményeknek, azok cseréjéről nem gondoskodtak.
- A védőeszköz szabályozásban nem rögzített védőeszközök is találhatók az ellenőrzési helyszínen. Ugyancsak a gyenge munkáltatói ellenőrzési gyakorlatra vezethető vissza.
- A felülvizsgálatra kötelezett egyéni védőeszköz vizsgálata nem történt meg. Erre általában a felügyelők azért nem intézkednek külön, mert a „főbűn”, azaz a leesés elleni védelem kollektív, illetve egyéni védelem alkalmazása elmaradt.
- Egyes kockázatok elleni egyéni védelem esetén újabban megnövekedett a nem minősített, egyéni védőeszközként használt eszközök száma, ezáltal pedig a hegesztési ívfény kockázata. Mivel kiskereskedelmi forgalomban is kedvező áron lehet beszerezni, nem ipari célra tervezett inverteres, fogyóelektródás ívhegesztő berendezéseket, ezért a nem főtevékenyszerszerűen hegesztést folytató munkáltatók is kisebb javítási munkákhoz beszereznek, vesznek ilyen berendezéseket. Ezek, noha minősített, CE jelöléssel ellátott hegesztő berendezések, azonban a hozzájuk mellékelt hegesztő kézi pajzs silány minőségű, sorjás műanyagból hajlított, szűrőüvegéről sem megállapítható, hogy megfelelő lenne, önmagában az eszközön a vizsgálati szabványszám, illetve CE jelölés sincs feltüntetve. Otthoni használatra megfelelő, azonban munkahelyen, munkavállalók védelmét ellátó egyéni védőeszköz jogszabályi, szabványi követelményeinek nem felel meg. Hasonlóképp továbbra is túlnyomó részt a kiskereskedelembe használt, saját márkás gumikesztyűk esetében kellett intézkedni, amelyet savval, lúggal történő munkavégzésnél (pl. mosogatás) használnak, azonban ezek vegyszerekkel szembeni ellenállása, áttörési védelme az idő függvényében nem meghatározott, munkahelyen egyéni védőeszközként nem használható. Továbbá, a COVID-19 járvány alkalmával a munkáltatók által beszerezett, eddig fel nem használt egészségügyi gumikesztyűk költséghatékony, jóhiszemű felhasználásával, „használjuk el, fogyjon” címszóval is lehetett találkozni a legkülönbözőbb ágazatokban galvanizálás, festés, gépjárműjavítás, gépipar területén. Természetesen az egészségügyi kesztyűk megfelelő védelmet a megjelenő kockázatokkal szemben nem jelentenek, azok használata hamis biztonságérzetet eredményezhet viselőjük számára.
- Előfordult, hogy helytelenül megválasztott – szem körüli körkörös védelem nélküli – egyszerű műanyag védőszemüveget biztosítottak több esetben repülő, pattanó anyagrészecskék általi veszélyeztetéseknél (pl. gépi forgácsolásnál, építőipari sarokcsiszoló működtetésénél). A hallásvédő eszköz esetében még mindig sok az olyan, a

munkafolyamathoz nem illő védőeszköz, mert pl. sodorni kell és a dolgozó koszos keze (fémipari dolgozó) miatt egyéb problémát generál.

- A tapasztalatok szerint a helyes használatra történő oktatásra többször nem kerül sor, volt, hogy az ellenőrzés során fordítva viselt pormaszkkal találkozott a hatóság, és előfordult, hogy a testhevedert nem tudta felvenni a munkavállaló.
- Gyakran tapasztalható, hogy a hideg, mint veszélyforrás elleni védekezés szükségességét nem azonosítja a munkáltató, minek következtében a hideg munkahelyen (fűtés nélküli csarnok, szabadban történő munkavégzés) nem biztosítják a munkavállalók részére a téliesített öltözetet.
- A védőeszközök juttatásában, használatában továbbra is tapasztalható, „a mindenkinek ugyanazt adjuk” helyzet, amit a dolgozók is elfogadnak, és nem jelzik vagy eredménytelenül jelzik, hogy az eszközt nem megfelelő a számukra és az alkalmazásának mellőzését választják, ami számos további kérdést vet fel.
- Azzal is többször szembesült a hatóság, hogy a munkáltató nem biztosított egyéni védőeszközt a munkavállalóknak próbaidő alatt, melyet azzal magyarázott, hogy nem számíthat a dolgozó hosszú távú foglalkoztatására a dolgozók magas fluktuációja miatt.

8. A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály által végzett munkavédelmi kutatás és tudományos munka

- Munkaképességi index vizsgálata magyar munkavállalók körében. A SZEK felmérés elemzése (megjelent).
- A fokozott ólomfelszívódással kezelt munkavállalók vizsgálati eredményeinek retrospektív elemzése.
- PIMEX rendszer gyakorlati alkalmazása, fejlesztése. Konferenciaközlöny összeállítása, társszerzőkkel, a Nemzetközi Ergonómiai Szövetség (IEA) 2024-es konferenciáján elhangzott előadásból.
- A foglalkozás-egészségügy szervezeti, működési, fejlesztési adatainak elemzése, értékelése.
- Az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) Magyarországi Fókuszpontja. Részvétel, előadás tartása munkaüléseken, konferenciákon, közreműködés a munkaegészségügyet érintő kérdésekben (fordítások szakmai és nyelvi lektorálása, válaszadás, ügynökségi hírek közzététele, szóróanyagok terjesztése). A munkában tagként a Főosztály vesz részt.
- Az EU-OSHA OSH Barometer. Részvétel a tanácsadói értekezleten. On-line, 2025. november 12.
- Válaszadás EU-OSHA adattgyűjtésre: munkával kapcsolatos szív-érrendszeri betegségek magyar vonatkozások.
- Mozgásszervi egészség és kockázatok az egészségügyi és szociális ellátás ágazatban - a meglévő információ áttekintése (EU-OSHA pályázat). Közreműködés a tudományos testületben, a vázlatok véleményezése. A kiadvány megjelent 2025 októberében.
- WHO-ILO-EU-OSHA Nemzetközi Kémiai Biztonsági Kártyák (ICSC). Nem szerveztek ülést.
- Kiegészítés megelőzése (BURNOUT PREVENT) Interreg-Central pályázat. Projektindítás, magyar szakértői gárda összeállítása. Részvétel az esedékes munkamegbeszéléseken (2025. június 4-5. Budapest, 2025. november 27—28.).
- EUROSTAT Working Group on Occupational Diseases (EODS). Az aktuális Country profile és a Country Evaluation Sheet véleményezése. Éves adatjelentés (2023-as tárgyév) összeállítása, feltöltése.
- Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramja (MÁÉSZ). A 2025-ös Egészség Könyvhöz készített munkaegészségügyi fejezet frissítése. Részvétel az évindító értekezleten.
- OSH-WORKS- COST együttműködési pályázat a bizonyítékokon alapuló munkaegészségügyi kutatásokért. Részvétel az on-line értekezleteken, a pályázati anyag véleményezése.
- Javaslattevés az EU4Health 2026-os tevékenységéhez.

9. A Munkavédelmi tanácsadási tevékenység

A tanácsadás a normatív követelmények ismertetésére, a munkabiztonsággal és a munkaegészségüggyel kapcsolatos kérdésekre terjedt ki. A munkavédelmi tanácsadást egyrészt a fővárosi és a vármegyei kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai, másrészt a Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztálya végzi. A tanácsadással kapcsolatos számadatok a 37. számú ábrán láthatóak.

A fővárosi és a vármegyei kormányhivatalok munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselői részéről 2025-ben összesen 696 esetben történt információnyújtás, melynek során 884 kérdésre kaptak választ az érdeklődők. A kérdések többségét továbbra is telefonon tették fel.

A Munkavédelmi Irányítási Főosztályához 2025. évben 1602 megkeresés érkezett, ebből 1234 fő telefonon, 368 fő e-mailben, illetve levélben érdeklődött. A tájékoztatások során összesen 2162 kérdést válaszoltak meg a munkatársaink.

A 2025. évben a legtöbb kérdés a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, a szakképzettségekkel (kezelői jogosultságokkal), illetve az alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatban merült fel (38. számú ábra).

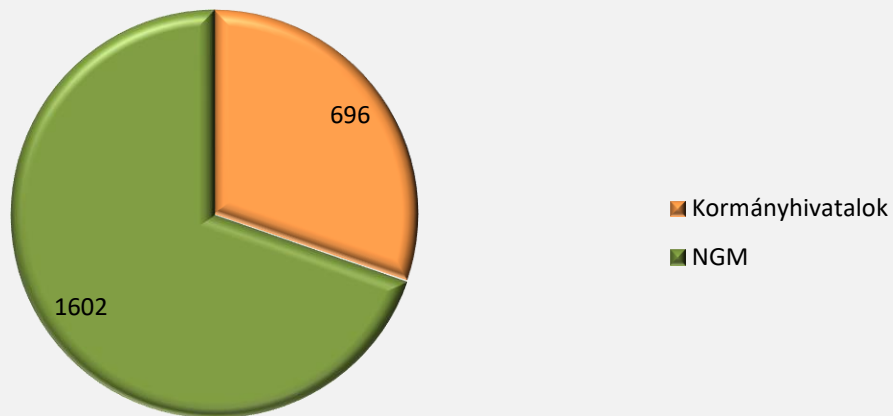
Jelentős számban volt érdeklődés a kockázatértékelésre vonatkozó ismeretek témakörében, a munkavédelmi ismereteket illetően, továbbá az emelőgép létesítése, üzemeltetése kapcsán.

Nagy számban tettek fel kérdéseket a munkaeszközök biztonságára, valamint a bejelentési kötelezettségekre vonatkozó előírásokkal kapcsolatban is

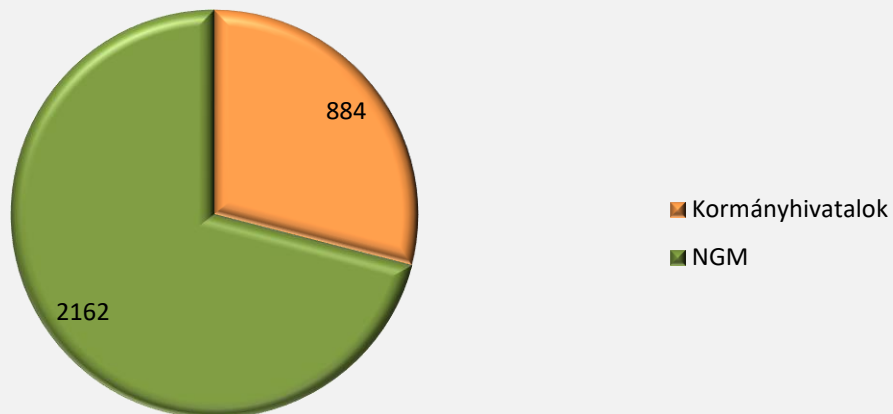
Bár munkáltatók, illetve munkáltatók képviselői is rendszeresen kértek tanácsot az információt kérők döntő többsége munkavédelmi szolgáltatást végző munkavédelmi szakember. A munkavállalók jellemzően akkor jelentkeztek, ha sérelem érte őket, de egyre többen kértek tájékoztatást a munkahelyek biztonságára vonatkozó előírásokról.

A kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai 2025-ben 64 alkalommal tartottak nyílt napot (22 esetben saját szervezésben, 27 esetben közös szervezésben, illetve 15 esetben munkavédelmi szakemberek továbbképzése formájában).

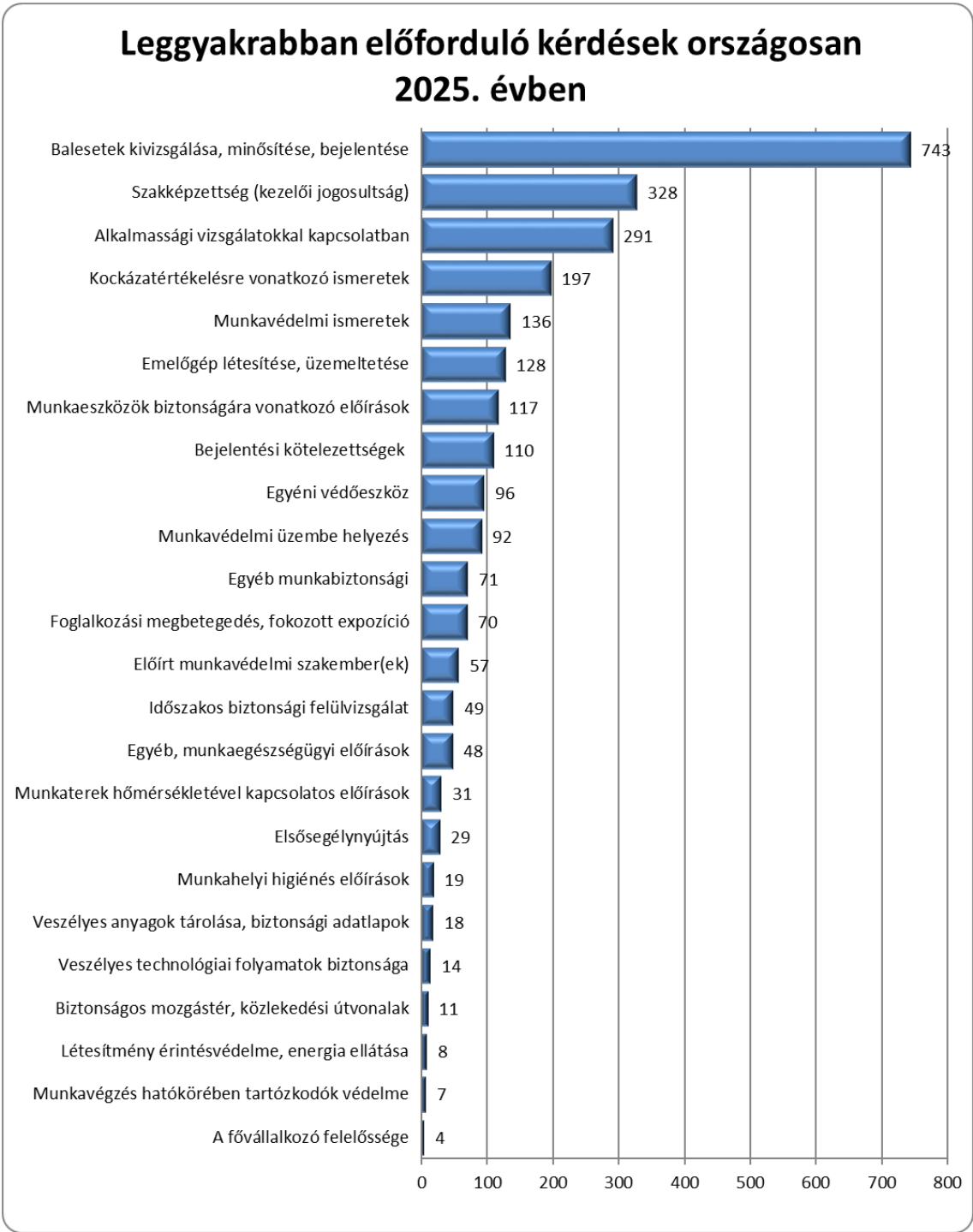
Tanácsadások száma (2298 db)

Kérdések száma (3046 db)

37. számú ábra: A munkavédelmi hatóság tanácsadási tevékenysége 2025. évben

38. számú ábra: A leggyakrabban előforduló kérdések országosan, 2025. évben

10. Nemzetközi feladatok

Az uniós tagságból eredő kötelezettségek és lehetőségek határozták meg azt a munkát, amelyet az európai munkavédelem szervezeti keretein belül a Munkavédelmi Irányítási Főosztály szakmai bázisára építve az európai szervezetekbe delegált kollégák végeztek.

Folyamatosan részt veszünk az európai szabályozás, tájékoztatás kérdéseinek megvitatásában és végrehajtásában a munkavédelem területén. Az Európai Bizottság mellett működő Munkavédelmi Tanácsadó Bizottság (a továbbiakban: ACSH) kormányzati tagját, az Európai Munkavédelmi Ügynökség (a továbbiakban: EU-OSHA) Igazgatótanácsának kormányzati tagját, valamint a Munkafelügyeleti Vezetők Bizottsága (a továbbiakban: SLIC) magyar tagját a Munkavédelmi Irányítási Főosztály delegálja.

Az Európai Bizottság mellett működik az **Munkavédelmi Tanácsadó Bizottság** (a továbbiakban: **ACSH**), amely szakmai munkájával segíti a Bizottságot a munkavédelem területén alkalmazandó jogszabályok, bizottsági programok előkészítésében, stratégiák és prioritások tervezésében. Az ACSH kormányzati tagjaként és póttagjaként részt veszünk a munkavédelmet érintő irányvonalak meghatározásában, a munkacsoportok mandátumának és jelentéseinek elfogadásában, a nemzeti adatok előkészítésében és szolgáltatásában.

2025-ben az ACSH-ban általában online módon történt a kapcsolattartás, amely egyrészt a munkacsoportok munkájának irányítását, másrészt kérdőívekre, felmérésekre történő válaszadást jelentette.

Pilot jelleggel bemutatása került az ACSH Vita- és eszmecsere fóruma (Discussions Corners), amely a jelenlegi és jövőbeni munkavédelmi kihívásokkal foglalkozik.

Magyarország képviseletét az **Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség** (a továbbiakban: EU-OSHA vagy Ügynökség) Igazgatótanácsában a Munkavédelmi Irányítási Főosztály által delegált kormányzati tag látja el. A részvétel kiterjed az Ügynökség rövid és hosszú távú szakmai stratégiájának tervezésére, a költségvetési és operatív döntéshozatali eljárásokra, valamint a megvalósításról szóló jelentések jóváhagyására.

A Nemzetgazdasági Minisztérium Foglalkoztatáspolitikáért Felelős Államtitkársága keretein belül működő **EU-OSHA Nemzeti Fókuszpont** feladata az Ügynökség tagállami szintű operatív képviselete. Ez magában foglalja a nemzeti adatszolgáltatást, szakértők delegálását a nemzetközi munkacsoportokba, a szakmai anyagok nyelvi hitelesítését, valamint a munkavédelmi információs kampányok (tájékoztatók, sajtóközlemények, útmutatók, esettanulmányok) hazai terjesztését.

A Nemzeti Fókuszpont 2025-ben összesen **négy szakmai konferenciát szervezett**, amelyek kiemelt figyelmet fordítottak a gazdasági struktúraváltás és a technológiai fejlődés munkavédelmi aspektusaira.

2025. április 28-án Budapesten, június 24-én pedig Békéscsabán valósult meg a szakmai tanácskozás, melyek során a téma szakértői bemutatták, hogyan befolyásolja a lineáris gazdasági modellről a körforgásos modellre való áttérés a munkavállalók egészségét, biztonságát és munkakörülményeit. A budapesti rendezvény keretében megemlékeztünk a munkabalesetben elhunytak és megrokkantak emléknapja alkalmából azon munkavállalókról, akik munkabaleset következtében megrokkantak vagy életüket veszítették. A konferencián több

elismerés átadására is sor került a Helyes Gyakorlat Díj kapcsán. Az „Egészséges munkahelyek – Munkavédelem a digitalizált világban” kampány a digitális technológiák biztonságos használatát, a munkavédelmi tudatosság növelését és a jó gyakorlatok megosztását célozza meg minden ágazatban. Ennek részeként hirdették meg a Helyes Gyakorlat Díjat is, amely a digitális átalakulás során az emberközpontú, biztonságos és innovatív munkakörnyezet kialakítására ösztönzi a munkáltatókat, és lehetőséget ad tapasztalataik megosztására más iparági szereplőkkel.

Szeptember 22-én Sárváron tartottunk konferenciát az EU-OSHA 2023–2025-ös, „Egészséges Munkahelyek – Munkavédelem a digitalizált világban” elnevezésű kampányához kapcsolódóan.

Október 28-án Budapesten került sor az „Egészséges Munkahelyek – Munkavédelem a digitalizált világban” elnevezésű kampány hazai zárókonferenciájára. A konferencián a szakmai vezetők és Prof. Dr. Palkovics László kormánybiztos áttekintették a **mesterséges intelligencia munkaerőpiaci hatásait** és a 2024-ben felülvizsgált magyar MI Stratégia célkitűzéseit. A rendezvény fókuszában a **digitális átállás gyakorlati és pszichológiai kérdései** álltak, a „Helyes Gyakorlat” pályázat győzteseként pedig bemutatásra került a Samsung E&A Hungary Kft. MI-alapú építőipari munkavédelmi megoldása.

SLIC – Franciaország munkavédelmi értékelése

Míg az uniós jogszabályok végrehajtásának felelőssége a tagállamok hatáskörébe tartozik, a **SLIC** (Munkavédelmi Felügyeleti Vezetők Bizottsága) a munkavédelemre vonatkozó uniós szabályozás megfelelő és egységes vagy legalább egyenértékű bevezetésében és végrehajtásában játszik központi szerepet.

A SLIC plenáris ülését és tematikus napját fél évente rendezik meg, melynek az aktuális félévben, az EU Tanácsának soros elnökségét ellátó tagállam biztosít helyszínt. Az első félévben Lengyelország fővárosában tartották a plenáris ülést, a második félévben Dánia fővárosában, Koppenhágában rendezték meg. Az ülések egyik kiemelt témája a munkavédelmi ellenőrzések rendszerének fejlesztése volt, a tematikus napok pedig az új kihívásokra (pl. mesterséges intelligencia, robotizáció, klímaváltozás) fókuszáltak.

A Munkavédelmi Ellenőrzések Közös Alapelveinek (Common Principles) célja, hogy közös alapelveket határozzon meg a munkavédelmi ellenőrzésekhez, elősegítse az egységes szemlélet alkalmazását a jogszabályi követelmények munkahelyi érvényesítésében, valamint az, hogy a munkavédelmi hatóság területi szervei (a továbbiakban: felügyelőségek) szakmai irányelveket (kritériumrendszert) kapjanak a végrehajtási politikájukhoz és ezek gyakorlati megvalósításához.

A felügyelőségek értékelése a központi alapelvekre koncentrálna, de megvizsgálja a fejlesztési alapelvek érvényesítése terén tett előrehaladást is.

Az EU munkavédelemmel kapcsolatos stratégiájának egyik alapvető célja az, hogy a tagállamokat a munkavédelmi jogszabályi előírások hatékonyabb végrehajtására ösztönözze. A stratégia szerint kiemelten fontos, hogy a munkavédelmi felügyelőkben a jogszabályok betartásának elősegítőit, ne pedig az gazdasági folyamatok akadályozóit lássák. A SLIC éppen ezért folyamatosan országértékeléseket folytat, melyek keretében azt vizsgálja, hogy egy adott EU tagállam mennyire építette be munkavédelmi rendszerébe a központi alapelveket. A

központi alapelvek, amelyeknek alkalmazása nélkülözhetetlen minden államban, az uniós jogszabályok végrehajtására és érvényesítésére koncentrálnak. A Tanács és a Bizottság álláspontját képviselik, amely szerint az uniós jog hatékony érvényesítése a minőségi munkakörnyezet javításának előfeltétele.

A működési szinten hatékony végrehajtás és alkalmazás érdekében a SLIC évente három vagy négy munkacsoportot hoz létre, amelynek feladata egy adott tagállam munkavédelmi rendszerének a vizsgálata és kiértékelése. A munkacsoportnak egy tagország adja az elnökét és az elnök asszisztensét, további hat tagállam pedig a munkacsoport tagokat.

2025. évben Magyarország delegálta az elnököt és annak asszisztensét a Franciaországot kiértékelő munkacsoportba.

A tagország munkavédelmi rendszerének a vizsgálata a következő témakörökre terjed ki:

- tervezés és ellenőrzés (nyomon követés),
- a felügyelők kompetenciái és függetlensége,
- megelőzés, védelem és támogatás a felügyelők számára,
- a felügyelők hatáskörei,
- útmutató a felügyelők részére,
- belső kommunikáció,
- külső kommunikáció,
- az uniós jog betartásának biztosítása,
- a felügyelő intézkedése a helyszíni ellenőrzés eredményeként.

A vizsgálat azzal kezdődött, hogy a munkacsoport írásban kérdéseket intézett a Francia Központi Munkavédelmi Hatósághoz. Miután az írásos választ megkaptuk, a munkacsoport Luxemburgban ülést tartott, melynek során a Franciaországi delegáció tagjaival megvitatta a jelentésüket, további tisztázó kérdéseket tett fel és kidolgozta a helyszíni vizsgálat részletes programját.

2025. novemberében a munkacsoport Franciaországban végezte a helyszíni vizsgálatot.

A vizsgálat első fázisában a munkacsoport a központi munkavédelmi hatóság székhelyén találkozott a hatóság vezetőivel. A hatóság munkatársai bemutatták tevékenységüket és válaszoltak a feltett kérdésekre. Ugyanott sor került a hatóságot irányító minisztérium, a munkavédelmi képviselők főbb szervezetei és a főbb munkáltatói képviselők szervezeteivel való megbeszélésekre is. A következő napon a munkacsoport több franciaországi helyszínre utazott, hogy megismerjék a területi munkavédelmi hatóságok munkáját. Itt a regionális felügyelőség vezetői részletesen bemutatták szervezetüket, majd három napon keresztül a munkacsoport tagjainak lehetőségük volt a felügyelők munkáját közvetlenül, hatósági ellenőrzéseik közben megfigyelni. A helyszíni vizsgálatokat követően a csoportok minden este a tapasztalataikat összefoglalva jelentést készítettek, amit elküldtek a munkacsoport elnökének. A helyszíni vizsgálatok után összegezték a tapasztaltakat, majd következő napon arról tájékoztatót tartottak a francia munkavédelmi hatóság jelenlétében.

A munka a vizsgálatról készített részletes összefoglaló elkészítésével folytatódott, amelyben a tapasztaltakon túlmenően ajánlások is szerepelnek. A többkörös egyeztetés után a jelentést egyeztetésre megkapta a francia munkavédelmi hatóság, majd megkapja a SLIC Titkárság.

A SLIC MACHEX

A munkacsoport a munkahelyek biztonságát érintő Gépirányelv hatálya alá tartozó gépekhez kapcsolódó uniós jogalkotás és a témakörhöz tartozó EU szabványok előkészítése során javaslatot tesz azok módosítására, illetve más műszaki jellegű problémák megoldásában is szerepet vállal. Ezen túlmenően szakterületét érintő útmutatókat és tájékoztató anyagokat készít a munkavédelmi hatósági tevékenység szakmai támogatásához.

A munkacsoport célkitűzése az Európai Gazdasági Térség munkahelyein a munkaeszközökről szóló irányelv és az ahhoz kapcsolódó új megközelítések, irányelvek alkalmazásának lehető legnagyobb mértékű előmozdítása. Ennek elérése érdekében a nemzeti munkavédelmi hatóságok információcserét és eszmecserét folytatnak a munkahelyek biztonságáról, a magas kockázatú tevékenységekről és a veszélyes berendezésekről, valamint a piacfelügyeleti tapasztalatokról, a végrehajtási megközelítésekről és az irányelvek gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos egyéb kezdeményezésekről.

A Munkavédelmi Irányítási Főosztály 2008-tól folyamatosan részt vesz a munkacsoport munkájában. Ez nem csak az éves üléseken való részvételt jelenti, hanem kapcsolattartást a munkacsoport tagjaival, közreműködést az uniós kampányok kidolgozásában, valamint az uniós kampányok hazai megszervezését, lebonyolítását, az eredmények feldolgozását és továbbítását az uniós szinten való összesítéshez.

A munkacsoport a Gépirányelv hatálya alá tartozó gépeket érintő kérdésekben a tagországok munkavédelmi tapasztalatait összesíti, azok alapján segédleteket, ajánlásokat, módszertani útmutatókat dolgoz ki, amelyeket aztán mi is közzéteszünk honlapunkon.

A SLIC CHEMEX

A munkacsoport közreműködik a munkahelyi kémiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos uniós jogalkotásban, a munkavédelmi kampányok előkészítésében, valamint a hatósági tevékenységet támogató útmutatók és tájékoztató anyagok összeállításában. A munkacsoport Munkavédelmi Irányítási Főosztály által delegált magyar tagja 2016 óta vesz részt az uniós feladatokban.

2025-ben nyolc munkacsoport ülésre került sor (1 jelenléti, 7 online formában).

A munkacsoport 2025. évi programjának legfontosabb témakörei a rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagokra (a továbbiakban: CMR anyagok) vonatkozó 2004/37/EK irányelv legújabb módosításai (6. csomag előkészítése: kobalt, policiklusos aromás szénhidrogének, hegesztési füstök stb.), továbbá az Európai Vegyi anyag-ügynökséggel (ECHA) való együttműködés voltak a REACH-CLP területén.

A SLIC ismeretmegosztó (KSS) rendszerében – a CHEMEX Munkacsoport tevékenységét érintően – számos tájékoztatást adtunk, pl. a CMR anyagokkal kapcsolatos nemzeti stratégiákról, valamint a foglalkozási expozíciós határértékek alkalmazásával kapcsolatosan.

A **„One substance, One assessment” csoport** a vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégiához és azon belül az „egy anyag-egy értékelés” eljáráshoz kapcsolódó kérdésekkel foglalkozik. A csoport munkája széles területet ölel fel, a kémiai biztonságot, élelmiszerbiztonságot, gyógyszerbiztonságot, munkahelyi egészséget és biztonságot, továbbá a környezet-egészségügyet. A szakértői csoport 2021-ben alakult, amelynek munkájában részt vesz a CHEMEX Munkacsoport Munkavédelmi Irányítási Főosztály által delegált magyar tagja

is, a munkavédelmi szakterületet képviselve. 2025. december 17-18. között került sor a szakértői csoport 6. ülésére hibrid (online és jelenléti) formában.

ILO Normaalkotó Szakbizottság

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal (a továbbiakban: ILO) Irányító Testülete a 2021. márciusban megtartott 341. ülésén úgy döntött, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia (a továbbiakban: ILC) 112. és 113. ülésének (2024–25) napirendjére tűzi a munkahelyi környezetben előforduló biológiai veszélyeket (kétkörös normaalkotó vita keretében).

2025. június 13-án lezárult egy több mint két évig tartó nemzetközi jogalkotási folyamat.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) elfogadta a 192. számú egyezményt és a 209. számú ajánlást – az első olyan nemzetközi munkaegészségügyi normákat, amelyek globális szinten foglalkoznak a munkakörnyezet biológiai veszélyeivel.

Magyarország részéről aktívan, tripartit képviselettel - a munkáltatói és munkavállalói oldallal együttműködve - részt vett a főosztály delegáltja a nemzetközi egyezmény, ajánlás megalkotásában és kétéves tárgyalásában.

Az új szabályozási keret mérföldkövet jelent a munkahelyi biztonság és egészségvédelem területén, különös tekintettel a világjárványok, a klímaváltozás, a zoonózisok és egyéb biológiai tényezők jelentette kihívásokra.

A tárgyalások során a magyar érdekeket sikeresen érvényesítettük. A normaalkotás eredményeképpen kidolgozott és elfogadott egyezmény átfogó szabályozást, a kapcsolódó ajánlás pedig holisztikus szemléletű iránymutatást ad az egyes biológiai veszélyek fajtáiról, a megelőző és védelmi intézkedések elveiről, a munkáltatók, munkavállalók és képviselőik jogairól és kötelezettségeiről, valamint a foglalkozási eredetű egészségkárosodások esetén a jelentéstételre és az adatgyűjtésre vonatkozó szabályokról.

11. A Munkavédelem Nemzeti Politikája

A Kormány a Munkavédelem Nemzeti Politikáját (a továbbiakban: MNP) az 1003/2024. (I. 11.) Kormányhatározatban tette közzé. Az MNP a munkavédelem prioritásait 13 pontban határozta meg a 2024-től 2027-ig terjedő időszakra.

Az MNP-ben megfogalmazott feladatok eredményes végrehajtása érdekében **2024-2025. években az alábbi előrelépések** valósultak meg:

1. A munkával összefüggő megbetegedések és balesetek hatékonyabb megelőzése, „zéró-elképzelés” közelítése a zöld és digitális átállás megvalósításával

Cél az EU-s projektek segítségével, hogy a „zéró-elképzelés” a munkavédelmi tudatosság növelése révén épüljön be a prevenciós kultúrába. Feladat a munkahelyi biztonság és egészség javítása a technológiák, termelő berendezések és a munkavédelem fejlesztése, a munkavédelmi képviselők képességének, valamint az állam munkavédelmi feladatellátásának fejlesztése révén.

- Munkáltatók ösztönzése/támogatása a munkavédelem magasabb szintjét lehetővé tevő korszerűbb technológiák, munkaeszközök, biztonsági berendezések és védőeszközök beszerzésében.

2025. 04. 01. Sajtótájékoztatón bemutatásra került a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz keretében meghirdetett GINOP_PLUSZ-3.2.5-24 „Munkakörülmények fejlesztése” című kiemelt program, mely pályázat útján támogatást nyújt a munkáltatók részére munkavédelmi célú eszközbeszerzések megvalósítására.

A Projekt által nyújtott továbbadott támogatásra vonatkozó kérelmeket a vállalkozások tervezetten két szakaszban, 2025 és 2027 között nyújthatják be a vármegyei kormányhivatalok részére.

- A munkavédelmi hatóság hatékonyságának fejlesztése és fenti célok megvalósításának támogatása

A munkavédelmi hatósági ellenőrzés szakmai színvonalának emelése érdekében a kormányhivatalok munkavédelmi szakügyintézői, és a munkavédelmi hatóságot vezető osztályvezetők részére (2024-ben 4), 2025-ben 3 témában egész napos online továbbképzés megszervezésére került sor. Ezen túl rendszeresek a felkészítő konzultációk.

- A munkavédelmi képviselők képzésének támogatása

Az mvff.munka.hu szakmai honlapon elérhetővé vált az aktualizált képzési követelmény. A Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztálya és a vármegyei Kormányhivatalok felnőttképzés keretében ingyenesen igénybe vehető továbbképzéseket tartottak.

- Tájékoztatás, munkavédelmi szemléletformálás és a meglévő szabályok és iránymutatások érvényesítésének megerősítése, különösen a mikro vállalkozásoknál.

A cél megvalósítása érdekében (2024-ben 35 db), 2025-ben 52 db szakmai iránymutatás került a szakmai honlapra.

- A digitalizáció erősítése, munkavédelmet érintő bejelentések elektronikus támogatása

A stratégiai cikluson belül az elektronikus bejelentések fogadására alkalmas portál elkészült, jelenleg a módosítási igények felmérése zajlik.

2. A demográfiai változások kezelése továbbá a világjárványok által leginkább érintett munkavállalói csoportok fokozottabb védelme és a daganatos, szív- és érrendszeri betegségekkel kapcsolatos foglalkozási kockázatok csökkentése

Cél az EU-s projektek segítségével a munkavállalók célzott szűrővizsgálatának támogatása a munkahelyi megterhelések és egyéni egészségi állapotuk, életkori sajátosságaik figyelembe vételével. A GINOP_PLUSZ-3.2.6-24 „Munkakörülmények fejlesztése” című kiemelt program keretében megkezdődött a koncepció kidolgozása.

2010 óta „Magyarország Átfogó Egészségvédelmi Szűrőprogramja 2010-2030.” (MÁESZ) hazánk legnagyobb humanitárius formájában működő egészségvédelmi programja, amely ingyenesen biztosítja az átfogó szűrővizsgálatok elvégzését és a széleskörű életmód tanácsadás lakosság közeli helyekre, történő eljuttatását - így pl. munkahelyekre is - 76 szakmai szervezet összefogásával. Az NGM az EU-OSHA Nemzeti Fókuszpont révén 2019 óta aktívan részt vesz a MÁESZ célkitűzéseinek végrehajtásában. Munkavédelmi tartalmú tájékoztató, ismeretterjesztő anyagokat bocsájtok a program rendelkezésére, melyeket a szűrési helyszíneken vehetnek át a résztvevők, továbbá szakmai anyagunkkal megjelenünk az évente kiadott „Egészség Könyv”-ben.

Az NNGYK honlapjának frissítése kapcsán a Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály (továbbiakban: MFF) új honlapot kap, külön oldal lesz a „Munkaképesség és életkormenedzsment”. Ehhez kapcsolódóan elkészültek a 2024-es Munkaképesség menedzsment kiadványok lektorált változatai. Saját oldalt kap a „Szakmai alkalmasság megítélése”, melyhez 16 dokumentum készült.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály a „Stop carcinogens at work” magyar fordításának szakmai partnere.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály az Egészségesebb Munkahelyekért Egyesület alapító tagjaként támogatja az „Aktív Magyarország” program megvalósítását.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részt vett a „Retaining the older workforce: Country expert in-depth interviews” EUROFOUND projekt hazai megvalósításában.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály szakértői segítették az új, a munkavállalók azbeszt elleni védelméről szóló rendelet, illetve számos rákkeltő anyag új határértékeinek meghatározását.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály szakértői a munkahelyi egészségről szóló írásos anyaggal járultak hozzá a „Magyarország Átfogó Egészségvédelmi Szűrőprogramja” keretében történő lakossági tájékoztatási kampányhoz.

3. A pszicho-szociális kockázatok felismerésének, megelőzésének, illetve csökkentésének elősegítése, figyelemmel a távmunkavégzésre is

A GINOP Plusz-3.2.6-24 „Munkáltatók egészségtudatosságának fejlesztése” című kiemelt program keretében megkezdődött a kkv-k és a programba bevont munkavállalók számára mentálhigiénés szolgáltatások nyújtási koncepciójának kidolgozása.

A BURNOUT Prevent projekt keretében folyamatosan készülnek magyar nyelvű kiégés értékelő és munkavállalókat, illetve munkáltatókat támogató, valamint egyéni „digitális detox” anyagok. A projekt végeztével ezek honlapunkon történő megosztását tervezzük.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály szakértői csoportot hozott létre a munkahelyi pszichoszociális tényezők magyarországi fehér könyvének, továbbá a munkahelyi mentális egészségről szóló nemzeti stratégia megalkotására.

4. Az ergonómiai kockázatok felismerésének, megelőzésének, illetve csökkentésének elősegítése

Az Egészségügyért felelős miniszter a stratégiai célok megvalósítására irányuló intézkedési tervében megjelölte a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok ergonómiai ismereteinek bővítését. A célkitűzés megvalósítása érdekében a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (NNGYK) szakértői, egyetemi és iparági szakemberekkel együttműködésben, meghatározzák a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok lehetséges szerepeit a mozgásszervi betegségek megelőzésében, a kiváltó ergonómiai tényezők értékelésében és kezelésében.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály együttműködési célból megkereste a Magyar Üzemegészségügyi Tudományos Társaságot (a továbbiakban: MÜTT) és a Magyar Ergonómiai Társaságot (MET). A célzott források hiánya nehezíti az előrelépést.

5. A rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagokkal szembeni védelem fokozása

A munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló irányelv módosítására vonatkozó uniós javaslatok véleményezése és a tagállami álláspontok előkészítése az Egészségügyért felelős miniszter, az NNGYK bevonásával megtörtént a ciklus első évében, az irányelv átültetéséhez szükséges jogalkotási folyamat 2026. áprilisában befejeződött.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály közreműködött a citosztatikus gyógyszerkészítmények előállításáról és felhasználásáról szóló útmutató megújításában:

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály a „Stop carcinogens at work” magyar fordításának szakmai partnere.

6. A biztonságos és egészséget nem veszélyeztető foglalkoztatást segítő tájékoztatók készítése, időszerű és szakszerű információk eljuttatása különösen a mikro-, kis- és középvállalkozások részére

A szakmai honlapon és a közösségi médiában munkavédelmi tájékoztató anyagok közzététele megtörtént. A szakmai honlapon (2024-ben kb. 35), 2025-ben 52 munkavédelmi hír jelent meg: szakmai tájékoztató anyagok, jogszabályváltozások, felhívások. A közösségi médiában kéthetente tett közzé a hatóság munkavédelmi tudatosítást célzó szakmai tartalmat. A Munkavédelmi Szakemberek Adatbázisába (MUSZA) regisztrált személyek hírlevelet kapnak a szakmai honlapon közzétett információkról.

Ezen kívül a Partnerséghez csatlakozott munkáltatók rendszeresen kapnak tájékoztatást elektronikus úton a munkavédelem aktualitásairól.

7. Munkavédelmi tudatosság növelése a mezőgazdaságban és az idénymunkások munkakörülményeinek hatékonyabb ellenőrzése

A célkitűzés elsősorban a szektor munkavédelmi tudatosítására fókuszál, annak megvalósítása tárgyában egyeztetésre került sor a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről az Agrárminisztérium és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara képviselőivel. Az együttműködés keretében a szociális feltételeesség bevezetésével is összefüggésben a munkáltatók és munkavállalók havi rendszeres tájékoztatása a kitűzött cél, mely szakmai tájékoztató anyagok közzétételével valósul meg a stratégiai ciklus keretében.

A mezőgazdasági szektort érintően 2025-ben 5 online tájékoztató jelent meg, melyet az Agrárkamara is tovább népszerűsített. 2025. 11. 27-én Agrárkamara szervezésében 900 fő falugazdász részére online tájékoztató volt többen közt a munkavédelmi szakkérdésekről.

8. A munkavédelmi feladatokat támogató ingyenes online eszközök bevezetésének támogatása

A mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének fejlesztése érdekében Magyarország 2022. év végén a nemzetközi OiRA közösség tagja lett, így teljesült a munkavédelmi feladatokat támogató ingyenes online eszközök bevezetésének alapfeltétele. A munkakörülmények fejlesztését célzó érdemi kockázatértékelési eszközök kidolgozása befejeződött a takarítási tevékenységre vonatkozóan. Az eszköz online elérhetőségét – a technikai feltételek biztosítását követően 2025. április 28-án élesítettük a Munkabalesetben elhunytak és megrokkantak emléknapján. 2025-ben további kockázatértékelési eszköz kidolgozása kezdődött.

9. A jól bevált gyakorlatok ismertetése, cseréjének ösztönzése

A megvalósítás időszakában (2024-ben 2 db), 2025-ben 4 db EU-OSHA támogatású konferencia került megrendezésre, melynek keretében megosztásra kerültek az aktuális helyes gyakorlatok.

8 esetben külső szervezésű konferencián vettek részt a Munkavédelmi Irányítási Főosztály vezetői, munkatársai.

10. Az egészségügyi ágazatban előforduló kockázatok hatékonyabb felmérése és kezelése

Az Egészségügyért felelős miniszter a stratégiai célok megvalósítására irányuló intézkedési terve szerint munkaegészségügyi szempontból elengedhetetlen, hogy a gyógyszer előállító, felhasználó, a maradványokat megsemmisítő dolgozók védelmére részletes kockázatbecslés készüljön, ehhez folyamatosan aktualizált segédanyagok (technológiai, egyéni védelemre vonatkozó, oktatási) álljanak a szakemberek rendelkezésére.

A potenciálisan exponált munkavállalók expozíció specifikus munkaköri alkalmassági vizsgálata későbbi megvalósítási cél, amelynek részét képezhetik citogenetikai monitor vizsgálatok is. Az ilyen vizsgálatokat végző laboratóriumok partnerként vonhatók be a vizsgálati eredmények értékelése céljából.

Az NNGYK megújítja a hegyes-éles eszközök biztonságos használatáról, illetve a vérrel, testváladékokkal terjedő fertőző megbetegedések megelőzéséről szóló útmutatóit.

A Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály a „Stop carcinogens at work” magyar fordításának szakmai partnere.

11. A munkavédelmi hatóság szakmai, működési feltételeinek erősítése

Az állami feladatok hatékony ellátásának erősítését szolgáló belső képzések folyamatosak. Ezen túl éves teljesítmény célkitűzés meghatározásra került, belső módszertani útmutatók készültek, képzések voltak és a vármegyei munkavédelmi hatóságok részére a vezetői értekezletek rendszeresek.

12. A munkavédelmi szolgáltatók és a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatók adatbázisainak létrehozása

A vállalkozások számára kulcsfontosságú, hogy milyen szolgáltatókat vesznek igénybe. Az adatbázis létrehozásával és nyilvánossá tételével könnyebbé válik a szolgáltató választás, illetve a piac tisztulása, továbbá az ellenőrzések hatékonyságának javulása várható.

Munkavédelmi szakemberek adatbázisa 2024. március óta elérhető a hatóság szakmai honlapján. Az Egészségügyért felelős miniszter tájékoztatása szerint az Egészségügyi Szolgáltatók Elektronikus Nyilvántartása (ESZENY) szakrendszerben új modul bevezetéseként tervezik a Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatók adatbázisnak létrehozását a stratégiai cikluson belül.

A MÜTT-tel való kapcsolatfelvétel útján, illetve foglalkozás-egészségügyi szolgáltatókkal szakmai egyeztetések kezdeményezése, lebonyolítása, adatbázis létrehozása, sz. sz. keretszerződések megkötése. A célzott anyagi források hiánya nehezíti az előrelépést.

13. A munkavédelem szabályozásának egyszerűsítése, ésszerűsítése

Cél a munkavédelem ágazati irányítása során a szabályrendszer folyamatos vizsgálata, a szakmai és szociális partnerektől érkező javaslatok áttekintése, értékelése az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása mellett.

A 2024. évi jogalkotási tevékenység központilag elrendelt adminisztratív terhek csökkentését szolgálta, ezen kívül a technológia változásának követését, és a kevésbé veszélyes tevékenység során előforduló kötelezettségek könnyítését, illetve a veszélyes tevékenységek során előforduló kötelezettségek szigorítását tűzte ki célul. Emellett az irodai, adminisztratív területet érintő munkavédelmi oktatás, a digitalizációs eredmények alkalmazása, az ellátatlan szaktevékenységek támogatása is kiemelt szempont volt.

A 2025. évi jogalkotási tevékenység fő célja a munkabiztonsági szaktevékenységek ellátásához kapcsolódó képesítési követelmények egyértelműsítése, az uniós irányelvek – különösen az azbeszt-expozícióval kapcsolatos 2023/2668/EU irányelv – hazai jogrendbe történő átültetése, valamint a kapcsolódó jogszabályok közötti koherencia megteremtése. Kiemelt szempont volt a munkavédelmi hatóság feladatkörének bővítése és a hatásköri szabályok ehhez igazodó pontosítása, továbbá a munkavédelmi bírságolási és nyilvántartási szabályok módosítása a jogértelmezés és jogalkalmazás megkönnyítése érdekében.

12. Minisztériumok és önálló szervezetek beszámolóinak összefoglalója

Jelen melléklet a minisztériumok és azon szervezetek beszámolóit szemelvényezi, amelyeknek a munkavédelem területén kiemelt szerepük van, illetve az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozóan az Mvt. alapján eltérő, kiegészítő szabályozást alkalmazhatnak.

12.1. Belügyminisztérium

A belügyi ágazat, így a belügyminiszter irányítása alá tartozó **rendvédelmi szervek** és a **nem rendvédelmi szervek** munkavédelmi tevékenysége jogilag egyaránt szabályozott keretek között folyik.

2025. évben nem történt olyan központi intézkedés a belügyi ágazatban, amely a tárca felelősségi körébe tartozó munkáltatók munkavédelmi helyzetének javítását irányozta elő.

A belügyi ágazathoz tartozó szervek többségénél rendelkezésre állnak a szakszerű és hatékony munkavédelmi tevékenységhez szükséges személyi feltételek. A munkakörülmények a belügyi ágazat munkahelyein kielégítőek. A munkavédelmi helyzet az alábbi tapasztalatok alapján értékelhető:

a) Rendvédelmi szervek

A munkavédelmi szakemberek által végzett **belső munkavédelmi ellenőrzések** száma **3 345** volt, amelynek keretében a szakemberek munkavédelmi szemlét, céllenőrzést és ismételt ellenőrzést folytattak le. A rendvédelmi szerveknél a rendőrség, a büntetés-végrehajtás és a katasztrófavédelem szervek jelentettek az előző évi adatokhoz hasonlóan magas ellenőrzési számot.

A rendvédelmi szerveknél 2025. évben a munkavédelmi hatósági feladatokat ellátó egyes szervek kijelöléséről szóló 373/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletben a kijelölt **munkavédelmi hatóságok nem folytattak le ellenőrzést**.

A katasztrófavédelmi szervek adatszolgáltatásai szerint a tárgyévben **5** vármegyei kormányhivatal (Baranya Vármegyei Kormányhivatal, Békés Vármegyei Kormányhivatal, Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal, Nógrád Vármegyei Kormányhivatal, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal) képviselői **11** alkalommal az országos közfoglalkoztatási program keretében tartottak céllenőrzést. Az ellenőrzés során munkavédelmet érintő hiányosság nem került megállapításra. A „civil” munkavédelmi hatóság képviselői 2025. évben nem folytattak ellenőrzést a büntetés-végrehajtás szerveinél.

A belügyi szerveknél évek óta kiemelt feladatként kezelték a **munkavédelmi oktatást** annak érdekében, hogy a személyi állomány és a közfoglalkoztatottak egyaránt elsajátítsák az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos ismereteket, valamint ennek keretében elsősegélynyújtás oktatásában is részesüljenek. A rendvédelmi szerveknél – beleértve a szerveknél alkalmazott közfoglalkoztatottakat is – **94 511 fő** vett részt előzetes, ismétlődő és soron kívüli munkavédelmi oktatáson, valamint elsősegélynyújtás oktatáson. A magas létszám a rendvédelmi szervek körében alkalmazott különböző speciális

tematikájú oktatásokon való részvételt jelzi. **Több, speciális tematikájú munkavédelmi oktatás megtartására került sor a Terrorelhárítási Központnál** (lövészeti taktikai képzés, terepharcászati és nyíltvízi vízbiztonsági és csónakos képzések, valamint az általános erőnlét és akadálypálya használatának munkavédelmi szabályainak oktatása) a **büntetés-végrehajtás szervezeteinél** (az éves általános munkavédelmi oktatáson felül bizonyos beosztások betöltése esetén negyedéves ismétlődő oktatás megtartása) és a **rendőrség érintett személyi állományánál** (Ideiglenes Biztonsági Határozatra telepített szabotázs elleni intelligens jelzőrendszerrel kapcsolatos, és a Határvadász Ezred munkavédelmi oktatása).

A foglalkozás-egészségügyi ellátás vonatkozásában megállapítható, hogy a foglalkozás-egészségügyi feladatot ellátó szolgáltatók, illetve a rendvédelmi alapellátó egységek nagy hangsúlyt fektettek az alkalmassági vizsgálatok végzésére, a megelőzési-, illetve gondozási tevékenységre, valamint a munkakörhöz kötött védőoltások megszervezésére és beadására. Tárgyévben egy minősítő határozatban elismert **foglalkozási megbetegedés** (mozgásszervi eredetű megbetegedés okozta egészségkárosodás) fordult elő a rendőrség szervezeténél, amelynek szakszerű kivizsgálása, dokumentálása a vonatkozó szabályoknak megfelelően történt.

A rendvédelmi szervek balesettel kapcsolatos statisztikai adatait áttekintve megállapítható, hogy tárgyévben összesen **764** szolgálati és munkabaleset történt, amely az előző év (**743**) esetszámához képest kismértékű emelkedést mutat. A **764** szolgálati és munkabalesetből **583** a hivatásos állomány körében, **180** a nem hivatásos állomány körében, **1** a közfoglalkoztatottak körében következett be. A balesetekből eredő sérülések közül **374** (8 napon belül gyógyuló) könnyű és **390** súlyos (8 napon túl gyógyuló) baleset következett be.

A balesetek tevékenység szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy az esetek többsége szolgálati szakmai feladatok, kiképzési feladatok, járművek közrehatásából adódó ütközés, borulás, gázolás, továbbá kötelező sportfoglalkozás, gyalogos közlekedés, kézi erővel végzett munka, anyagmozgatás közben történtek.

Szolgálati- és munkabalesetekkel kapcsolatos felmentési napok száma a teljes személyi állomány vonatkozásában **19 764 nap**, amely az előző évekhez [2024. évhez (16 528 nap); 2023. évhez (18 004 nap); 2022. évhez (19 065 nap)] viszonyítva kismértékű emelkedést mutat. A 19 764 nap munkanap kiesés megoszlását vizsgálva a hivatásos állomány **16 133 napot**, a nem hivatásos állomány **3 620 napot**, a közfoglalkoztatottak **11 napot** voltak távol a munkahelytől szolgálati-, illetve munkabaleset miatt.

b) Nem rendvédelmi szervek

A tárgyévben a munkavédelmi hatóság **25** alkalommal tartott ellenőrzéseket a belügyminiszter irányítása alá tartozó nem rendvédelmi szerveknél, amelyekre többségében a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában lévő intézményeknél és Országos Kórházi Főigazgatóság (a továbbiakban: OKFŐ) középírányítása alá tartozó egészségügyi intézményeknél került sor. A munkavédelmi hatóság **22** esetben tárt fel hiányosságokat, melyek megszüntetésére kötelezte a munkáltatókat, azoknak az érintett intézmények eleget tettek. A fenti ellenőrzési szám csökkenést mutat az előző évben végrehajtott ellenőrzési számhoz (**61**) képest.

A munkavédelmi szakemberek az előző év adatához (**8 943**) képest tárgyévben alacsonyabb számban végeztek munkavédelmi ellenőrzéseket (**4 224**), melyeket többségében az OKFŐ

középirányítása alá tartozó egészségügyi intézményeknél folytatták le munkavédelmi szemle formájában.

A rendelkezésre álló adatok szerint összesen **121 775 fő vett részt munkavédelmi oktatáson** (előzetes, ismétlődő, soron kívüli és elsősegélynyújtó), amelyekre legnagyobb számban ugyancsak az OKFŐ középirányítása alá tartozó egészségügyi intézményeknél került sor.

A rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy a nem rendvédelmi szerveknél is biztosított a foglalkozás-egészségügyi ellátás, amelyet külső egészségügyi szolgáltatók útján veszik igénybe.

A **munkabalesetek statisztikai adatait áttekintve**, megállapítható, hogy tárgyévben a **nem rendvédelmi szerveknél 2 487 munkanap kieséssel járó baleset következett be**. A sérülések súlyosság szerinti megoszlása alapján az értékelt időszakban **2 465 könnyű** (8 napon belül gyógyuló) és **22 súlyos** (8 napon túl gyógyuló) sérüléssel járó munkabalesetet vizsgáltak ki és dokumentáltak a munkavédelmi szakemberek. A magasabb esetszám ellenére **pozitívan értékelhető, hogy 2025-ben az érintett belügyi szerveknél nem fordult elő halálos kimenetelű munkabaleset**.

A közfoglalkoztatási szakterület jelentése szerint, 2025 évben a kormányhivatalok összesen **307** balesetet jelentettek, melyek közfoglalkoztatási jogviszonyban álló személyekkel történtek, ez a baleseti szám a vízügyi igazgatóságok által bejelentett adatokat együttesen tartalmazza. A bejelentett esetek közül **305 könnyű** (8 napon belül gyógyuló) és **2 súlyos** kimenetelű baleset történt.

A tárgyévben olyan új technológia nem került bevezetésre, valamint új kockázati tényező sem jelentkezett, amely veszélyeztette volna a személyi állomány egészségét, biztonságát, és amelyre a munkavédelmi hatóságnak fokozott figyelmet kell fordítani.

A munkavállalók egészségét, biztonságát és a munkakörülményeket érintő ágazati döntések meghozatalába és a belső intézkedések véleményezésébe az érintett érdekképviselői szervek bevonásra kerülnek.

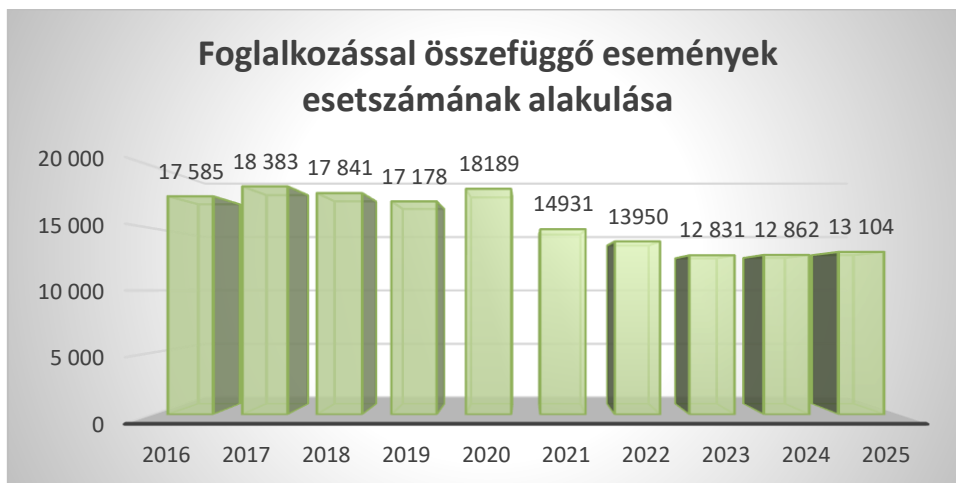
A hazai iskolarendszerű oktatásból kikerülő fiatalok munkavédelmi ismereteinek színvonalával kapcsolatosan tapasztalataink a középfokú tanintézetek vonatkozásában vannak, amelyek alapján azt állapítottuk meg, hogy a korábbiakhoz képest kevesebb hiányosság jelentkezik e téren.

12.2. Belügyminisztérium (egészségügyi ágazat)

12.2.1. A foglalkozással összefüggő keresőképtelenségi mutatók alakulása

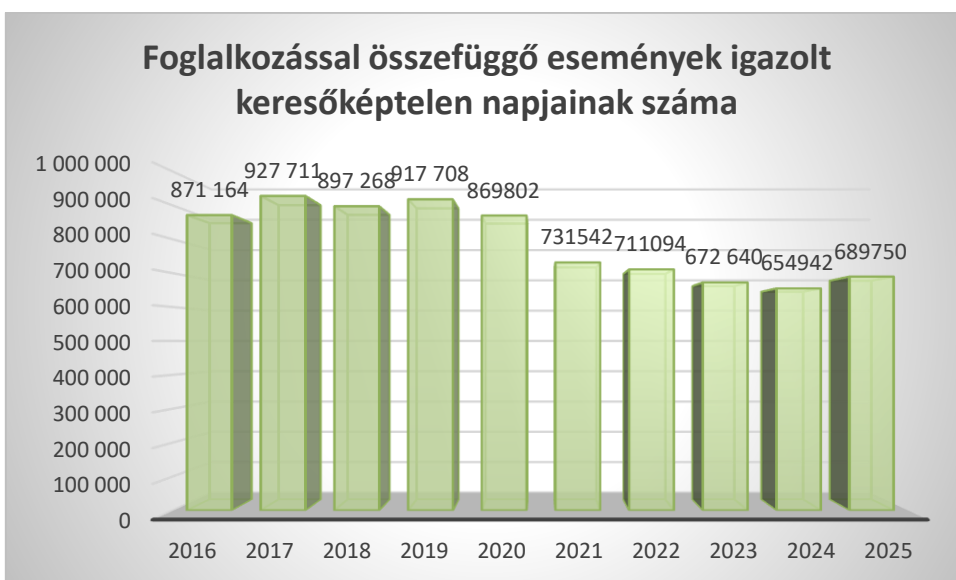
A foglalkozással összefüggő az üzemi baleseti és a foglalkozási megbetegedési adatokat a keresőképtelenséget elbíráló egészségügyi szolgálatok jelentései alapján állították össze.

A keresőképtelenségi adatokból történt összesítés szerint, az **esetszámok** 2016 és 2020 között közel azonos szintet mutat, majd 2021-ben a trend csökkenni kezdett. 2025. évben minimális emelkedés történt. A 2021-től tartó csökkenés a 2017. évben látható esetszámhoz képest 30%-os változás.

39. számú ábra: Foglalkozással összefüggő keresőképtelen esetek számának alakulása

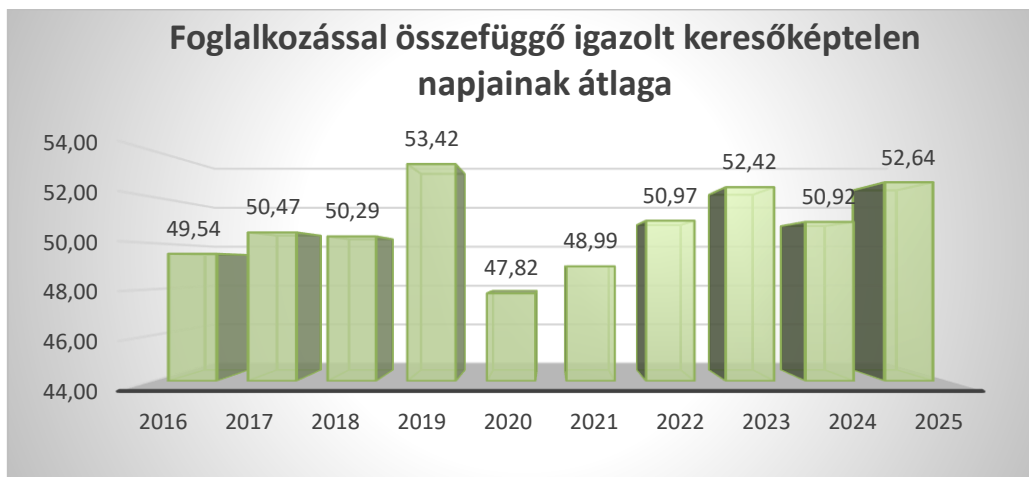
Az **igazolt keresőképtelen napok száma** szintén a 2016 és 2020 között mutat közel azonos szintet, majd 2021-ben jelentős a csökkenés, amely 2024-ben tovább esett. 2025. évben az esetszám változáshoz hasonlóan az igazolt napok számában is minimális emelkedés történt. 2017. évhez képest az igazolt keresőképtelen napok számának csökkenése is 30%-os volt.

40. számú ábra: Foglalkozással összefüggő események igazolt keresőképtelen napjainak száma

A foglalkozással összefüggő keresőképtelenséggel járó esetek **napjainak átlagos hosszában** 2019-ben 3 napot meghaladó növekedés következett be, amelyet 2020-ban egy 5,6 napos visszaesés követett.

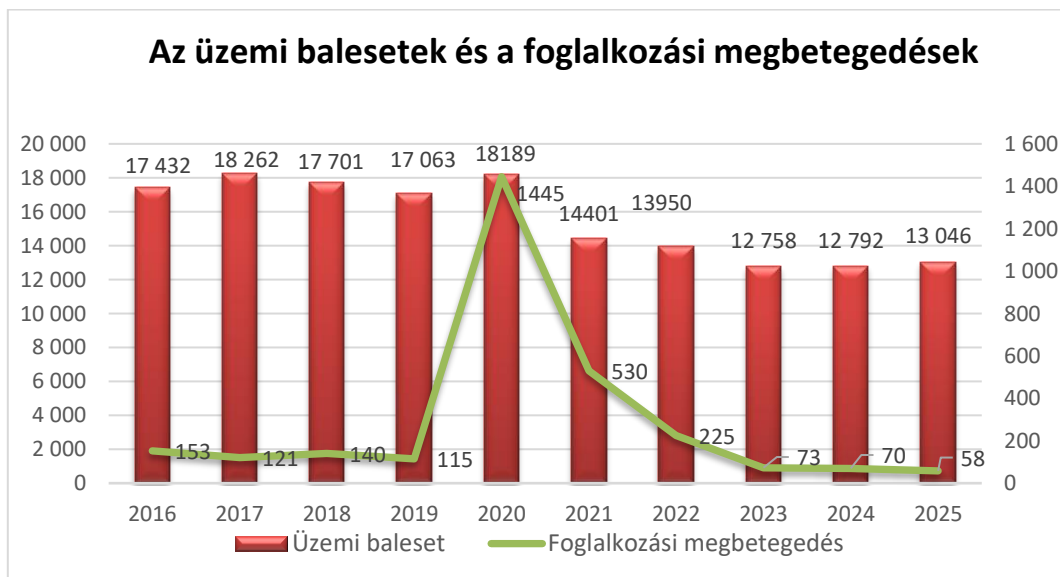
Az összesítés szerint, a 2020. évi visszaesés után, a foglalkozással összefüggő keresőképtelenséggel járó esetek **napjainak átlagos hossza** fokozatos emelkedést mutat, majd ez a folyamatosan növekvő trend 2024. évben minimálisan visszaesett, azonban 2025-re ismét 52 nap fölé emelkedett.

41. számú ábra: Foglalkozással összefüggő igazolt keresőképtelen napjainak átlaga

Az **üzemi balesetek** száma nagyságrendekkel magasabb a **foglalkozási megbetegedések** számánál jellegéből adódóan is. Az adatok alakulásában azt is figyelembe kell venni, hogy a foglalkozási megbetegedések kivizsgálása hosszú időt vehet igénybe és gyakran annak elbírálásáig a beteg keresőképpessé válhat, ezért a keresőképtelenségi nyilvántartásba már nem kerül átvezetésre annak a kódja.

Az **üzemi balesetek** esetszáma a 2016 és 2020 között közel azonos szintet mutat, majd 2020-tól folyamatos csökkenés látható. A **foglalkozási megbetegedések** esetszáma 2020-ban jelentős emelkedést mutat, viszont 2021-től csökkenésre váltott a trend és 2023 után már a vizsgált időszak legkisebb értékeit mutatja, amely 2025-re tovább csökkent.

42. számú ábra: Az üzemi balesetek és a foglalkozási megbetegedések

A táppénzfolyósítás ideje alatt járulékfizetési kötelezettség nem áll fent, ezért ennek a költségvetési hatása, 2024-ben a baleseti táppénzek okozta kiadás⁶, illetve közvetlen bevételkiesés⁷ összege közel 24,9 milliárd forint volt.

(a kiadás és bevétel összegeket 2024. évre adtuk meg, mert jelenleg 2025. évi statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre)

12.3. Energiaügyi Minisztérium

Az Energiaügyi Minisztérium nagy hangsúlyt fektet a biztonságos, egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeinek kialakítására, a munkahelyi veszélyhelyzetek megelőzésére és kezelésére szolgáló intézkedések megtételére, továbbá biztosítja az esetleges munkahelyi balesetek teljes körű kivizsgálását a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (a továbbiakban: KEF) útján (a Felek között kötött szolgáltatási megállapodás alapján).

A biztonságos munkavégzés feltételei fennállnak, az ehhez hivatott technikai, informatikai, tárgyi eszközök pedig rendelkezésre állnak. A KEF, mint épület üzemeltető közreműködésével megvalósulnak a nélkülözhetetlen épület karbantartások, a biztonságtechnikai berendezések szervizelése folyamatos. Összességében elmondható, hogy a tárca sok olyan intézkedést foganatosít, amely kockázatmentes, kedvező, munkahelyi körülményeket teremt. A munkahelyi jólét középpontjában főként az egészségfejlesztési intézkedések állnak (sporttevékenységek támogatása, szűrővizsgálatok szervezése).

A Minisztérium – állami tulajdonú - székhely épülete fejlesztésre szorul, tekintettel arra, hogy az ingatlan az 1970-es évek technológiai előírásainak megfelelően került megépítésre, ami a mai kor követelményeinek már nehezen feleltethető meg. Az épület ennek következtében erősen kitett a légköri- és zajszennyezettségnek. A fentiek ellenére a Minisztérium törekszik arra, hogy a munkakörülmények munkavédelmi szempontból megfelelőek legyenek (a beépített hő- és füstelvezető rendszerek karbantartása, tűzvédelmi rendszerek folyamatos ellenőrzése, stb.). Annak érdekében, hogy a munkavédelmi előírásoknak megfelelő legmagasabb és legalacsonyabb hőmérséklet biztosítható legyen, javasoltuk, hogy az épületet üzemeltető KEF ne a naptári napokhoz, hanem az aktuális időjárási viszonyokhoz igazítsa a hűtő-fűtő rendszer elindítását, illetve leállítását.

A Minisztérium a jogszabályi előírások szerint biztosítja a munkavállalók megfelelő munkakörülményeit a KEF folyamatos bevonásával.

12.4. Építési és Közlekedési Minisztérium

Az Építési és Közlekedési Minisztérium 2024-2025-ben szabályozási szigorításokkal, digitalizációval és célzott fejlesztésekkel javította a munkavédelmi helyzetet, különös tekintettel az építőiparra és a közlekedési ágazatra. Erősödött az ellenőrzés, nőtt a bírságok visszatartó ereje, valamint előtérbe kerültek a korszerű technológiák és a munkavállalói tudatosság fejlesztése. A közlekedési területen végrehajtott beruházások és intézkedések

⁶ baleseti táppénzek okozta kiadás számítása: baleseti táppénzes napok száma*egy baleseti táppénzes napra jutó táppénzkiadás

⁷ közvetlen bevételkiesés számítása: baleseti táppénzes napok száma* napi bruttó átlagkereset 18,5%-a

hozzájárultak a munkakörülmények javulásához és a munkabalesetek számának csökkenéséhez.

A munkakörülmények kielégítőek a jogszabályi és kollektív szerződéses keretek, a szakmai elismerési rendszerek, a képzési és továbbképzési programok, a vasútüzemi biztonsági szabályok érvényessülése, a korszerű járműállomány bővülése, valamint az informatikai és ergonómiai fejlesztések területén.

A munkakörülmények fejlesztése szükséges azonban a munkavédelem és biztonság (különösen az építőiparban), valamint az előregedett infrastruktúra és eszközpark korszerűsítése terén. Fejlesztés szükséges továbbá a speciális munkakörülmények kezelésében, különösen a szabadtéri munkavégzés, a pszichés terhelés, valamint a pálya-és villamos munkák biztonsági feltételeinek javítása és a létesítmények korszerűsítése terén.

Az új technológiák (digitalizáció, mesterséges intelligencia, automatizálás, új jármű-és diagnosztikai rendszerek, alternatív meghajtások) megjelenése mellett fokozott figyelmet igényelnek az ezekhez kapcsolódó informatikai, villamos és üzemeltetési kockázatok. Emellett kiemelt kockázati tényező a pszichés terhelés növekedése, a szélsőséges időjárás hatásai, a vendégmunkások munkavédelme, valamint egyes területeken a szabályozási hiányosságok (pl. tűzvédelmi berendezések karbantartása).

Azokon a területeken, ahol van munkavállalói képviselő, ott a munkavállalók egészségét, biztonságát és munkakörülményeket érintő kérdésekben a képviselők bevonása folyamatosan megtörténik.

Az iskolarendszerből kikerülő fiatalok munkavédelmi ismeretei alapvetően elméletiek, azonban a gyakorlati kockázatfelismerés és a biztonságtudatos szemlélet fejlesztésre szorul. Előrelépést a gyakorlatorientált képzés, interaktív (pl. VR) oktatási módszerek és a szemléletformálás erősítése jelenthet. A felsőoktatásban a munkavédelem főként a műszaki és szakirányú képzésekben jelenik meg, míg más területeken korlátozott. Indokolt a képzés bővítése, különösen a nem műszaki szakokon a gyakorlati, kockázatkezelési szemlélet erősítése érdekében.

A vasúti közlekedési ágazat munkavédelmi helyzetét alapvetően meghatározza a munkavégzés speciális üzemi környezete; a nagy kockázatú vasútüzemi munkák jelenléte; valamint a folyamatos üzemeltetésből adódó váltott műszakos munkarend; továbbá az éjszakai munkavégzés.

Az 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről mai kornak nem felel meg, módosítása szükséges.

A műemlékvédelem területén dolgozó gazdasági társaságok számára javasolt egy olyan specifikus munkavédelmi útmutató kidolgozása nemzetgazdasági szinten, amely feloldja a műemlékvédelmi szempontok (pl. eredeti korlátmagasság megtartása) és a modern munkavédelmi előírások közötti esetleges ellentmondásokat.

12.5. Honvédelmi Minisztérium

2025-ben is folytatódott a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program, melynek keretében a haderő szárazföldi és légiereje további képességnövekedésen ment keresztül, alapinfrastruktúra

bővítésekre, korszerűsítésekre került sor, melynek hatására a honvédelmi szervezetek munkavédelmi helyzete javult.

A megfelelő szolgálatteljesítési és munkakörülmények, illetve a korszerű elhelyezési és tárolási feltételek kialakítása, valamint a meglévő, illetve a rendszerbe kerülő új technológiák és hadfelszerelések megfelelő elhelyezése, működtetése technikai kiszolgálása, valamint a szolgálatteljesítési és a munkakörülmények komfortossága biztosított.

Kiemelt feladat a rendszeresítés alatt álló, korszerű hadfelszerelések hatékony és biztonságos használatához szükséges katonai és/vagy egyéni védőeszközök kiválasztása, rendszerbe állítása és a folyamatos ellátás biztosítása. Az újonnan rendszerbe állított hadfelszerelések kezeléséből és üzemeltetéséből adódó kockázatok, a személyi állomány és a szakmai felelősök hatékony felkészítésével, gyakorlati kiképzésével és felügyeletével megfelelő módon kezelhetők.

A munkavállalók egészségét, biztonságát, valamint a szolgálatteljesítési és a munkakörülményeiket érintő helyzet alakulásáról az érintett érdekképviselői szervezetek tájékoztatást kaptak, így közvetlenül volt lehetőségük véleményüket kifejezni, elképzeléseiket, javaslataikat képviselni, kérdéseiket megfogalmazni.

A katonai szak- és felsőoktatási rendszerbe belépők a biztonságos szolgálatteljesítéshez kapcsolódó ismereteket jellemzően az alapkiképzés és a folyamatos szakmai képzések részeként sajátítják el, melyek biztosítják a megfelelő biztonsági kultúra fenntartását.

12.6. Nemzetgazdasági Minisztérium

12.6.1. Kereskedelem

A kereskedelemre vonatkozóan az alapvető munkavédelmi szabályok az Alaptörvényben, és az Mvt-ben., valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényben és az ilyen irányú rendelkezéseket is tartalmazó törvényekben találhatók.

Az Mvt. 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján került megalkotásra a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 30/1995. (VII. 25.) IKM rendelet, amelynek hatálya kiterjed a kereskedelmi, idegenforgalmi, vendéglátó-ipari tevékenységet ellátó és az ehhez kapcsolódó szolgáltatást végző, továbbá kereskedelmi szálláshelyet üzemeltető (ide nem értve a fizetővendéglátó helyet) munkáltatóra.

A Nemzeti Kereskedelmi és Fogyasztóvédelmi Hatóság 2025-ben segédletet adott ki a vendéglátó létesítményt üzemeltető élelmiszer-vállalkozók részére. A segédlet 3. pontja („Személyi feltételek”) tartalmaz előírást a dolgozók munkaruhájának, védőruhájának a kezeléséről.

A kereskedelmi szektorban a munkavállalók helyzetét leginkább az érintheti, hogy a forgalmazási tevékenység egyre inkább automatizálttá válik. Önkiszolgáló pénztárak, automaták jelennek meg, ugyanakkor arról nincs információ, hogy ezek nehezebbé tennék az alkalmazottak helyzetét.

12.6.2. Turizmus, vendéglátás

A munkavállalók egészségét, biztonságát és a munkakörülményeket érintő ágazati vagy szakterületi döntések előkészítése során rendszeresen bevonják a munkavállalók képviselőit,

valamint az érintett turisztikai szakmai szervezeteket. A konzultációk során együttműködünk többek között a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségével, a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvánnyal, továbbá – a téma jellegétől függően – a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetségével. A bevonás célja, hogy a döntéshozatal átlátható, szakmailag megalapozott legyen, és megfelelően tükrözze az érintettek érdekeit.

A hazai iskolarendszerű oktatásból kikerülő fiatalok munkavédelmi ismereteinek színvonala általánosságban megfelelő alapokat biztosít, ugyanakkor a turizmus–vendéglátás sajátos munkakörnyezeti kockázata miatt további fejlesztést igényel. Előre lépési lehetőséget jelentene a gyakorlatorientált munkavédelmi modulok erősítése, a szakmai képzőhelyekkel közösen kialakított ágazati példák beépítése, valamint a szolgáltatási környezetben előforduló tipikus kockázatok – például ergonómiai terhelés, géphasználat, higiéniai előírások – célzottabb bemutatása. A munkáltatók és az ágazati szakmai szervezetek bevonása tovább növelhetné a képzések gyakorlati hasznosíthatóságát.

Kritikus pontként azonosítható a biztonságtudatos szemléletmód hiánya: a tanulók gyakran elméleti tananyagként, nem pedig saját testi épségük zálogaként tekintenek a munkavédelemre. Előrelépést jelentene a digitális tananyagok (pl. VR-szimulációk) alkalmazása, amelyek kockázatmentes környezetben mutatják be a konyhatechnológiai balesetforrásokat. Emellett szorgalmazzuk a munkavédelmi képviselők szerepének és a munkavállalói jogoknak/kötelezettségeknek a hangsúlyosabb megjelenítését a tantervben, hogy a pályakezdők ne váljanak kiszolgáltatottá a munkaerőpiacon.

A legtöbb magyar intézményben a munkavédelem nem önálló tantárgy, hanem a szakmai tárgyakba építve jelenik meg, különösen ott, ahol a hallgatók gyakorlati képzésben vesznek részt (konyha, szállodaüzemeltetés, rendezvényszervezés, wellness és fürdőszolgáltatások). A hangsúly általában a munkahelyi biztonság, higiéniai előírások, élelmiszerbiztonság, tűzvédelem és elsősegély alapjain van, mivel ezek a turizmus és vendéglátás működésének kötelező elemei. Például, a legnagyobb hallgatói létszámmal rendelkező, Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE) – Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Karán a turizmus–vendéglátás BA és a vendéglátás szakirányú képzésekben kötelező a munkavédelmi és élelmiszerbiztonsági oktatás a gyakorlati tárgyak előtt. A HACCP, tűzvédelem, konyhai biztonság és higiéniai protokollok hangsúlyosak.

12.7. Országgyűlési Őrség

Az Országgyűlési Őrség (a továbbiakban: Őrség) vonatkozásában a munkavédelmi felügyeletet az Országgyűlés Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) által szerződés alapján foglalkoztatott munkavédelmi felügyelő látja el. 2025. évben fő feladata a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendeletben meghatározottak folyamatos ellenőrzése, a munkavédelmi oktatás megszervezése és végrehajtása, az elsősegélynyújtás személyi és tárgyi feltételeinek megszervezése, a balesetek kivizsgálása, a munkavédelmi vizsgáztatás, a munkavédelmi szemle megszervezése, a kockázatértékelés felülvizsgálata volt. Az ellenőrzések során feltárt hiányosságok megszüntetésére a szükséges intézkedést megtette, melyet rendszeresen ellenőrzött. A folyamatos munkavédelmi ellenőrzések alapján az állomány munkavédelmi helyzete a jogszabályokban előírtaknak megfelel.

Az elsősegélynyújtó felszerelések használhatóságát céllenőrzés keretében 2026. januárjában ellenőrizték.

A megválasztásra került munkavédelmi képviselő az Mvt.-ben meghatározott 8 órás továbbképzésben részt vett. A Hivatal által foglalkoztatott munkavédelmi felügyelővel rendszeres kapcsolatot tartott, igény esetén konzultáltak.

Az Őrség állományából 14 fő előzetes, 440 fő ismétlődő, 450 fő soron kívüli munkavédelmi oktatásban részesült. 2025. évben az esedékes munkavédelmi vizsgáztatás megszervezésére került sor, melynek alapján 9 fő tett eredményes munkavédelmi vizsgát, összesen 82 fő rendelkezik érvényes munkavédelmi vizsgával. Az Őrség állománya az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés szabályait megfelelően ismeri, a munkavédelmi oktatások során azt megfelelően elsajátította.

Az Őrség állománya az előírt egyéni védőeszközökkel rendelkezik, a vezetők annak használatát megkövetelik. A védőeszközök használatát rendszeresen ellenőrzik. A további használatra alkalmatlan védőeszközök cseréjére a vezetők a szükséges intézkedést megtették. A tűzoltó bevetési védőruhák használhatóságának felülvizsgálata 2025. évben megtörtént, melynek alapján a korábbiakban használt 4 féle védőruha helyett új védőruha került beszerzésre. A korábbiakban készenlétben tartott védőruhák közül azok, amelyek még megfelelő állapotban vannak, tartalékkészletként megtartásra kerültek.

Az Őrség által használt objektumokról elmondható, hogy a biztonságos munkavégzésre (használatra) alkalmasak.

Az Őrség állományát 2025. évben az Mvt. hatálya alá tartozó súlyos munkabaleset nem érte.

2025. évben az Őrség állományát foglalkozási megbetegedés nem érte, fokozott expozíció nem fordult elő.

12.8. Országos Vízügyi Főigazgatóság

A munkakörülmények az ágazat minden területén kielégítőek. A központi irodaépületekben, szakaszmérnökségeken, raktárakban, gyakorlatilag minden objektumban és munkaterületen. Azonban jellemzően az elmúlt időszakban épített, illetve felújított épületek, nagyműtárgyak, szivattyútelepek esetében, illetve az elmúlt időszakban beszerzett hajók, munkagépek, eszközök és berendezések esetében jobbak a munkakörülmények.

A munkakörülmények megfelelőségének biztosításához alapvető követelmény minden szerv esetében a megfelelő munkavédelmi szabályozás és belső eljárásrendek megléte. Mindenhol rendelkeznek naprakész, a tevékenységeik sajátosságaihoz igazított munkavédelmi szabályzatokkal, melyeket rendszeresen felülvizsgálják, és a munkavállalókkal megismertetnek. A szabályok gyakorlati alkalmazása következetes.

Fontosnak tartják a megfelelő munkavédelmi oktatást, képzést. Az új belépők oktatását, illetve az időszakos és rendkívüli oktatásokat előírás szerűen megtartják, dokumentálják, és a vízügyi ágazatra jellemző speciális kockázatokra (pl. vízparti munkavégzés, fakivágás, gépkezelés, árvízi beavatkozások, drónozás) külön hangsúlyt fektetnek.

Az egyéni védőeszközök biztosítása is hozzájárul a munkakörülmények megfelelőségéhez, a munkavégzés jellegéhez igazodó eszközök (pl. mentőmellények, láthatósági ruházat, vízálló

védőfelszerelések, zajvédő eszközök) rendelkezésre állnak, minőségük megfelelő, használatuk ellenőrzött.

A munkahelyi higiénés és infrastrukturális feltételek is megfelelőek, a munkakörnyezet világítása, szellőzése és általános állapota mindenhol kielégítő, a karbantartási feladatok folyamatosan, ütemezetten zajlanak. Rendszeresen elvégzik a kockázatértékeléseket és a feltárt kockázatok alapján megelőző intézkedéseket vezetnek be, melyek hozzájárulhatnak a munkakörülmények javulásához is.

A munkakörülmények fejlesztése szükséges az alábbi területeken:

- Az elavult, rossz állapotú épületek és építmények, amelyekben az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges feltételek éppen csak minimális szinten biztosíthatóak (egyes irodaépületek, szivattyútelepek, biotechnikai telepek és műhelyek);
- Az elavult, rossz állapotú munkagépek, berendezések, eszközök, amelyek használata munkavédelmi kockázatokat jelenthet;
- Laboratóriumi tevékenység esetében;
- A külső munkavégzési helyszíneken szociális feltételek szélesebb körű biztosítása (pl. mobil WC-k), az átlagtól eltérő foglalkoztatási munkarendben dolgozók esetében (pl. mobilszivattyúval történő vízpótlás, vagy a közfoglalkoztatotti külterületi munkavégzés esetében);
- Szélsőséges időjárási körülmények esetén.

Több igazgatóság drón használatával felügyeli a vízgazdálkodási területeket. A drón használatára az Igazgatóság által kijelölt dolgozók megfelelő képeztést kapnak, ezáltal a jogosulatlan használat nem lehetséges. Pilóta igazolvánnyal és megfelelő óraszámú gyakorlati oktatással rendelkeznek. Munkavédelmi szempontból kiemelt figyelmet kell fordítani a forgó, mozgó alkatrészek használatára és biztonságos működtetésre;

Mobil szivattyúk fokozottabb használata: új, összetett kockázati tényezőként jelentkezett, a működési terület jelentős részére kiterjedő, mobil szivattyúval történő vízpótlás (telepítés/bontás, üzemanyagszállítás, üzemeltetés), folyamatos munkarendben (0-24), szélsőséges időjárási körülmények között.

A munkavállalók egészségét, biztonságát és a munkakörülményeket érintő ágazati/szakterületi döntések meghozatalakor a munkavállalók képviselőit minden esetben bevonjuk a döntések meghozatala előtt.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóságon a vízügyi ágazat tűz- és munkavédelmi szakembereinek részvételével 2025. március 18-án egy szakmai fórumot tartottak. A fórum célja a munkavédelmi feladatokat ellátó szakemberek tapasztalatcseréje volt. Döntően az utóbbi időben bekövetkezett jogszabályi változások ismertetése, valamint a felmerülő problémák megválaszolása volt a fő irányvonal, illetve a munkavédelmi dokumentációk megosztása, oktatási anyagok, tájékoztatók közzététele. A résztvevők az összejevetelt pozitívan értékelték. A fórumon elhangzottak hozzájárulnak az ágazat munka- és tűzvédelmi feladatainak összehangolásához, különösképpen a megelőzési tevékenység javításához, mellyel összességében a munkavédelmi helyzet javul.

12.9. Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Országos Bányakapitányság

12.9.1. A munkafeltételek alakulása

A bányászat sajátossága, hogy a tevékenység végzése során előre nem látható veszélyek fordulhatnak elő, amelyek nagy szakértelmet és kellő gyakorlatot igényelnek a munkát irányítóktól és a szakma gyakorlóitól egyaránt, a veszélyhelyzet kellő időben történő felismerése és a veszély kialakulásának megelőzése érdekében.

A bányászati szakterületen belül a Bányafelügyelet a szilárd ásványbányászat, a szénhidrogén ipar (kőolaj és földgáz kutatás-termelés, szállítás-tárolás), a geotermikus energia kutatás, kinyerés és hasznosítás és a gázipar (gázelosztás, gáztárolás) területén végez ellenőrzéseket az egyes vállalkozások, gazdasági társaságok területén az Mvt.-ben előírt, munkáltatói kötelezettségeinek betartását, illetve e követelmények teljesítését érintően.

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) bányafelügyeleti hatáskörébe tartozó területen a munkabiztonság helyzete a munkakörülmények vonatkozásában megfelelőnek mondható, az előírt minimális követelmények minden szakági területen teljesülnek.

A földalatti bányászati tevékenység – a Tatabánya XIV/A. és XV/C. vízakná kivételével – már 2018. évre szinte teljesen befejeződött a szilárd ásványbányászat terén. Földalatti bányászati tevékenység jelenleg a Borsodi régióban az „Edelény-Nyugat” elnevezésű kutatási területen történik, valamint bányabezárási és kármentesítési tevékenység van Gyöngyösorosziiban és Recskben. A földalatti bányászati tevékenység radikális visszaszorulását követően a teljes ágazatra vonatkozó bányászati statisztikában a bányászati munkabalesetek száma is erőteljesen lecsökkent 2006. évtől 2015. évig. Ez az erős csökkenő tendencia 2015-évtől lelassult és a teljes bányászati szakágazatban 87 – 37 közötti esetszámon alakul (lásd lentebbi diagramot). Kiemelendő, hogy halálos munkabaleset földalatti bányában 2015. év óta nem következett be.

A külszíni bányászat területén a bányauzemekben a műszaki-biztonsági helyzet a jogszabályi feltételeknek megfelelő. A tevékenységet végző bányavállalkozók Kkv-nek minősülő része csak a meglévő, részben elavult munkaeszközökkel folytatja a bányászati tevékenységet. A bányák szakmai színvonalát tekintve jelentős változás nem történt, a termelő és feldolgozó berendezések műszaki, technikai színvonala egyre jobban megfelel a kor követelményeinek. A nagyobb bányavállalkozóknál és ezek egyes alvállalkozóinál, továbbá a célkitermelőhelyeken tevékenységet végző cégeknél tapasztalható korszerűbb munkaeszközök alkalmazása. A munkakörülmények a bányauzemekben megfelelőek, az alkalmazottak képzettsége megfelel az adott technológia szintjéből adódó feladatoknak.

A belső utasítások rendszere, oktatása, folyamatos aktualizálása – néhány esettől eltekintve – megfelelő. Hiányosságot a kockázatértékelések területén több esetben is tapasztalt a Bányafelügyelet, amelyek miatt szükség volt a bírság szankció alkalmazására, többek között azért is, mert a munkabiztonsági szaktevékenységet nem olyan személy végezte, akinek a végzettsége megfelelt volna a bányászat területén munkabiztonsági szaktevékenységnek minősülő feladatok ellátására jogosult személyek szakképesítési követelményeiről szóló 10/2022. (I. 28.) SZTFH rendeletnek.

A bányászat területén a bányavállalkozók részéről általános tendencia az alvállalkozói igénybevétel a bányászati tevékenységek végzésére. A munkaerő-kölcsönzés nem jellemző

ezen a területen. A munkavégzés keretét képező szerződésekben a jogi kapcsolatok, jogok és kötelezettségek leszabályozásra kerültek ugyan, de a munkavédelmi felelősségvállalások (összehangolás) nem minden esetben lettek egyértelműen kijelölve, lehatárolva. A feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében a Bányafelügyelet az ellenőrzéseket követően intézkedett.

A **polgári robbantási tevékenység** területén megállapítható, hogy az e tevékenységet végző társaságoknál a robbantási munka személyi és tárgyi feltételei 2025. évben is kielégítőek voltak. Új robbanóanyagok, új robbantási technológiák bevezetésére nem került sor, de kiemelendő az elektronikus gyutacsok térhódítása. A külfejtéses bányáknál a robbantásos közetjövésztes terén újdonságnak számít a robbantólukak töltését megelőző ún. fal-szkennelés, amely a jövésztesendő közethomlok üregeinek feltárását segíti. A fal-szkennelés lényege, hogy az így feltárt üregekbe nem kerülhet robbanóanyag, amellyel a robbantás repeszhatása nagymértékben csökkenthető.

Az ipari robbantási tevékenységet végző társaságoknál a robbantási munka személyi és tárgyi feltételei kielégítőnek tekinthetők, szabálytalan robbantási tevékenység és munkabaleset 2025. évben e területen nem történt.

A robbantásvezetők és robbantomesterek felkészítő tanfolyamai folyamatosak, az ÁRBSZ 2024.IX.17-től hatályba lépett 179/A. §-sa következtében fel is gyorsultak. A felkészítő tanfolyamokra a bányafelügyelet által engedélyezett tematika alapján, a képzésre jogosultsággal rendelkező szervezetek oktatási tevékenysége során kerül sor. Az új képzéseket és a felkészítő tanfolyamokat sikeresen elvégző robbantomesterekre és robbantásvezetőkre vonatkozó nyilvántartást a Bányafelügyelet folyamatosan, naprakészen vezeti.

A **szénhidrogén bányászaton** belül a **kőolaj- és földgázbányászatot**, a **szénhidrogén kutatást**, illetve a **földalatti gáztárolást** végző, valamint a **PB ellátást** biztosító szolgáltatók munkabiztonsági helyzete jónak értékelhető. Minden egyes szakterületen tanúsított minőségbiztosítási rendszereket alkalmaznak. A **kőolaj- és földgáz-bányászatban**, a **szénhidrogén kutatás területén**, a **földalatti gáztárolásnál** és a **PB forgalmazás terén** jól szervezett, magas műszaki színvonalú, korszerű technológiát és munkavédelmi irányítási rendszert alkalmaznak. Nagy figyelmet fordítanak a folyamatos fejlesztésre, az esetlegesen felmerülő problémák megoldására. Ebben az ágazatban tapasztalható, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi és műszaki erőforrások megfelelő háttérrel biztosítanak a biztonságos működés fenntartásához. A **PB töltő** üzemek a Bányafelügyelet által jóváhagyott műszaki-biztonsági irányítási rendszer és az ez alapján létrehozott vállalati belső utasítások alapján végzik munkájukat. Az engedélyesek az összes munkafolyamat tekintetében rendelkeznek kockázatelemzéssel, melynek folyamatos nyomon követése a minőségirányítási rendszer része. A **szénhidrogén kutatás** területén az elvártnak megfelelő munkakörülményeket teremtenek a vállalkozók, a munkaeszközök zöme korszerű, új beszerzésű gépekből, berendezésekből áll. A munka- és technológiai fegyelem terén hiányosságot a Bányafelügyelet nem tapasztalt. Az alkalmazottak munkafegyelme megfelelőnek ítéltető. A szénhidrogén bányászati szakágazat tevékenységével érintett területek munkavédelmi, munkaügyi helyzete megfelelő, a Bányafelügyelet az elvégzett ellenőrzések során jogszabálysértést nem állapított meg.

A **földgázelosztás** területének szakmai színvonala megfelelő. A földgázelosztói engedélyesek rendelkeznek a Bányafelügyelet által jóváhagyott műszaki-biztonsági irányítási rendszerük

(MBIR) részét képező, az üzemelést meghatározó belső utasításokkal, kockázatértékeléssel és ezeknek megfelelően végzik tevékenységüket.

A **földgázszállítás** területén folyó munka szakmai színvonala magas, a létesítmények műszerezettsége, a dolgozók munkaeszközökkel való ellátottsága a kor színvonalának megfelelő. Az üzemek a jóváhagyott minőségirányítási rendszer, illetve a bányafelügyelet által jóváhagyott műszaki-biztonsági irányítási rendszer és az ez alapján létrehozott vállalati belső utasítások alapján végzik munkájukat. A földgázszállítók az összes munkafolyamat tekintetében rendelkeznek kockázatértékeléssel, melynek folyamatos nyomon követése a minőségirányítási rendszer része.

A **geotermikus energia hasznosítása** terén ki kell emelni, hogy az utóbbi években jelentősen megnövekedett a geotermikus energia kutatását és kinyerését végző engedélyesek száma. A 2023. március 1-jén életbe lépett geotermikus energia hasznosítását érintő jogszabályváltozást követően a felszín alatti víz kitermelésével járó esetben is a bányafelügyelet engedélyezi a geotermikus energia kutatását, kinyerését, hasznosítását, melynek következtében az elmúlt években kiugróan magas számú kutatási engedély került kiadásra. Az engedélyek birtokában megkezdődtek a kutatófúrások, melyek komplex, e körben munkavédelmi szempontú ellenőrzésére a Bányafelügyelet kiemelt figyelmet fordított. Itt is ki kell emelni a kockázatértékelések miatt kirótt bírságokat, mert azokat nem arra jogosult személy készítette.

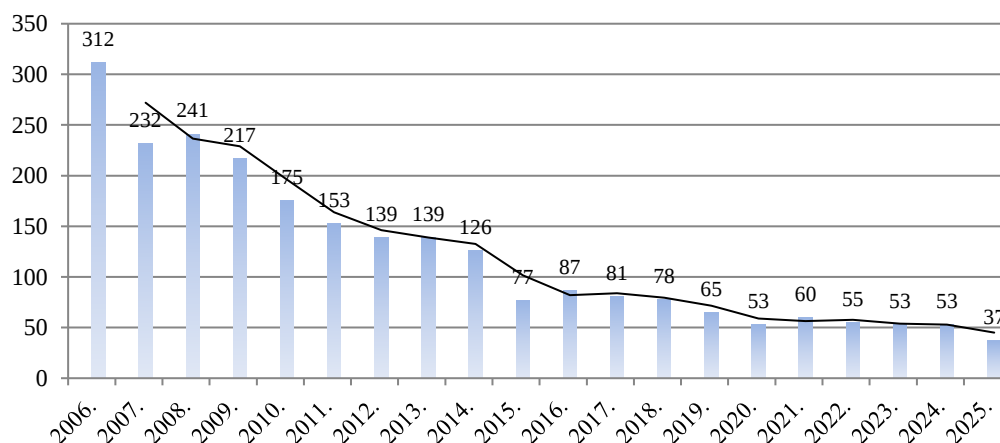
Általánosságban kijelenthető, hogy a munkavédelmi törvény szigorításai mellett a Bányafelügyelet éves munkaterve szerint végrehajtott rendszeres munkavédelmi cél- és rendkívüli-ellenőrzések elősegítették, hogy a munkáltatók megfelelő gondot fordítsanak a munkavédelemre. Az ellenőrzések, valamint a munkabaleseti adatok alapján megállapítható, hogy a külszíni szilárd ásvány bányászat, valamint a szénhidrogén és geotermikus energia bányászata terén a műszaki-biztonsági, munkavédelmi helyzet kielégítőnek ítéltető.

Kiemelendő, hogy a kisebb bányaüzemknél a bányászati tevékenység műszaki felügyeletét ellátó személyek esetében egyre inkább tapasztalható a szakemberhiány, felügyeleti személy gyakran gépkezelői feladatokat is ellát, vagy a bányaüzem felelős műszaki vezetője látja el a műszaki felügyeleti feladatokat is.

12.9.2. A munkabalesetek számának alakulása a bányafelügyelet munkavédelmi hatáskörébe tartozó területen

A földalatti szénbányászat megszűnésével a balesetek számának erős visszaesése volt tapasztalható 2015. évtől. A 2015. évi balesetek száma a 2014. évi 126-os esetszámnak mintegy 61%-ára esett vissza (77 db). Azóta a csökkenő tendencia – 2016-ot kivéve – folyamatos.

A bányászati szakterületen 2006-2025. évek közötti időszakban bejelentett munkabalesetek számának alakulását mutatja a 43. számú ábra.

43. számú ábra: A bányászati szakterületen 2006-2025. évek közötti időszakban bejelentett munkabalesetek számának alakulása

A diagram adataiból megállapítható, hogy az összes bányászati munkabaleset száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, annak ellenére, hogy a 2020. évi mélypont után 2021. és 2022. évben kicsi emelkedés volt, majd 2023. évtől ismét egy minimális **csökkenés** tapasztalható. További csökkenés következett be 2025. évben, amely a korábbi évek 70%-ára esett vissza.

A 2025. évben bejelentett bányászati munkabalesetek száma a Bányafelügyelet öt területi egységeinél (BfO) a 44. számú ábra szerint alakultak:

Év/megoszlás			Buda pesti	Miskolc i	Pécs i	Szolnok i	Veszpré mi	Összes:
ÖSSZES MUNKABALESET*			8	12	2	11	4	37
EBBŐ L	SÚLYOS**					1		1
	EBBŐ L	HALÁLOS						
		CSONKU- LÁSOS						
	CSONKULÁSOS***			2				2

* Összes munkabaleset= halálos+3 napon túli keresőképtelenséget okozó munkabaleset

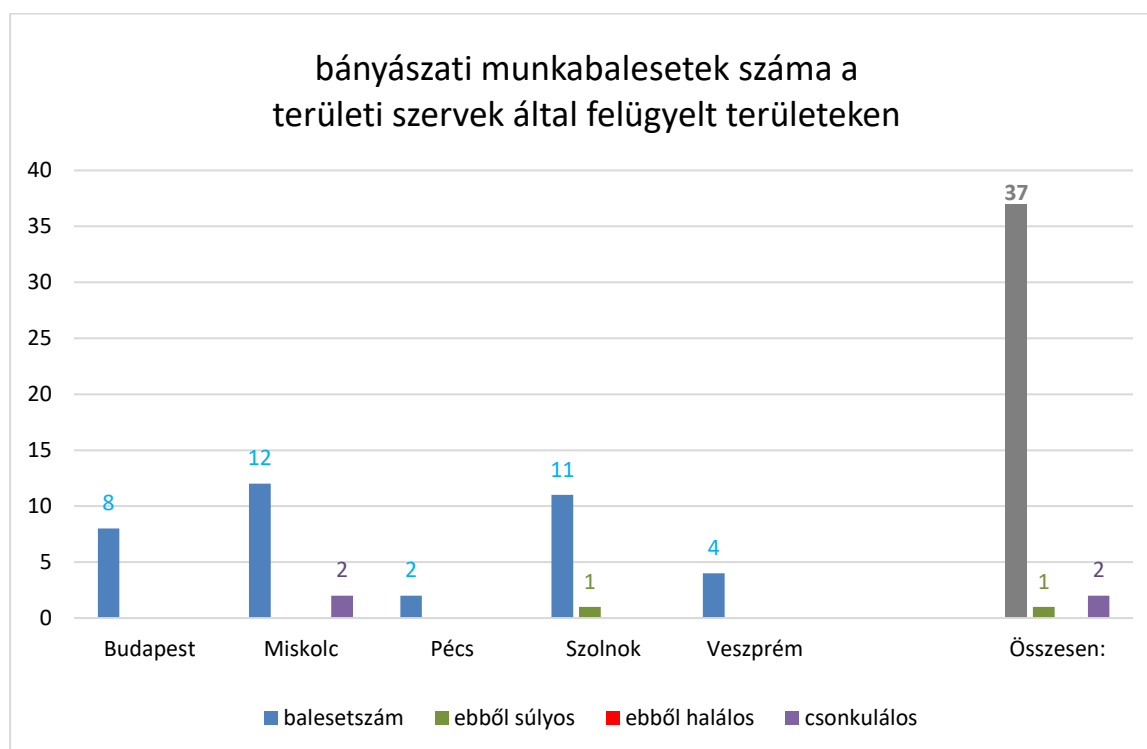
** Súlyos munkabaleset = halálos + súlyos csonkulásos + egyéb súlyos (Mvt. szerint)

*** Csonkulásos munkabaleset = súlyos csonkulásos + egyéb csonkulásos

44. számú ábra: A 2025. évben bejelentett bányászati munkabalesetek száma

Bányafelügyeleti összes bányászati munkabaleset: **37 eset**, amiből: **1 eset súlyos**

Diagramban ábrázolva az eloszlás az alábbi:

45. számú ábra: A bányászati munkabalesetek száma a területi szervek által felügyelt területeken

Baleseti adatok, bányászati szakterületek szerint

A bányafelügyelethez **2025. évben bejelentett** – az alvállalkozókat is figyelembe vevő – munkabalesetek szakterületek szerinti megoszlását mutatja a 46. és a 47. számú ábra.

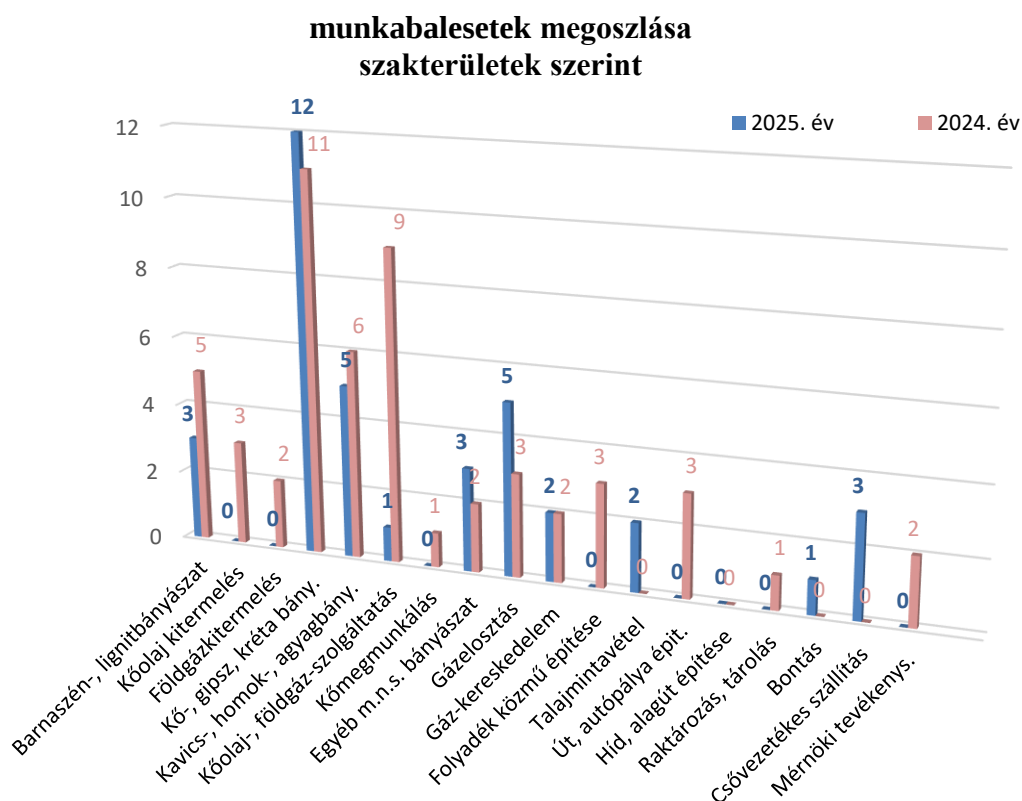
Szakterület (fő tevékenység – TEÁOR '25)	Munkabalesetek száma		Ebből halálos	
	2024. év	2025. év	2024. év	2025. év
Barnaszén-, lignitbányászat	5	3		
Kőolaj kitermelés, feldolgozás	3	0		
Földgázkitermelés	2	0		
Kő-, gipsz, kréta bányászata	11	12		
Kavics-, homok-, agyagbányászat	6	5		
Kőolaj-, földgáz-kiterm. szolgáltatás	9	1		
Kőmegmunkálás	1	0		
Egyéb m.n.s. bányászat	2	3	1	
Gázelosztás	3	5		
Gáz-kereskedelem	2	2		
Folyadék szállítására szolgáló közmű építése	3	0		
Út, autópálya építése	3	0		
Talajmintavétel, próbafúrás	0	2		
Híd, alagút építése (osztrák munka)	0	0		
Raktározás, tárolás	1	0		
Bontás	0	1		
Csővezetékes szállítás	0	3		
Mérnöki tevékenység, tanácsadás	2	0		
összesen:	53	37	1	0

46. számú ábra: A bányafelügyelethez 2025 évben bejelentett munkabalesetek szakterületek szerinti megoszlása

A táblázat adataiból látható, hogy a legtöbb bányászati munkabaleset már nem a külszíni lignitbányászattal foglalkozó két nagy bányáüzemben volt, hanem a kőfejtés, gipsz, kréta bányászati szakterületen 12 esettel. Ezt követi a kavics-, homok-, agyagbányászat és a gázkereskedelem (5-5 esettel), majd a barnaszén-, lignitbányászat (3 eset) és ezt követi a csővezetékes szállítás, szintén 3 esettel.

A balesetek során bekövetkezett sérülések jellege vérzéses sebek, húzódások, zúzódások, ficamok, rándulások, kisebb áramütések és csonttörések voltak. A sérült testrész jellemzően kéz, kar, láb. A munkabalesetet kiváltó esemény: botlás, esés, leesés, csúszás talajon, lépcsőre fel- illetve lelépés, valamint a teheremelés során bekövetkező túlterhelés. E balesetek okai java részét a figyelmetlenségre és kapkodásra vezethetők vissza, illetve nem az előírásoknak megfelelő munkavégzés eredményeként keletkezett. Kedvezőtlen tapasztalat, hogy az utóbbi években a töréssel végződött sérülések száma megnőtt, amely a táppénzes állományok időtartamának exponenciális növekedésével járt együtt.

Az előbbi táblázat „Szakterület” és „Munkabalesetek száma” oszlopát diagramban ábrázolva kapjuk az alábbi eloszlást. Az egyes tevékenységhez tartozó szolgáltatást a megfelelő szakterülethez kapcsolva vettük figyelembe.

47. számú ábra: A bányafelügyelethez 2025 évben bejelentett munkabalesetek szakterületek szerinti megoszlása diagramban ábrázolva

A bányászati szakterületen 2025. évben bejelentett bányászati munkabalesetek száma további csökkenést követően 37 eseti mélypontra zuhant. A súlyos baleseteket tekintve, míg 2024. évben kettő halálos baleset történt, addig **2025. évben NEM következett be halálos** bányászati

munkabaleset. A 37 db munkabalesetből egy súlyos, életveszélyes volt, amely kőolaj- és földgázbányászati területen következett be.

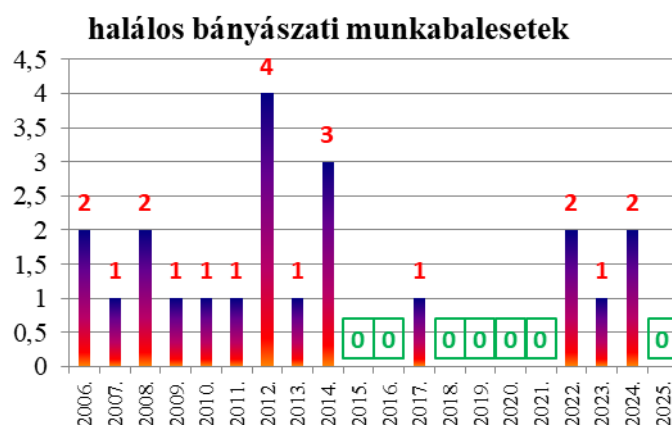
Az életveszélyes sérülést okozó balesetnél valószínűsíthetően rendellenes élettani hatás váltotta ki a munkavállaló elesését.

Súlyos munkabaleset:

Az operátori munkakörben foglalkoztatott munkavállaló 2025.12.18-án Kiskunhalas-ÉNy-1 gyűjtőállomásra ment ellenőrzési feladatait végezni. Feltehetően 16-17 óra tájékán a gyűjtőállomás bejáratánál, a közlekedési úton elesett és beverte a fejét a beton padozatba. Mivel munkatársa észlelte, hogy a feladatát KM-1 gyűjtőn nem végezte el és telefonon nem tudták elérni, a keresésére indult. A sérültet a kollégája a gyűjtőállomás előtt az autójában ülve találta meg fejsérüléssel, éber, de zavart állapotban. A munkavállaló az esés következtében kétoldali koponyaalapi törést szenvedett. A kiérkező mentők először a kiskunhalasi kórházba szállították, majd a koponyasérülés és a keletkezett vérömleny miatt Szegedre szállították, ahol megműtötték. A munkabalesetet a sérülés alapján, mint életveszélyes sérüléssel járó súlyos munkabalesetet jelentették a Bányafelügyelet részére. A balesetnek közvetlen szemtanúja nem volt, kamerafelvétel sem állt rendelkezésre.

A balesetet a Bányafelügyelet a helyszínen vizsgálta, valamint az esettel kapcsolatban tanúmeghallgatásokat végzett. A munkavállaló gyalogos közlekedés során történt elesését valószínűleg egy rosszullet válthatta ki, mivel kórelőzményében több betegsége volt (megnövekedett koponyaűri nyomás, mely miatt már korábban műtötték is, valamint cukorbetegség). Alkalmassági vizsgálaton részt vett, ott korlátozás nélkül alkalmasnak minősítették. A Bányafelügyelet a balesetvizsgálat során a munkáltató felelősségi körébe tartozó hiányosságát nem állapította meg.

A közel változatlan létszámadatok és a csökkenő baleseti számok mellett váltakozó képet mutatnak a *halálos* bányászati munkabalesetek számadatait, a 48. számú ábra szemlélteti az elmúlt *húsz* év viszonylatában.

48. számú ábra: A halálos bányászati munkabalesetek számadatai az elmúlt húsz év viszonylatában

A munkabalesetek megelőzésére tett munkáltatói intézkedések – a súlyos baleseteket követően – minden esetben megtörténnek, az eseteket rendkívüli oktatás keretében ismertetik a munkavállalókkal.

Tájékoztatják őket a bekövetkezett baleset körülményeiről, a baleset kivizsgálásának megállapításairól és a hasonló esetek bekövetkezésnek megelőzése érdekében tett munkáltatói intézkedésekről is.

12.9.3. Munkavédelmi ellenőrzések

A minimális munkabiztonsági követelményeket az EU irányelveknek megfelelő hazai jogszabályok írják elő. A munkavédelmi törvény munkáltatói kötelezettségeinek betartási fegyelme csupán egy-egy esetben nem érte még el az elvárható szintet, de a hatóság szigorú intézkedésével az ilyen munkáltatói magatartások száma tovább csökkenthető.

A biztonságos és egészséges munkavégzés feltételeinek teljesülése, veszélyes munkaeszközök üzembe helyezése, időszakos felülvizsgálatuk, létesítési engedélyek megléte a bányafelügyeleti céllenőrzések során kiemelten kerültek vizsgálatra. Néhány munkahelyen intézkedni kellett a feltárt hiányosságok megszüntetésére, amelyeket a munkáltatók a legrövidebb idő alatt orvosoltak. Gyakran tapasztalt hiba a biztonsági és egészségvédelmi dokumentumban, a kockázatértékelésben volt tapasztalható, néhány esetben a bányavállalkozó nem is rendelkezett ez utóbbi dokumentummal.

A kockázatértékeléseknél előforduló leggyakoribb hibák, hogy

- nem azonosították és nem számszerűsítették a veszélyeztetettek körét,
- a munkáltató által alkalmazott munkaeszközök nem kerültek teljes körűen meghatározásra,
- a kockázatokat befolyásoló tényezőket nem jelölték,
- nem az arra jogosult személy készítette, illetve írta alá,
- hiányoztak
 - a megelőző intézkedések, határidők és felelősök rögzítése,
 - a kockázatértékelés időpontja, helye, tárgya, az értékelést végzők adatai,
 - a veszélyforrásokhoz kapcsolódó kockázatot súlyosbító tényezők bemutatása, valamint az előző és a következő kockázatértékelés időpontjára vonatkozó információ.

Az egyéni védőeszköz juttatás rendjének meghatározásában az írásos dokumentálást az ellenőrzött bányavállalkozók elvégezték, viszont a védőeszközök használatának indoka, védelmi képessége, fokozata vagy osztálya egyes esetekben hiányoztak a dokumentációból. A napjainkban széles körben rendelkezésre álló védőeszköz-kínálat is közre játszhat abban, hogy az egyéni védőeszközök vonatkozásában a munkáltatók a juttatási kötelezettségeiknek eleget tettek, védőeszköz nélküli munkavégzést a bányafelügyelet ellenőrzést végző kollégái a vizsgált időszakban nem tapasztaltak.

A bányafelügyelet több esetben is vizsgálta a munkavégzés összehangolásának megvalósulását a vállalkozói szerződések, az irányításért felelős személyek/szervezetek és a fővállalkozói minőség megállapítása kapcsán. Egyes esetekben a szerződések erősen hiányosak, pontatlanok, az utasítások nem egyértelműek, hiányoznak vagy ellentmondásosak az irányításra vonatkozóan, amelyek miatt bírsággal zárultak.

A termékvezeték-építések munkaterületein az előző évekhez képest nagyobb számban valósultak meg munkavédelmi célú ellenőrzések. Az ellenőrzések tapasztalatai szerint a jogsértések leggyakrabban a munkagödörben végzett munkával voltak összefüggésben. Több esetben megállapítható volt, hogy a munkáltatók nem minden esetben veszik igazolható módon

figyelembe a talajmechanikai adottságoknak megfelelő dúcolási követelményeket. Előfordult továbbá, hogy a munkagödörbe történő biztonságos le- és feljutás nem volt megfelelően biztosított, illetve az egyéni védőeszközök használatának megkövetelése sem történt kellő következetességgel.

Az ellenőrzések során a Bányafelügyelet ügyintézői kiemelt figyelmet fordítottak a bányavállalkozók, alvállalkozók és munkavállalók munkavédelmi témájú tájékoztatására. Ennek keretében felhívták a figyelmet a szigorodó jogszabályi környezetből fakadó kötelezettségekre, valamint a más munkaterületeken feltárt hiányosságok tanulságaira és a jogsértések lehetséges következményeire.

Mind az ellenőrzések, mind pedig a munkáltatóknál tapasztalt hiányosságok száma és aránya gyakorlatilag megfelel az elmúlt éveknek, az eltérések legfeljebb néhány százalékosak.

Nincs változás a tekintetben sem, hogy a munkabalesetek bekövetkezésében szerepet játszó személyi tényező továbbra is magas arányban a munkavállaló figyelmetlen munkavégzése.

Az ellenőrzések nem tártak fel olyan munkakörülményeket, ahol azok fejlesztésének szükségessége merült volna fel, valamint nem vált ismertté olyan új technológia, illetve kockázati tényező, amely a munkavállalók egészségét, biztonságát jelentősebb mértékben veszélyeztetné, a korábbi évekhez képest.

A **munkabaleseti jegyzőkönyvek kitöltésével** kapcsolatban általánosan megállapítható, hogy a kitöltés fegyelme és pontossága **romlott**, több esetben kellett kötelezni a bányavállalkozókat az adatok pontos megadására, kiegészítésére és a baleset részletes, teljes körű leírására vonatkozóan.

A hatósági ellenőrzések, valamint a munkabaleseti adatok alapján megállapítható, hogy a külszíni szilárd ásvány bányászat, valamint a szénhidrogén és geotermikus energia hasznosítása terén a műszaki-biztonsági, munkavédelmi helyzet kielégítőnek ítéltető.

Előbbi megállapítás ellenére a bányaüzemekben feltárt jogsértések miatt 2025. évben tizenhét esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására, összesen **141 515 000,- Ft összegben**, amely 2,7 szerese a 2024. évi 52 064 000,- Ft összegű bírságnak.

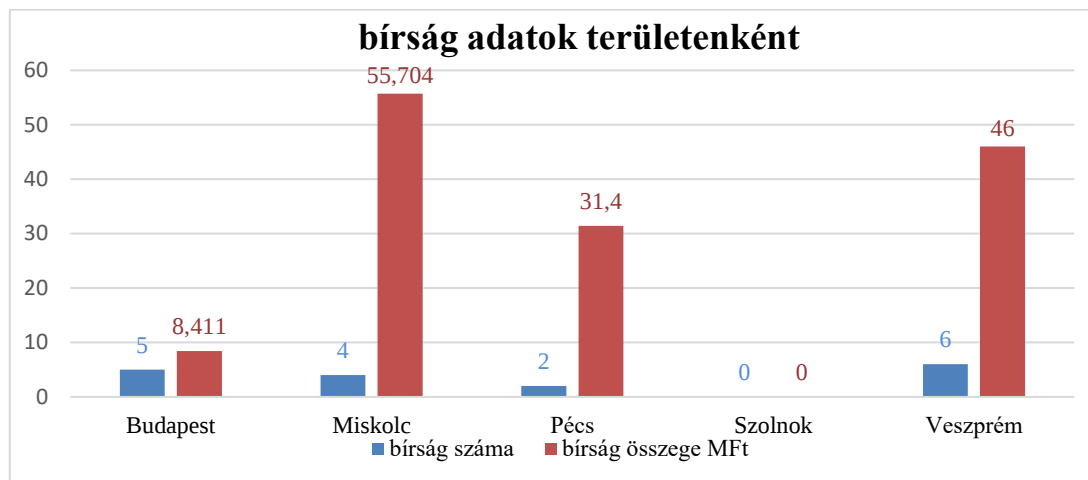
A munkavédelmi bírságok megoszlása a Bányafelügyeleten belül az alábbi szerint alakult:

Területenként:

1). Budapest	[Budapest főváros, valamint Pest, Nógrád és Komárom-Esztergom vármegye]	
	<u>munkavédelmi bírság száma</u>	<u>munkavédelmi bírság összege</u>
	5 eset	8 411 000,- Ft
2). Miskolc	[Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, és Szabolcs-Szatmár-Bereg várm.]	
	<u>munkavédelmi bírság száma</u>	<u>munkavédelmi bírság összege</u>
	4 eset	55 704 000,- Ft
3). Pécs	[Baranya, Tolna, Somogy és Zala vármegye]	
	<u>munkavédelmi bírság száma</u>	<u>munkavédelmi bírság összege</u>
	2 eset	31 400 000,- Ft
4). Szolnok	[Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye]	
	<u>munkavédelmi bírság száma</u>	<u>munkavédelmi bírság összege</u>
	0 eset	0,- Ft
5). Veszprém	[Fejér, Győr-Moson-Sopron, Vas és Veszprém vármegye]	

	<u>munkavédelmi bírság száma</u>	<u>munkavédelmi bírság összege</u>
	6 eset	46 000 000,- Ft
<u>Összesen:</u>	17 eset	141 515 000,- Ft

Előző adatokat diagramban ábrázolva a 49. számú ábra tartalmazza.

49. számú ábra: A munkavédelmi bírságok megoszlása a Bányafelügyeleten belül

A bányászati ágazat elfogadható munkavédelmi helyzete ellenére a Bányafelügyelet hatósági munkavédelmi célú ellenőrzéseinek számát indokolt lenne tovább növelni, amely azonban a hatósági szakemberlétszám növelését is indikálja.

12.10. Az Országos Munkavédelmi Bizottság Munkáltatói Oldalának összefoglalója a nemzetgazdaság 2025. évi munkavédelmi helyzetéről

A munkáltatói oldal a munkavédelem tekintetében az elmúlt 2025. évben is igen kiterjedt, széleskörű feladatokat látott el.

Részt vettünk a munkavédelmi képesítési fokának meghatározásában. Ennek a rendeletnek a megalkotása azért volt fontos, mert a korábbi hosszú évek során kialakult végzettségek – képzettségek nem mindig voltak értelmezhetőek a képzettség – végzettség középfokú, vagy felsőfokú szintje meghatározásánál. A felelősségi és jogosultsági szint egyértelművé vált a jogalkotással.

Nyugvópontra juttattuk munkánkkal azt a helyzetet, amely az adminisztratív terhek csökkentése kapcsán vitatott helyzetbe hozta a munkaköri alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos ügyeket. Tisztáztuk, a munkáltató általános felelősségét nem csökkentette a munkavédelmi törvény, ezért továbbra is figyelemmel, előrelátással kell kezelni az alkalmassági, előzetes, időközi, és záróvizsgálatokat.

Részt vettünk az Országos Munkavédelmi Bizottság további törvényes működéséhez szükséges Ügyrend kialakításában. Támogattuk más munkáltató szervezetek részvételét az Országos Munkavédelmi Bizottságban a munkáltatói képviselőt erősítése érdekében.

A körforgásos gazdaság munkavédelmi aspektusai címet viselő EU OSHA kampányban előadást, népszerűsítést vállaltunk a különböző konferenciákon, a munkahelyi balesetek megelőzése, a prevenciós rendszerek kialakítása kapcsán. Részt vettünk a szociális feltételek rendszer megértését, és arra való felkészülést szolgáló „terepmunkán” az Agrár munkaadói Szövetség területén és a rendeletalkotás szintjén egyaránt.

Részt vettünk az azbeszttel kapcsolatos EU-s kötelezettségünknek eleget tevő hazai törvényi szabályozás kialakításában, majd a hazai rendeletalkotásban is, hogy a szükséges és elégséges védelem kerüljön biztosításra a jogszabályi keretekben. Ezek egy részének bevezetése a későbbi években kerül sor. Lesz elegendő idő a hatálybalépésig a felkészülésre.

Nemzetközi feladataink közül kiemelkedik az ILO 192. számú egyezményének és a 209. számú ajánlásának megalkotásában való részvétel. Ez az első olyan dokumentum, amely a nemzetközi munkaegészségügyi normákkal globális szinten foglalkozik a munkakörnyezet biológiai veszélyeivel. Magyarország részéről a kétéves tárgyalássorozatban a munkáltatói oldal tagja folyamatos munkát végzett karöltve a kormányzat képviselőivel. A hazai érdekek érvényesítése, megvalósulása mellett a holisztikus szemléletű iránymutatás is megjelenik a munkáltatók- munkavállalók megelőzési és védelmi intézkedéseiről.

Részt vettünk és alakítottuk véleményünkkel a nemzetgazdaság 2024. évről szóló jelentését. A munkáltatói oldalról véleményt alkottunk, és javaslatokat tettünk a munkavédelem fejlesztési irányaira.

A munkáltatói oldal részt vett a munkavédelmi képviselők képzésében, előadókat biztosítottunk – hasonló módon a gépészmérnök képzés munkavédelmi alapozó tárgyának, valamint a munkavédelmi szakmérnökök oktatásában. Előadóink közül egy fő címzetes egyetemi docens címet kapott oktatómunkája elismeréséül.

Összességében, a 2025-ös év a magyar munkavédelem szempontjából ellentmondásos képet mutat: a szabályozási környezet több ponton kedvező irányban változott (bírságok részletfizetése, kockázatértékelési időszak hosszabbítása, szakértői körök bővítése), ugyanakkor az építőiparban és a kkv-szektorban a halálos munkabalesetek száma, a foglalkozás-egészségügyi rendszer zavarai és a külföldi munkavállalók integrációs kihívásai komoly figyelmet igényelnek. A Munkáltatói Oldal a megelőzés, a tájékoztatás és a munkáltatói kapacitásfejlesztés irányában határozott fellépést vár a szabályozó és hatósági oldaltól, miközben maga is vállalja a munkáltatói jó gyakorlatok terjesztésének feladatát.

12.11. Az Országos Munkavédelmi Bizottság Munkavállalói Oldalának összefoglalója a nemzetgazdaság 2025. évi munkavédelmi helyzetéről

Szakszervezetek tapasztalata szerint a munkabalesetek, azon belül a súlyos és halálos balesetek számának jelentős mértékű csökkenése nem tapasztalható. Aggodalommal látjuk, hogy a munkavállalók munkahelyi biztonsága továbbra is magas kockázati tényező. A munkáltatók sok esetben a minimális munkavédelmi követelményeket sem tartják/tartatják be.

Meglátásunk szerint a jelentős mértékben megemelt munkavédelmi bírságok, szemben a jelenlegi kevés számú munkahelyi hatósági munkavédelmi ellenőrzésekkel, nem jelentenek számottevő pozitív változást a munkahelyi biztonság terén. A kormányzati jogszabály-módosítások nem váltották be a kívánt célt; tapasztalataink szerint több esetben a korábban már elfogadott rendszerben is zavart okoztak.

Mindezek mellett egyre erőteljesebben jelen van a munkavállalók körében a pszichés megterhelés és a pszichoszociális kockázat növekedése, különösen azokban az állami szektorokban, ahol tartós a létszámhiány, magas a felelősség, vagy állandó az időnyomás.

Bár foglalkozási megbetegedés bejelentésére alig kerül sor, a mentális és érzelmi terhelés bizonyíthatóan jelen van, és több visszajelzés szerint egyre gyakoribbak a kiégés tünetei. A burnout fokozott kockázata már most érzékelhető: nő a fáradékonyság, csökken a motiváció, romlik a munka-magánélet egyensúly és megjelenik az érzelmi kimerültség. A pszichés terhelés tartós fennállása hosszú távon a munkaképesség csökkenéséhez, a teljesítmény romlásához, a fluktuáció növekedéséhez és a szervezeti működés instabilitásához vezethet. A kiégés nem csupán egyéni probléma, hanem szervezeti kockázat, amely megelőző intézkedéseket igényel – ugyanúgy, mint a fizikai veszélyforrások.

Külön aggodalomra ad okot, hogy a jelenlegi gyakorlatban a rendkívül magas, sokszor aránytalan munkavédelmi bírságok (maximális 100 millió forint) gyakran nem ösztönzik valós, tartós munkavédelmi fejlesztésekre a munkáltatókat. A bírságok adójellegűvé váltak, hiszen olyan extrém mértékű terhet jelentenek, amelyet több munkáltató inkább „adminisztratív költségként” kezel, miközben a vállalkozások erőforrásait a valódi munkavédelmi beruházásoktól vonják el. Ezzel ellentétes hatást váltanak ki, mint amit eredetileg céloztak: kevesebb forrás jut megelőzésre, képzésre, korszerű eszközökre és a munkakörülmények javítására.

Álláspontunk szerint a munkahelyi biztonság javítása nem pusztán bírságolási kérdés. A hatékony megelőzéshez szükség van a rendszeres, tényleges munkahelyi hatósági ellenőrzésekre, a kockázatértékelések valós tartalommal való megtöltésére, a munkavállalók bevonására, a pszichoszociális kockázatok mérésére és kezelésére, és a munkavédelmi források tudatos, fejlesztésorientált felhasználására. Csak ezek együttes megléte biztosíthatna valódi előrelépést a munkavállalók testi és lelki biztonságának védelmében.

A szakszervezeti konföderációk élesen kritizálták a munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendszerének módosítását, amely annak ellenére került bevezetésre, hogy az érdekegyeztetés során nemcsak a munkavállalói oldal, hanem a munkáltatói oldal is szakmai alapon tiltakozott ellene. A módosítás érdemben kikezdte a munkavédelem megelőzésre épülő alapelvét, többek között azzal, hogy az orvosi alkalmassági vizsgálatot mindössze „adminisztratív kötelezettségnek” minősítette. A deregulációra való hivatkozás pedig látványosan nem valósult meg: a korábbinál nagyobb számú, tartalmilag gyakorlatilag azonos ágazati rendelet került kihirdetésre, miközben más jogszabályokkal való ellentmondások további értelmezési problémákat és jogbizonytalanságot okoztak.

A konföderációk tapasztalatai szerint mind a kkv-szektorban, mind a közszféra számos területén a módosítások következményeként tömegesen mondták fel a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatási szerződéseket. Ez a folyamat a prevenció teljes leépülésének kockázatát hordozza, hiszen a munkavédelmi rendszer egyik legfontosabb pillére éppen a munkaköri alkalmasság objektív orvosi vizsgálata lenne. Nehezen érthető, hogy a kormányzati oldal, mint a legnagyobb munkáltató és a munkaerőpiac egyik meghatározó szereplője, miért nem érdekelt a munkavállalók munkavégző-képességének megőrzésében és a preventív egészségvédelmi rendszer fenntartásában.

A szakszervezetek kiemelt feladatuknak tekintik a munkavállalók munkahelyi biztonságának kérdését. A jelenlegi jogszabályi keretek között végzett érdekképviselési munka szerves része a munkahelyi munkavédelmi kérdések figyelemmel kísérése, a munkavállalók egészségének és biztonságának kérdése. A képzések során minden esetben kiemelt témakör a munkahelyi

biztonság, a tisztségviselők munkavédelmi ismereteinek bővítése, a munkahelyeken megválasztott munkavédelmi képviselők bevonásával.

Egyes konföderációk állandóan elérhető munkavédelmi tanácsadással segíti a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek betartását, továbbá európai szinten az Európai Szakszervezeti Szövetségekkel szoros kapcsolatban, közös szakmai, szakértői munkacsoportban a hazai munkaegészségügy és munkabiztonság hazai képviselője.

A szakszervezetek számára kiemelten fontos, hogy valós, empirikus adatokkal rendelkezzenek a munkavállalók helyzetéről, mert csak így tudnak megalapozottan fellépni szakmai és érdekérvényesítési kérdésekben. Ezzel szemben az állami oldal – a baleseti statisztikák közzétételén és az ellenőrzési tapasztalatok időszakos ismertetésén túl – gyakorlatilag nem végez olyan átfogó kutatásokat, amelyek a munkaképesség, a munkakörülmények vagy a pszichoszociális kockázatok alakulását feltérképeznék.

Ezt a hiányt igyekezett pótolni a SZEFG legutóbbi, „Munkaképesség vizsgálat a közszolgáltatásban dolgozók körében” című kutatása, amely a nemzetközileg elismert Munkaképességi Index (WAI) módszertanát alkalmazta, több mint 1200 közszolgáltatásban dolgozó munkavállaló bevonásával. A felmérés rámutatott, hogy a válaszadók 26%-ának munkaképessége fejlesztésre szorul, különösen az oktatási (31%) és a szociális ágazatban (27%). A kutatás egyértelmű összefüggést mutatott ki a túlterhelés, a pszichés megterhelés, a konfliktusok, a szoros határidők és a munkaképesség romlása között.

A Munkaképességi Index jelentősége ebben a kontextusban kiemelkedő. A módszer több évtizede bizonyítottan alkalmas arra, hogy előre jelezze a munkavállalók egészségi kockázatait, és feltárja, mely területeken szükséges beavatkozni a munkavégző-képesség megőrzése érdekében. A SZEFG kutatása így nem csupán egy adatfelvétel: rendszerszintű diagnózis arról, hogy a közszférában a mentális terhelés, a konfliktushelyzetek és a rossz munkaszervezés hogyan veszélyeztetik a dolgozók hosszú távú munkaképességét.

Mindez jól mutatja, milyen súlyos következményekkel jár, hogy az állami oldal nem végez rendszeres, független munkavédelmi és egészségvédelmi kutatásokat. Ennek hiányában a munkavállalói oldalnak – saját erőforrásból és civil kezdeményezésből – kell feltárnia azokat a problémákat, amelyek a döntéshozatal alapját kellene, hogy képezzék. A SZEFG kutatása ezért nemcsak munkavállalói érdekvédelmi eszköz, hanem a hazai munkavédelmi rendszer működési hiányosságainak egyik legfontosabb visszajelző rendszere is.

Ez még inkább alátámasztja a szakszervezetek követelését, miszerint a munkavédelmi politika alakításához átlátható, rendszeres és független kutatásokra, hatáselemzésekre és pszichoszociális kockázatelemzésre van szükség. Enélkül nem hozhatók megalapozott döntések, és nem biztosítható a munkavállalók testi és lelki egészségének hatékony védelme.

12.1. Az Országos Bírósági Hivatal tájékoztatása a munkavédelemmel összefüggő ügyekben indult eljárásokról

A törvényszékek adatainak összesítése alapján, az Országos Bírósági Hivatal tájékoztatása szerint:

1. 2025. évben 57 büntetőeljárás indult – a munkavédelemmel összefüggő – foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés miatt;

2. 2025. évben 53 bűnösséget megállapító ítélet vagy büntető végzés született – a munkavédelemmel összefüggő – foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés miatt indult büntetőeljárásokban;
3. 2025. évben 194 peres eljárás indult – a munkavédelemmel összefüggő – kártérítés megfizetése iránt;
4. 2025. évben 62 marasztaló határozat született – munkavédelemmel összefüggő – kártérítés megfizetése iránt indult perekben. Ez az adat az ítéleten kívül az egyezségek és a bírósági meghagyások számát is tartalmazza, tekintettel arra, hogy a peres eljárásokban részt vevő fél kártérítési kötelezettsége nem kizárólag ítélet alapján állapítható meg.